

Jaarstukken Dantumadiel 2021

Voorwoord

Dantumadiel sluit 2021 financieel positief af

De gemeente Dantumadiel heeft 2021 afgesloten met een positief rekeningresultaat van € 4.010.000.

Financieel een goed vervolg op onze route om een sterke, gezonde en zelfstandige gemeente te blijven.

Het sociaal domein blijkt wederom een onderwerp dat zich moeilijk laat vertalen naar een voorspelbare begroting: hier zitten de grootste financiële afwijkingen, al zijn het dit jaar enkel afwijkingen die zich vertalen in minder lasten ten opzichte van de begroting. De ontwikkeling van bedrijventerreinen en woningbouwlocaties zorgen voor een verder positief beeld als gevolg van (verplichte) tussentijdse winstnemingen. Een incidenteel voordeel op de samenwerkingsbegroting draagt eveneens bij aan het positieve saldo.

“Het jaar 2021 was wederom een bijzonder jaar. Een jaar dat wederom meerdere opzichten gekenmerkt werd door onzekerheid en onvoorspelbaarheid. Voor onze samenleving, maar zeker ook voor onze organisatie. De aanpak en de gevolgen van Corona lijken inmiddels minder impact te hebben op de fysieke gezondheid van onze samenleving. De uitdaging blijft onze inwoners perspectief te kunnen blijven geven, ondanks de zorgen over Corona, zowel maatschappelijk als economisch en de oorlog in Oekraïne die een nieuwe wereldorde lijkt te scheppen, waarin niet alles zo vanzelfsprekend is als de laatste ruim 30 jaar. De financiële gezondheid van onze samenleving zal nog de nodige uitdagingen geven in de nabije toekomst en wellicht ook nog daarna”.

Namens het college van B&W,
Wethouder Rommy Kempenaar

Inleiding

Hierbij presenteren wij u de jaarstukken 2021 van de gemeente Dantumadiel.

De rekening sluit met een voordelig saldo van € 4.010.000.

In het hoofdstuk rekeningresultaat vindt u de belangrijkste oorzaken die geleid hebben tot dit positieve resultaat. Dit bedrag is op de balans gepresenteerd onder het eigen vermogen. In het bijgevoegde voorstel zal aan uw raad worden voorgelegd hoe dit resultaat kan worden bestemd.

Volgens de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bestaan de jaarstukken uit een jaarverslag en een jaarrekening. Het jaarverslag (deel I) bevat onder andere de verantwoording van wat in de overeenkomstige paragrafen is opgenomen. Daarnaast bevat het jaarverslag de programmaverantwoording. Hierbij wordt gewerkt met programma's die niet zijn gekoppeld aan hoofdfuncties, maar aan de door de gemeenteraad vastgelegde programmastructuur met de bijbehorende gekozen thema's.

Per programma is het doel en de rolneming geformuleerd en per onderliggend thema omschreven:

- *De voorgenomen bestuurlijke activiteiten in 2021* (deze zijn conform de begroting 2021). Het BBV verplicht deze voorgenomen activiteiten in de jaarrekening op te nemen. Een positieve bijkomstigheid is dat het de leesbaarheid en de vergelijking met wat er is bereikt en wat hiervoor gedaan is, bevordert);
- *Rapportage op de voortgang van de doelen* (door middel van stoplichten wordt de voortgang aangegeven).

	Vinkje: realisatie doelstelling is gehaald/gereed
	Groen: realisatie doelstelling ligt op schema
	Oranje: realisatie doelstelling loopt vertraging op
	Rood: realisatie doelstelling is niet gehaald

- *Wat er in 2021 is bereikt en wat daarvoor is gedaan* (hier is weergegeven welke activiteiten hebben plaatsgevonden in het afgesloten begrotingsjaar);
- *Wat de uitvoering heeft gekost* (per programma, onderverdeeld in thema's, zijn opgenomen de werkelijke baten en lasten en de begrote baten en lasten na de begrotingswijzigingen). In overeenstemming met de begroting zijn de baten en lasten niet per product afzonderlijk opgenomen, maar per thema.
 - o Wanneer de afzonderlijke verschillen van baten en lasten per thema groter zijn dan € 25.000, of een noemenswaardige oorzaak heeft, worden deze verschillen nader toegelicht.
 - o Wanneer een 'min' teken voor een bedrag is afgedrukt betekent dit een nadeel.
 - o De cijfers worden in de tabellen afgerond op duizendtallen, waardoor er afrondingsverschillen kunnen ontstaan in de tabellen.
 - o In de toelichting wordt een incidenteel verschil aangeduid met een 'I' en wordt een structureel verschil aangeduid met een 'S'.
 - o In alle programma's zijn verschillen zichtbaar op de uitvoeringskosten. Op totaal niveau betreft dit een voordeel welke in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht wordt.

Aan het eind van ieder programma is een totaal overzicht opgenomen met daarbij de eventuele afwijkingen met betrekking tot opnames uit c.q. stortingen in reserves.

De jaarrekening (deel II) bestaat uit de balans met toelichting, een kort cijfermatig overzicht van baten en lasten en een aantal bijlagen.

Wij willen een ieder dankzeggen die op zijn of haar wijze heeft bijgedragen aan de totstandkoming van deze jaarstukken.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inleiding.....	4
Programma 1: Ynwenner en Bestjoer	9
Programma 2: Mienskip.....	25
Programma 3: Soarch en Wolwêzen.....	32
Programma 4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje	48
Programma 5: Wenjen en Omjouwing.....	58
Programma 6: Iepenbiere Romte	69
Algemiene dekkingsmiddels	80
Overhead	83
Heffing VPB	84
Onvoorzien	85
Rekeningresultaat.....	86
Analyse begrotingsrechtmatigheid	88
Paragrafen	89
Paragraaf lokale heffingen.....	90
Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	93
Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	99
Paragraaf financiering.....	103
Paragraaf bedrijfsvoering.....	106
Paragraaf Corona	111
Paragraaf Verbonden partijen	113
Paragraaf grondbeleid	126
Paragraaf subsidies	128
Grondslagen voor waardering en resultaatsbepaling	131
Balans per 31 december.....	139
Toelichting op de balans per 31 december 2021	143
Schatkistbankieren	163
Niet in de balans opgenomen verplichtingen.....	164
Gebeurtenissen na balansdatum.....	165
Overzicht van baten en lasten 2021	167
WNT-verantwoording 2021 Gemeente Dantumadiel	169
Verantwoording ten aanzien van SiSa	171
Vaststellingsbesluit	175

Jaarverslag Dantumadiel 2021

Programma 1: Ynwenner en Bestjoer

Waar gaat programma 1 'Ynwenner en Bestjoer' over?

Programmaportefeuillehouder: K. Agricola, R. Kempenaar

Inleiding:

Dienstverlening is een kerntaak van de gemeente.

Daaraan is in de afgelopen jaren dan ook de nodige aandacht besteed, wat onder andere tot uitdrukking kwam in de ontwikkeling en vaststelling van een aantal documenten, zoals de Besturings- en Organisatie filosofie 2017 (BOF), Centrumregeling en Dienstverleningshandvest Dantumadiel – Noardeast Fryslân 2018 en natuurlijk het nieuwe Dienstverleningsconcept Noardeast-Fryslân en Dantumadiel 2019-2022.

Vanuit het organisatiemotto 'Samen, persoonlijk en in de buurt' zal worden gewerkt aan het optimaliseren van onze dienstverlening. Daarbij wordt deze raadsperiode ingezet op de hierna onder 101.1 t/m 101.3 genoemde speerpunten.

Eén van de opbrengsten van de programmamarkt van maart 2019 is daarbij dat er extra aandacht komt voor bewustwording over (digitale) laaggeletterdheid en hulp voor en doorverwijzing van mensen die daar aan behoefte hebben.

Ten aanzien van interne dienstverlening en bedrijfsvoering worden alleen doelen of activiteiten opgenomen als die bijdragen aan een betere (externe) dienstverlening aan de klant. Het belang van een goede interne bedrijfsvoering voor onze externe dienstverlening is onmiskenbaar.

Gebiedsgericht werken – een vorm van collectieve dienstverlening – maakt onderdeel uit van het programma Mienskip, maar een gebiedsgerichte benadering is natuurlijk ook terug te vinden bij de doelstellingen op het gebied van een krachtig en eigentijds bestuur.

Ook veiligheid is een kerntaak van de overheid en in het bijzonder ook van de gemeente.

Het realiseren van een veilige woon- en leefomgeving is een terugkerend en actueel onderwerp en staat daarom altijd hoog op de politieke agenda.

Hoewel de gemeente een regierol heeft als het gaat om veiligheid en ook de kaders voor het (integraal) veiligheidsbeleid vaststelt, opereert de gemeente in een speelveld met veel spelers (ketenpartners). In het veiligheidsdomein is het formuleren en realiseren van smart-doelstellingen door de afhankelijkheid van ketenpartners daarom niet altijd mogelijk.

Bij het bepalen van de doelen, speerpunten en activiteiten is zoveel mogelijk aangesloten op het bestaande beleid en de actuele ontwikkelingen op het gebied van veiligheid.

De inspanningen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving behoren in de regel tot de reguliere activiteiten en daar waar extra inspanning wordt gevraagd, zijn deze (door alle programma's heen) expliciet op activiteitsniveau opgenomen (bijvoorbeeld bij jeugdoverlast en evenementen). Tijdens de eerder gememoreerde programmamarkt bleek dat toezicht en handhaving op het gebied van overlast in de openbare ruimte meer aandacht verdient. Een maatregel in dat kader is de aanstelling en inzet van jeugd-BOA's.

De ontwikkelingen op het gebied van burger- en overheidsparticipatie en nieuwe democratie zijn niet aan onze gemeente voorbijgegaan. Sterker nog, het gemeentebestuur van Dantumadiel zet al jaren in op een grote(re) rol voor de burger als het gaat om zeggenschap over en invloed op het beleid en de eigen woon- en leefomgeving. Die lijn is in het bestuursakkoord 'Ús Dantumadiel' en daarom ook in dit programma doorgetrokken. Dantumadiel wil een sterke en zelfstandige gemeente zijn, waarbij het bestuur dicht bij de burger blijft en daarmee ook nauwe contacten onderhoudt.

Die sterke positie is mede gebaseerd op een gezonde financiële huishouding.

Op grond van het BBV wordt het financieel beleid (inclusief belastingen) jaarlijks verwerkt in de toelichting(en) en paragrafen bij de begroting en meerjarenraming (en niet in de doelen).

Hoofddoelstelling:

De gemeente Dantumadiel is een resultaatgerichte organisatie met focus op klantgerichte dienstverlening, goed toegesneden op de toekomst en met als speerpunten het verbeteren van de dienstverlening, een veilige woon- en leefomgeving, een krachtig en eigentijds bestuur en een gezond financieel beleid voor de lange termijn.

Waar gaat programma 1 'Ynwenner en Bestjoer' over?

Kerndoelstellingen:

De hoofddoelstelling is nader uitgewerkt naar kerndoelstellingen die hieronder per onderwerp worden beschreven.

Onderwerp: Verbeteren van de dienstverlening

Kerndoelen

101.1 Het aanbod van producten en diensten dat digitaal wordt aangeboden, neemt verder toe

Speerpunt:

- Optimaliseren digitale dienstverlening en benutten van kansen op dat gebied.

101.2 Beter passende dienstverlening (maatwerk) en hoge kwaliteit en klanttevredenheid

Speerpunten:

- Persoonlijke, servicegerichte en integrale dienstverlening, afgestemd op behoeften van inwoners en op doelgroepen (toegankelijkheid via meerdere kanalen);
- Hoge klanttevredenheid;
- Optimaliseren loketfunctie.

101.3 Minder regels en meer efficiënte en effectieve (digitale) werkprocessen

Speerpunten:

- Klantgerichte, efficiënte en effectieve bedrijfsvoering en werkprocessen;
- Deregulering.

Onderwerp: Veilige woon- en leefomgeving

Kerndoel

102 De inwoners voelen zich veiliger, zowel thuis als in de openbare ruimte

Speerpunten:

- Oermijning;
- High Impact Crimes (overvallen, straatroven, geweldsdelicten en woninginbraken);
- Jeugd en veiligheid (jeugdgroepen en middelengebruik);
- Sociale veiligheid (waaronder personen met verward gedrag en overlast door burenen);
- Evenementenveiligheid;
- Wijkagenten.

Onderwerp: Krachtig en eigentijds bestuur

Kerndoel

103 De gemeente heeft een eigentijds en integer bestuur dat een goede relatie met de burger onderhoudt en ruimte geeft aan nieuwe vormen van participatie en democratie

Speerpunten:

- Sterke zelfstandige gemeente;
- De inwoners centraal;
- Een bestuur dat ruimte geeft aan de samenleving;
- Een gemeente die vanuit eigenheid communiceert en zich profileert.

Onderwerp: Financieel degelijke en zuinig beleid

Kerndoel

104 Gezond financieel beleid voor de lange termijn

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
101.1	Het aanbod van producten en diensten dat digitaal wordt aangeboden neemt verder toe			
	In 2021 kan 80% van alle producten en diensten digitaal worden aangevraagd.	Het plan van aanpak dat in 2019 is opgesteld, is vertaald naar uitgangspunten voor implementatie van het zaakstelsel. In 2021 zullen nieuwe formulieren ontwikkeld worden bij de producten en diensten die via de website worden aangeboden, maar waarvoor nog geen digitale aanvraag mogelijk is (bv. evenementenvergunning).		Het nieuwe zaakstelsel is inmiddels in gebruik genomen, met uitzondering van de afdelingen Meidwaan en Soarch en Fergunningferliening Tafersjoch en Handhavenjen. Er zijn nog wijzigingen in de inrichting en technische omgeving van het zaakstelsel nodig voordat de inwoners en ondernemers 80% van alle producten en diensten digitaal kunnen aanvragen. Meidwaan en Soarch en Fergunningferliening Tafersjoch en Handhavenjen worden in de loop van 2022 aangesloten op het zaakstelsel. Daarna zal een forse toename te zien zijn in het aantal producten dat digitaal kan worden aangevraagd.
101.2	Een beter passende dienstverlening (maatwerk) en hoge kwaliteit en klanttevredenheid			
	De waardering van de dienstverlening (gemiddeld over alle kanalen) uitgedrukt in een cijfer is in 2022 minimaal een 7,0 (2018: 6,7).	Jaarlijks wordt de klanttevredenheid en -bejegening gericht op het verbeteren van onze dienstverlening gemonitord. In 2021 zal een tool aangeschaft worden waarmee vaker en nauwkeuriger kan worden gemeten.		Inmiddels is de implementatie en inrichting van de tool in volle gang. Streven is om de tool Q1 2022 in gebruik te nemen. De inwoner krijgt vanaf dat moment de mogelijkheid om het baliebezoek te beoordelen en hier een waarde aan te geven. Met de uitkomsten willen we onze dienstverlening/klantreis beter aansluiten op de wensen en behoeften van de klant.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
				<p>Vanaf 2023 krijgen we de beschikking over een nieuwe telefoniecentrale (met omni-channel mogelijkheid) waardoor we daarna ook stappen kunnen zetten in het meten van de dienstverlening op het gebied van meerdere kanalen. Dit kunnen we dan stapsgewijs gaan uitbreiden.</p>
	<p>De waardering van de klantbejegening (gemiddeld over alle kanalen) uitgedrukt in een cijfer is in 2022 minimaal een 7,0 (2018: 6,7).</p>	<p>Investeren in een organisatie-ontwikkelingsprogramma gericht leren denken en handelen vanuit de behoefte van de klant (klantbetrokken benadering) en de zelfredzaamheid van de klant bevorderen.</p>		<p>Inmiddels is de implementatie en inrichting van de tool in volle gang. Streven is om de tool Q1 2022 in gebruik te nemen. De inwoner krijgt vanaf dat moment de mogelijkheid om het baliebezoek te beoordelen en hier een waarde aan te geven. Met de uitkomsten willen we onze dienstverlening/klantreis beter aansluiten op de wensen en behoeften van de klant.</p> <p>Vanaf 2023 krijgen we de beschikking over een nieuwe telefoniecentrale (met omni-channel mogelijkheid) waardoor we daarna ook stappen kunnen zetten in het meten van de dienstverlening en bejegening op het gebied van meerdere kanalen. Dit kunnen we dan stapsgewijs gaan uitbreiden.</p>

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	Cijfer klanttevredenheid is in 2021 gestegen naar een 7,0 (2018: 6,6).	Ontwikkeling actieve sturing op managementinformatie.		<p>Inmiddels is de implementatie en inrichting van de tool in volle gang. Streven is om de tool Q1 2022 in gebruik te nemen. De inwoner krijgt vanaf dat moment de mogelijkheid om het baliebezoek te beoordelen en hier een waarde aan te geven. Met de uitkomsten willen we onze dienstverlening/klantreis beter aansluiten op de wensen en behoeften van de klant.</p> <p>Vanaf 2023 krijgen we de beschikking over een nieuwe telefoniecentrale (met omni-channel mogelijkheid) waardoor we daarna ook stappen kunnen zetten in het meten van de dienstverlening op het gebied van meerdere kanalen. Dit kunnen we dan stapsgewijs gaan uitbreiden.</p>
	Alle schriftelijke communicatie van de gemeenten is vanaf 2021 op B1 niveau.	Uitvoering en afronding project duidelijke taal (gestart in 2020).		<p>Er is inmiddels een applicatie in gebruik genomen die ondersteunt in het schrijven op het juiste taalniveau. Medewerkers kunnen hierbij de tekst simpel laten checken op het gebruikte taalniveau en vervolgens aanpassen naar B1-niveau. De website meet met behulp van een tool het gebruik van duidelijke taal. Er zijn standaard documenten beschikbaar in duidelijke taal, voor bijvoorbeeld adviesnota's.</p>

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
101.3	Minder regels en meer efficiënte en effectieve (digitale) werkprocessen			
	Vanaf 2020 voldoet 80% van de dienstverlening aan de vast te stellen servicenormen.	De in 2019 op basis van het dienstverleningsconcept vastgestelde servicenormen worden doorlopend gemonitord op naleving.		De vastgestelde servicenormen zijn opgenomen in het nieuwe zaakstelsel. De tool om te rapporteren vanuit het zaakstelsel is nog niet beschikbaar. Regionaal is dit een aandachtspunt binnen het project zaakstelsel. Zodra monitoring mogelijk is worden de rapportages gemaakt om te zien in hoeverre voldaan wordt aan de servicenorm. Binnen het KCC wordt structureel gemonitord op de vastgestelde servicenorm en jaarlijks wordt hierover aan het bestuur gerapporteerd.
	Effectieve implementatie van de Omgevingswet.	Uitvoering van de Omgevingswet.		De invoering van de Omgevingswet is uitgesteld naar 2023. De voorbereidingen in onze gemeente lopen volgens planning. De gemeenteraad zal in het najaar van 2022 worden gevraagd de ontwerpvisie ter inzage te leggen. Het ontwerpen van een nieuw proces voor vergunningverlening zal voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden opgeleverd. Voor het opleveren van een omgevingsplan is een Plan van Aanpak opgesteld en verloopt volgens planning. Met het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) volgt de landelijke planning. Er wordt inmiddels geoefend met het DSO.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
102	De inwoners ervaren een veilige leefomgeving, zowel thuis als in de openbare ruimte			
	Aanpak verkeersveiligheid in Dantumadiel (op naar nul slachtoffers) door vergroten van de feitelijke verkeersveiligheid én het verhogen van de verkeersveiligheidsbeleving (zie ook programma 6)	De integrale verbinding tussen verkeer & vervoer én veiligheid wordt geïntensiveerd door een structurele samenwerking te organiseren tussen deze beleidsafdelingen, aangevuld met de politie.		Er vindt periodiek overleg plaats met het college, verkeersdeskundigen en politie. Ambtelijke afstemming vindt plaats met team Feilings.
		Verkeersveiligheid wordt structureel geagendeerd in het operationeel veiligheidsoverleg met de politie én minstens eenmaal per jaar in de lokale gezagsdriehoek.		In het lokale politieoverleg tussen de burgemeester en politiefchef wordt regelmatig gesproken over thema's op het gebied van verkeersveiligheid. Zo is o.a. (succesvol) actief gestuurd op meer snelheidscontroles.
	Aanpak woninginbraken: realiseren stabilisering van het aanpak (woning)inbraken naar het niveau van 2017.	Vergroten van het risicobewustzijn én meldingsbereidheid door blijvende inzet op inbraakpreventie, met name rond de 'donkere dagen' en vakantieperiodes. Dit wordt gedaan door het inzetten van allerlei communicatiemiddelen, maar ook door het organiseren van inbraakpreventieavonden, het gebruiken van lichtkranten of de inzet van bijvoorbeeld de 'preventietruck'.		Preventieve aanpak van woninginbraken is going concern. De communicatieve inzet is onverminderd doorgegaan. Vanwege de coronacrisis hebben er in 2021 vanzelfsprekend geen preventiebijeenkomsten o.i.d. plaatsgevonden. In 2021 is het aantal inbraken verder gedaald ten opzichte van de jaren daarvoor.
		Preventief bestrijden van heling door de verdere uitrol van het Digitaal Opkopers Register (DOR), waarmee de registratieplicht van handelaren in tweedehands goederen wordt gefaciliteerd.		Zowel het Digitaal Opkopers Loket (DOL) als het Digitaal Opkopers Register (DOR) zijn in 2021 succesvol geïmplementeerd. Inmiddels zijn er diverse opkopers vanuit de gemeente aangesloten.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Insteken op buurtpreventie door de begeleiding, facilitering en bekendmaking van WhatsApp groepen (onder andere door WhatsApp-borden ter beschikking te stellen).		De aanvragen om WhatsApp-borden beschikbaar te stellen worden in behandeling genomen. Er zijn borden uitgegeven. Er is nog geen vervolg gegeven aan het vaststellen van een beleidsmatige basis voor (buurt)preventie woninginbraken. Dit wordt in 2022 opgepakt.
	De komende jaren wordt er ingezet op de aanpak van problematische jeugdgroepen en groepsgedrag door: <ul style="list-style-type: none"> • het verminderen van criminaliteit en overlast • het versterken van de sociale positie en de jongeren perspectief bieden • het verstoren van de negatieve groepsdynamiek • het voorkomen van aanwas het vergroten van het veiligheidsgevoel in de wijken en dorpen en onder de jongeren	Implementatie en verdere ontwikkeling van de aanpak problematische jeugdgroepen en groepsgedrag (inclusief juridisch kader voor o.a. het delen van informatie). Hierbij is aandacht voor de capaciteit en beschikbaarheid van jongerenwerk en gemeentelijke toezichthouders/boa's.		Dit is afgerond. Eind 2021 heeft het college ingestemd met het convenant integrale aanpak problematische jeugdgroepen en groepsgedrag. Er zijn voor 2022 financiële middelen beschikbaar gesteld voor de aanstelling van een jeugdboa in Dantumadiel.
		Jeugdoverlast is een samenspel en per casus/groep wordt een concrete aanpak ontwikkeld. Daar waar sprake is van structurele overlast, worden (fysieke) maatregelen getroffen.		Going concern. Het aantal meldingen/gevallen van jeugdoverlast is de afgelopen maanden laag.
		Blijven investeren in de aanpak op en rond De Swemmer.		Deze aanpak heeft structureel onze aandacht. Het integrale draaiboek m.b.t. 'watergerelateerde overlast' is in het voorjaar geactualiseerd en besproken in de veiligheidsdriehoek. Hier is in de zomerperiode uitvoering aan gegeven.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	De komende jaren moet de overlast door verwarde en overlast gevende personen worden verminderd, het draagvlak op straat en in de buurt worden vergroot en een snellere toeleiding tot zorg en ondersteuning.	Naast deelname aan de regionale aanpak wordt lokaal ingezet op (multi)casuïstiek waarmee de overlast door personen met verward gedrag wordt beperkt.		Dit betreft een going concern activiteit.
		Implementeren/ uitvoeren van de Wet verplichte ggz, waaronder het trainen van gemeentelijke medewerkers.		Dit betreft een going concern activiteit.
	Medewerkers, inwoners en ondernemers herkennen ondermijnende criminaliteit en weten hoe en waar ze dit moeten melden. Er is hierbij specifiek aandacht voor het buitengebied.	Er wordt projectmatig ingezet op locaties, fenomenen en branches binnen de gemeente waar nog onvoldoende zicht op is. De zogenaamde witte vlekken en gelegenheden.		Er is volop uitvoering gegeven aan het in begin 2021 vastgestelde uitvoeringsplan ondermijning. Het project Veilig Buitengebied is gestart, de lokale casustafel ondermijning is opgestart en er is ingezet op weerbaarheid en bewustwording.
		Er wordt extra ingezet op de ambtelijke en bestuurlijke integriteit en weerbaarheid in relatie tot het thema ondermijning.		In 2021 hebben diverse nieuwe medewerkers een basisworkshop ondermijning gevolgd, georganiseerd vanuit het team Feiligens.
				Eind augustus 2021 hebben de raadsleden een themabijeenkomst ondermijning en integriteit gehad. In oktober van 2021 hebben er twee interne ondermijningsdagen plaatsgevonden. Ruim 300 medewerkers van de gemeente zijn deze dagen getraind in het herkennen van signalen van ondermijnende criminaliteit.
		Het uitvoeren van onderzoeken die voortvloeien uit de in het ondermijningsbeeld genoemde signalen, bovenop de reguliere werkzaamheden.		Er wordt inmiddels ingezet op actuele ondermijningscasuïstiek. Tegen het einde van 2021 is de lokale ondermijningstafel gestart, van waaruit de signalen uit het ondermijningsbeeld verder worden opgepakt.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Het consequenter inzetten van het beschikbaar bestuurlijk instrumentarium.		De toepassing van o.a. wet Bibob en sluiting van drugspanden op grond van artikel 13b Opiumwet wordt steeds beter ingebed in onze organisatie. De in 2021 uitgevoerde weerbaarheidsscan biedt aanknopingspunten voor het verder inzetten van het bestuurlijk instrumentarium. Er wordt op dit moment uitvoering gegeven aan een aantal verbetervoorstellen uit deze weerbaarheidsscan.
		Er wordt extra ingezet op bewustwording van inwoners, ondernemers en de eigen organisatie.		Going concern. In oktober van 2021 hebben er twee interne ondermijningsdagen plaatsgevonden. Ruim 300 medewerkers van de gemeente zijn deze dagen getraind in het herkennen van signalen van ondermijnende criminaliteit.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
103	De gemeente heeft een eigentijds en integer bestuur dat een goede relatie met de burger onderhoudt en ruimte geeft aan nieuwe vormen van participatie en democratie			
	Versteving van de zelfstandige positie mede door krachtige samenwerking in en buiten de gemeente.	Een sterk en ondernemend college dat actief investeert in contact met inwoners, bedrijven en maatschappelijke partijen in de gemeente – vernieuwend en toekomstgericht – op basis van een per jaar vast te leggen plan van aanpak (PvA), op te stellen visie en invoering van Team Dantumadiel. Zie ook programma 4, paragraaf 1.1.		Op 5 juli 2021 heeft de raad de toekomstvisie 'Dantumadiel krijgt het voor elkaar' vastgesteld. In deze visie is helder geformuleerd hoe de gemeente met haar inwoners en ondernemers om wil gaan. Na de evaluatie van de Centrumregeling hebben de colleges van Dantumadiel en Noadreast-Fryslan aangegeven de regeling per 1-1-2024 te beëindigen. Ondertussen heeft er een uitwerking van de toekomstscenario's plaatsgevonden. Op basis daarvan stelt het college voor om het model 'uitvoeringsgemeente' verder uit te werken waarin het 'nabij organiseren van de gemeentelijke dienstverlening' en 'aansluiten bij de behoefte van de inwoners' centraal staat.
		Onderdeel van het PvA is ook een dorpenverkenning/-toer van het college welke uitmondt in gezamenlijke afspraken en acties.		Het voorstel memo contactmomenten tussen dorpsbelangen en de gemeente is vastgesteld door het college. Er zijn 2 vormen werkbezoeken en dorpsschouwen.
		Onderzoek naar wat daarnaast nodig is om een verdere versteving van de zelfstandige positie vorm te geven, bijvoorbeeld door specifieke functies voor advies, ondersteuning, of facilitering van bestuur en samenleving.		Zie ook eerste activiteit van deze doelstelling waarbij benadrukt wordt dat de ontstane visie recht doet aan de versteving van de zelfstandige positie van de gemeente Dantumadiel en een verkleining van de afstand van het bestuur naar de mienskip.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		De samenwerking met de dorpen wordt verder aangehaald, o.a. via deelname aan het DOM 2.0 project. Daarnaast wordt de samenwerking met Noardeast-Fryslân en samenwerking in regionaal en provinciaal verband maximaal benut.		Er zijn in Dantumadiel drie DOM-dorpen gestart. Voor de regionale samenwerking wordt hard gewerkt aan de vormgeving van ANNO-3 en de voorbereiding voor de evaluatie van de centrumregeling is onderhanden.
	Raad en college bieden ruimte aan initiatieven uit de samenleving en meer zeggenschap voor de burger.	Doorontwikkeling positie en betrokkenheid van de raad m.b.t. burgerparticipatie/overheidsparticipatie (workshops, kennisdeling, digitale leeromgeving nieuwe democratie, e.d.).		Groepen in de samenleving worden actief gestimuleerd om hun mening/zorg kenbaar te maken aan de raad.
		Pilots waarbij zeggenschap en budgetverantwoordelijkheid wordt overgedragen.		De DOM's zijn bij uitstek een goed voorbeeld van dit soort pilots.
	De samenleving herkent de gemeente als een sterke en zelfstandige gemeente, waarin de inwoners centraal staan.	Op eigen manier vanuit eigenheid communiceren over onze gemeente.		Het huisstijlhandboek is klaar en de nieuwe afspraken zijn grotendeels doorgevoerd (emailhandtekeningen, bestickering wagenpark, huisstijl op vastgoed). Er staan een paar afspraken in die gelden voor zowel Dantumadiel als Noardeast-Fryslân. Deze afspraken zijn vanwege de evaluatie Centrumregeling nog niet door beide colleges vastgesteld. Het handboek Werken in Openbare Ruimte is klaar en wordt door de teams gebruikt.
		Inloopsprekuren voor college.		Er zijn geen inloopsprekuren maar inwoners kunnen te alle tijde een afspraak maken. De bestuurders zijn laagdrempelig benaderbaar, waar ook veelvuldig gebruik van gemaakt wordt
		Collegevergaderingen en hoorzittingen in de dorpen houden.		Ondanks dat de collegevergaderingen en hoorzittingen goed bezocht werden, is er vooralsnog vanwege Corona geen vervolg aan gegeven.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		College en organisatie leggen actief contact met en betrekken inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties, waaronder mensen met een spilfunctie in de samenleving, maar ook mensen die minder kunnen meekomen (zoals minder (digitaal) geletterden) door extra ondersteuning (maatjes). Zie hiervoor ook 1 ^e activiteit bij subdoel 1.		In de corona periode is er via vele alternatieve manieren veelvuldig contact geweest met inwoners en ondernemers. Burgerparticipatie is daarnaast ook een belangrijk deel van nieuwe omgevingwet.
		Sterke netwerken in de samenleving zoals verenigingen, kerken en voedselbanken benutten om zoveel mogelijk mensen te bereiken. Zie hiervoor ook 1 ^e activiteit bij subdoel 1.		Hier wordt vorm en inhoud aan gegeven door onder andere het gebiedsteam door middel van: <ul style="list-style-type: none"> - 'Ik bin der klear foar'; - 'Coalitie Kom Erbij'; - Projecten Kennislab NOF; - Platform Sociale uitsluiting en armoede bestrijding.
		De gemeente speelt steeds meer in op de zelfredzaamheid van inwoners en benut de kracht van de samenleving, o.a. middels het fonds 'It is oan jo'.		De regeling 'It is oan jo' is in 2 tenders opengezet.
104	De gemeente voert op financieel gebied een degelijk en zuinig beleid*			

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Dienstverlening</i>
Besturings- en organisatiefilosofie en hoofdstructuur Noardeast-Fryslân en Dantumadiel (2017)
Centrumregeling en Dienstverleningshandvest Dantumadiel – Noardeast-Fryslân (2018)
Dienstverleningsconcept Noardeast-Fryslân en Dantumadiel (2018)
<i>Veilige woon- en leefomgeving</i>
Veiligheidsagenda Dantumadiel 2020 – 2023: Mei elkoar foar feiligens
Regionaal Beleidsplan Veiligheid Noord-Nederland 2020 – 2023 (Politie)
Beleidsplan Veiligheid 2019 – 2022 (Veiligheidsregio Fryslân)
Samenwerkingsovereenkomst Veiligheidshuis Fryslân
Convenant Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC)
Beleidsregels artikel 13b Opiumwet (2019)
<i>Krachtig en eigentijds bestuur</i>
Bestuursakkoord Us Dantumadiel
Centrumregeling en Dienstverleningshandvest Dantumadiel – Noardeast Fryslân (2018)
Sociaal Economisch Masterplan en Agenda Netwerk Noordoost (ANNO)
Notitie gebiedsgericht werken Noardeast-Fryslân en Dantumadiel (2018)
<i>Gezond financieel beleid voor de lange termijn</i>
Financiële beleidsdocumenten (begroting, meerjarenraming, jaarrekening en perspectiefnota)

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Gemeente Noardeast-Fryslân	Via een centrumregeling en een dienstverleningshandvest is de ambtelijke dienstverlening door Noardeast-Fryslân aan Dantumadiel vastgelegd en daarmee is de gemeente Noardeast-Fryslân een belangrijke partij bij het realiseren van doelstellingen door alle programma's heen.
Veiligheidsregio Fryslân (VRF), onderdeel veiligheid	Belangrijke partner bij het realiseren van een veilige woon- en leefomgeving.
Vereniging van Friese Gemeenten	De VFG behartigt de belangen voor alle Friese gemeenten, totaal 18.
Vereniging van Nederlandse Gemeenten	De VNG behartigt de belangen voor alle Nederlandse gemeenten.

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Dantumadiel	Nederland	Peildatum
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2021	0,10	n.v.t.	31-12-2021
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2021	0,10	n.v.t.	31-12-2021
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2021	499,31	n.v.t.	31-12-2021
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2021	0,00	n.v.t.	31-12-2021
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	2020	6,00	11,00	01-03-2022
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2020	0,80	2,00	01-03-2022
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2020	1,30	4,50	01-03-2022
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2020	0,50	1,80	01-03-2022
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2020	3,20	6,20	01-03-2022

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Formatie	Het gaat hier om de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari, uitgedrukt in fte per 1.000 inwoners.	Eigen gegevens
Bezetting	Het gaat hier om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is (inclusief boventallige werknemers), dus niet om de toegestane formatieve omvang uit het formatieplan. Het aantal fte wordt uitgedrukt per 1.000 inwoners.	Eigen gegevens
Apparaatskosten	Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken.	Eigen begroting
Externe inhuur		Eigen begroting
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.	Bureau Halt

Uniforme beleids-indicatoren	Toelichting	Bron
Winkeldiefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.	CBS
Geweldsmisdrijven	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).	CBS
Diefstallen uit woning	Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.	CBS
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.	CBS

Overzicht baten en lasten 2021

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaar-rekening	Saldo
Baten				
101 Bestuur	0	0	52	52
102 Dienstverlening	182	229	232	3
103 Veiligheid	33	53	56	3
Totaal baten	215	282	340	58
Lasten				
101 Bestuur	-1.234	-1.281	-1.180	102
102 Dienstverlening	-367	-414	-446	-33
103 Veiligheid	-1.378	-1.388	-1.358	30
Totaal lasten	-2.979	-3.083	-2.983	100
Saldo baten en lasten	-2.764	-2.801	-2.643	158
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
Toevoegingen	-9	-9	-9	0
Onttrekkingen	2	115	86	-29
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-7	107	78	-29
Resultaat	-2.771	-2.694	-2.565	129

Toelichting op de verschillen Programma 1: Ynwenner en Bestjoer

(I)= Incidenteel (S)= Structureel

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Baten		58
101 Bestuur	I	52

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Vrijval wachtgeld- en pensioenverplichtingen wethouders op basis van actualisatie berekening doelvermogen	I	52
102 Dienstverlening		3
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	3
103 Veiligheid		3
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	3
Lasten		100
101 Bestuur		102
Vrijval begrote onttrekking wachtgeld- en pensioenverplichting op basis van actualisatie berekening doelvermogen	I	111
Verschillen kleiner dan € 50.000.		-9
102 Dienstverlening		-33
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	-33
103 Veiligheid		30
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	30
Saldo baten en lasten		158

Specificatie reserveringen Programma 1: Ynwenner en Bestjoer

Reserves	Bedragen x € 1.000
Toevoegingen	0
Onttrekkingen	-29
Algemene reserve	-13
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I -13
Reserve coronacompensatie	-16
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I -16
Totaal Reserveringen	-29

Programma 2: Mienskip

Waar gaat programma 2 'Mienskip' over?

Programmaportefeuillehouder: K. Agricola, G. Wiersma

Inleiding

Vitale en levendige dorpsgemeenschappen vormen samen een vitale en levendige gemeente. Activiteiten en evenementen op het gebied van sport en cultuur, al dan niet in verenigingsverband, verbindt mensen en vergroot de levendigheid van de dorpen. Het is daarom belangrijk initiatieven blijvend aan te jagen en te ondersteunen en samenwerking te stimuleren.

Met het oog op de bevolkingsontwikkelingen wil de gemeente de basisvoorzieningen op peil te houden en waar mogelijk met de inwoners, ondernemers en dorpsbelangen initiatieven oppakken om een plus mogelijk te maken op het voorzieningenniveau. Het realiseren van een toekomstbestendige voorzieningenstructuur (waaronder goede onderwijshuisvesting) zal vorm moeten krijgen mét de betrokken partners (zoals schoolbesturen, sportverenigingen, kerken, bedrijven) en de dorpen (inwoners). Hierbij wordt vormgegeven aan een inclusieve samenleving waarin iedereen meetelt.

Jongeren met een goed opleidingsniveau en met de juiste vaardigheden en competenties hebben meer kansen op de arbeidsmarkt. Daarom wordt binnen dit programma ingezet op talentontwikkeling en goede aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt.

Van een overheid die beslist en stuurt en daar waar nodig mensen en organisaties daarbij betreft, veranderen we naar een overheid die inwoners en instellingen faciliteert bij door hen aangedragen ideeën. De rol van de gemeente is binnen dit programma dan ook vaak die van:

- een 'netwerkende overheid', die samenwerking zoekt met andere partijen en daarmee gezamenlijk doelen bepaalt;
- een responsieve, participerende overheid, die ruimte geeft aan maatschappelijke initiatieven van onderop en deze ondersteunt;
- een betrokken overheid die voorkomt dat mensen niet mee kunnen komen of tussen wal en schip raken.

Vanwege de veranderende rol van de gemeente gaan we met initiatiefnemers en partners een proces in en het resultaat is niet altijd vooraf te bepalen. De doelen zijn dan minder 'smart' geformuleerd. Om de resultaten te volgen wordt gebruik gemaakt van de burgerpeiling Waarstaatjegemeente die om de twee jaar plaatsvindt. Waar nodig wordt een eigen nulmeting uitgevoerd en door de gemeente zelf periodiek gemonitord.

Hoofddoelstelling:

Behouden en versterken van vitale gemeenschappen en van de leefbaarheid.

Kerdoelstellingen:

De hoofddoelstelling is nader uitgewerkt naar kerndoelstellingen die hieronder per onderwerp worden beschreven.

Onderwerp: Sociale verbondenheid

Kerdoelen

201.1 Meer sociale verbondenheid en betrokken burgers

Speerpunten:

- Aanbod van culturele activiteiten;
- Aanbod van cultuureducatie voor kinderen / jeugd;
- Sportactiviteiten;
- Verenigingsleven;
- Vrijwillige inzet in dorpen.

Waar gaat programma 2 'Mianskip' over?

201.2 Meer zelforganisatie, zelfsturing en eigen verantwoordelijkheid van inwoners

Speerpunten:

- Ondersteunen en versterken van initiatieven van onderop;
- Duidelijk gemeentelijk aanspreekpunt;
- Participatie van burgers;
- Samenhang in initiatieven waar mogelijk;
- Overheidsparticipatie / nieuw samenspel inwoners en overheid.

Onderwerp: Voorzieningenniveau

Kerdoel

202 Beter passend voorzieningenniveau

Speerpunten:

- Onderwijs;
- Culturele voorzieningen (culturele infrastructuur);
- Sportvoorzieningen;
- Overige maatschappelijke voorzieningen (en combi's).

Onderwerp: Talentontwikkeling (onderwijs, cultuur)

Kerdoelen

203.1 Optimaliseren van de schoolloopbaan zodat kinderen beter voorbereid zijn op hun toekomst

Speerpunten:

- Doelgroep jongeren;
- Aansluiting onderwijs op arbeidsmarkt.

Onderwerp: Verbondenheid met de streek

Kerdoelen

204 Versterken van de streekcultuur

Speerpunten:

- Samenwerkingsverbanden;
- Richten op kinderen basisschoolleeftijd-educatie;
- Initiatieven aanjagen en faciliteren;
- Inwoners zijn trots op de streek/gemeente waar ze wonen.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
201.1	Meer sociale verbondenheid en betrokken burgers			
	Toename van het aantal door inwoners georganiseerde activiteiten (o.a. cultuur en sport) al dan niet in verenigingsverband gericht op de levendigheid van de dorpen.	Er wordt een cultuurnota opgesteld waarna uitvoering zal worden gegeven aan de daarin opgenomen activiteiten.		Inventarisatie komt in de gemeenteraad op 25 januari 2022.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		De sportnota 'Sport in Dantumadiel: nieuwe rollen nieuwe kansen' wordt uitgevoerd. Deze nota wordt in 2021 mede i.v.m. het proces van het sportakkoord geëvalueerd en waar nodig herzien.		Plan van aanpak wordt geschreven en in uitvoering 2022.
		Er wordt ingezet op sportstimulering in verband met het gezondheidsbeleid (leefstijl). We richten ons met name op, verenigingen, sportaanbieders en het (bewegings)onderwijs. Inzet van de buurtsportcoaches is hierbij onmisbaar, zal daarom worden gecontinueerd. De inzet van de buurtsportcoaches op scholen wordt structureler en formeler.		Bewegsteam werkt steeds meer en beter samen binnen meerdere disciplines. In het uitvoeringsplan worden de werkzaamheden gebundeld. Vervolg traject scholen vindt in 2022 plaats. Platform samen actief naar gezondheid krijgt steeds meer body en status. Zijn een aantal projecten aangedragen die in 2022 in uitvoering gaan. mei 2022 zal de gemeenteraad worden bezocht.
		De overlegstructuur verenigingen-gemeente wordt geëvalueerd en indien wenselijk hervat op basis van een Lokaal Sportakkoord.		In november heeft er nog een overleg plaatsgevonden. Vraagstuk blijft wel nog steeds wie het beste aan tafel kunnen aanschrijven. De agenda en de frequentie zijn echter nog onzeker.
		Er wordt uitvoering gegeven aan de activiteiten die zijn benoemd in de notitie 'Het nieuwe jongerenwerken'		Er worden diverse overleggen gevoerd met de welzijnsinstellingen waar jongerenwerk onder valt. Er wordt gewerkt aan een herijking van de notitie het Nieuwe jongerenwerken. Jeugd en jongerenwerk zal naast ambulante ook preventief ingezet gaan worden. Jongerenwerk krijgt in het nieuwe welzijnswerk een stevige basis. Voorstel inzet extra coronamiddelen voor uitvoering 'jongeren en vrijetijdsbesteding' (Raad maart 2022).

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
201.2	Meer zelforganisatie, zelfsturing en eigen verantwoordelijkheid van inwoners			
	Inwoners hebben meer mogelijkheden voor invloed op hun eigen leefomgeving.	<p>Streken, wijken en dorpen worden gestimuleerd en gefaciliteerd door middel van de inzet van de contactpersoon voor de dorpen, burgerinitiatieven in het kader van it is oan jo en DOM-projecten in Driezum-Wâlterswald, Broeksterwâld en Rinsumgeast</p> <p>Sko ris oan wordt thematisch voortgezet onder andere in het kader van de implementatie van de Omgevingswet (proces Omgevingsvisie)</p>	 	<p>Er zijn voor de tweede tender van 1 juni tot 1 september 2021 twee aanvragen ingediend. Beide burgerinitiatieven zijn toegekend door het college.</p> <p>Er is een projectgroep Woningbouw Driezum samengesteld met zowel externe als interne personen.</p> <p>Extra krediet DOM Broeksterwâld is vastgesteld door de gemeenteraad. Daarnaast is DOM Broeksterwâld in de gelegenheid gesteld om fondsen te werven voor de realisatie van het totale DOM-project.</p> <p>De DOM heeft een dorpsvisie geschreven. Binnen de DOM zijn er verschillende werkgroepen actief die zich specifiek richten op bepaalde plannen vanuit de dorpsvisie zoals wonen, energietransitie, toerisme en recreatie.</p> <p>Door de corona-crisis is er langere tijd geen mogelijkheid geweest om fysieke bijeenkomsten te organiseren.</p> <p>Zodra de mogelijkheid er was om een veilig en verantwoord contactmoment te creëren, hebben de collegeleden in september en oktober de dorpen Damwâld, De Westereen en Feanwâlden bezocht i.c.m. een barista. Om op deze wijze laagdrempelig in gesprek te gaan met de inwoners</p>

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
202	Beter passend voorzieningen-niveau			
	De maatschappelijke voorzieningen (voor sport, cultuur en ontmoeten) zijn toekomstgericht, betaalbaar en bereikbaar.	Er wordt in 2021 een gebiedsgericht proces doorlopen met inwoners, dorpen en initiatiefnemers, gericht op een toekomstgerichte voorzieningenstructuur.		Het besluit tot toekennen van vervangende nieuwbouw van de 2 scholen en een gymzaal in Feanwâlden. is op 21/12/21 genomen. Het gebiedsgerichte proces is in 2021 niet gestart. De voorbereidingen voor een start in januari 2022 zijn wel getroffen. Binnen de omgevingsvisie Dantumadiel zijn voorzieningen een prominent onderdeel.
	Het aanbod van onderwijs-, voorschoolse en andere maatschappelijke voorzieningen wordt zoveel mogelijk geclusterd met het oog op meer samenwerking en multifunctioneel gebruik.	In Feanwâlden wordt een haalbaarheidsonderzoek gestart om te beoordelen welke locaties voor de vervangende nieuwbouw van de basisscholen geschikt is en wordt onderzocht welke andere maatschappelijke voorzieningen gekoppeld kunnen worden aan deze ontwikkeling.		De Campus in Damwald is inmiddels gerealiseerd. We zijn gestart met eenzelfde project in Feanwalden.
203	Optimaliseren van de schoolloopbaan zodat kinderen beter voorbereid zijn op hun toekomst.			
	Alle kinderen hebben, in het kader van een doorlopende leerlijn, in 2022 kennis gemaakt met nieuwe (technologische) ontwikkelingen en vaardigheden kunnen ontwikkelen die van belang zijn en een goede aansluiting op de arbeidsmarkt.	De gemeente faciliteert en simuleert de ontwikkeling van projecten en activiteiten gericht op technologie en technische vaardigheden in basis- en voortgezet onderwijs (bv. Kennislab). De gemeente brengt partijen daartoe samen en zoekt aansluiting bij de Versnelingsagenda.		Dit is een doorlopend proces. Jaarlijks wordt over de projecten gerapporteerd in jaarverslagen (bv. van Kennislab). Er lopen gesprekken met diverse partijen, scholen, en ondernemersverenigingen over de ontwikkeling van een gezamenlijke technieklokaal.

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Sociale verbondenheid</i>
It is oan jo?
Notitie gebiedsgericht werken Noardeast-Fryslân en Dantumadiel 2019-2022
Nog op te stellen Cultuurnota Dantumadiel

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Voorzieningenniveau</i>
Naar een regionale ontwikkelagenda voor onderwijsvoorzieningen in NO Friesland; Verkennend masterplan huisvesting DDFKA
Naar een regionaal voorzieningsverspreidingsmodel in Noordoost Fryslân 2010-2030 (jan. 2014)
Atlas van Noordoost Fryslân Eindrapport (sept. 2015)
Agenda voor onderwijsvoorzieningen in Noordoost Fryslân (2017)
Sport in Dantumadiel: nieuwe rollen nieuwe kansen (2016)
Talentontwikkeling (onderwijs, cultuur)
Kennislab

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Roobol	Verzorgt het openbaar onderwijs zoals beschreven in artikel 46 van de Wet op het primair onderwijs

Uniforme beleids-indicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Dantumadiel	Nederland	Peildatum
Niet-Sporters	%	2020	61,10	49,30	01-03-2022

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Uniforme beleids-indicatoren	Toelichting	Bron
Niet-Sporters	Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.	Gezondheids-enquête (CBS, RIVM)

Overzicht baten en lasten 2021

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaar-rekening	Saldo
Baten				
201 Voorzieningen	0	0	0	0
202 Onderwijshuisvesting en -kansenbeleid	131	203	177	-27
203 Sport	10	72	54	-18
204 Cultuur	0	0	0	0
Totaal baten	141	276	231	-45
Lasten				
201 Voorzieningen	-31	-45	-16	28
202 Onderwijshuisvesting en -kansenbeleid	-2.050	-2.113	-2.122	-9
203 Sport	-64	-204	-165	39
204 Cultuur	-825	-812	-807	5
Totaal lasten	-2.970	-3.174	-3.111	63
Saldo baten en lasten	-2.829	-2.899	-2.880	18
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
Toevoegingen	0	-84	0	84
Onttrekkingen	10	883	861	-22
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	10	799	861	62

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primi- tieve begroting	Begro- ting na wijziging	Jaar-re- kening	Saldo
Resultaat	-2.819	-2.099	-2.019	80

Toelichting op de verschillen Programma 2: Mienskip

(I)= Incidenteel (S)= Structureel

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000	
Baten			-45
201 Voorzieningen			0
Geen verschillen.		0	
202 Onderwijshuisvesting en -kansenbeleid			-27
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	-27	
203 Sport			-18
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	-18	
204 Cultuur			0
Geen verschillen.		0	
Lasten			63
201 Voorzieningen			28
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	28	
202 Onderwijshuisvesting en -kansenbeleid			-9
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	-9	
203 Sport			39
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	39	
204 Cultuur			5
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	5	
Saldo baten en lasten			18

Specificatie reserveringen Programma 2: Mienskip

Reserves		Bedragen x € 1.000	
Toevoegingen			84
Algemene reserve			84
Verkoop vm. CBS De Bron Damwâld: verkoop heeft plaatsgevonden, transport vind plaats in 2022.	I	84	
Onttrekkingen			-22
Algemene reserve			-22
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	-22	
Totaal Reserveringen			62

Programma 3: Soarch en Wolwêzen

Waar gaat programma 3 'Soarch en Wolwêzen' over?

Programmaportefeuillehouder: G. Wiersma, K. Wielstra, R. Kempenaar

Inleiding:

De transitie als gevolg van het in werking treden van de Jeugdwet, Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de Participatiewet heeft de afgelopen jaren van onze inwoners/cliënten, zorgaanbieders, hulpverleners en gemeente grote inspanningen gevergd. Ook in de toekomst blijven deze inspanningen van de partijen gevraagd om het sociale domein verder te transformeren. Met de transformatie van het sociaal domein wordt beoogd een nieuwe inrichting van ons zorgstelsel tot stand te brengen. Met deze transformatie van het sociaal domein willen we bereiken dat mensen zelfredzaam en samenredzaam zijn en zelf de regie over hun leven kunnen behouden. De gemeente is verantwoordelijk voor het bieden van hulp en ondersteuning aan die inwoners die niet in staat zijn om dit op eigen kracht te doen.

Vanaf 2019 wordt deze transformatie verder vormgegeven door de inzet op preventie en de inzet op participatie en meedoen in de samenleving. Het transformeren van het sociale domein is een continu proces waar tezamen met inwoners, zorgaanbieders en overige belanghebbenden vorm aan moet worden gegeven. Eén van de opbrengsten van de programmamarkt 2019 is dat samenwerking tussen de verschillende betrokken partijen als erg belangrijk wordt gevonden. Ook de bekendheid en zichtbaarheid van de diverse partijen is als aandachtspunt benoemd tijdens de programmamarkt.

De gemeente Dantumadiel streeft naar een samenleving waar inwoners de mogelijkheid hebben om mee te doen, ongeacht belemmeringen of beperkingen. Binnen dit programma worden onze inwoners gestimuleerd om zoveel mogelijk te participeren in de samenleving. Een van onze speerpunten is om kinderen en jongeren veilig en gezond te laten opgroeien met voldoende mogelijkheden voor persoonlijke ontwikkeling.

Hoofddoelstelling:

Inwoners in onze gemeente hebben de mogelijkheid om mee te doen, ongeacht belemmeringen of beperkingen.

Kerdoelstellingen:

De hoofddoelstelling is nader uitgewerkt naar kerndoelstellingen die hieronder per onderwerp worden beschreven.

Onderwerp: Langer leven in gezondheid

Kerdoel

301 Langer leven in goede gezondheid

Speerpunten:

Verbeteren van de leefstijl:

- voorkomen misbruik genotmiddelen;
- verbeteren psychisch welbevinden;
- meer inwoners op gezond gewicht;
- voorkomen seksueel grensoverschrijdend gedrag;
- verbeteren toegang tot zorg.

Onderwerp: Meer maatschappelijke participatie

Kerdoel

302 Meer maatschappelijke participatie

Speerpunten:

- zinvolle besteding van de dag;
- inkomen zekerstellen;
- schulden voorkomen;

Waar gaat programma 3 'Soarch en Wolwêzen' over?

- ondersteunen van mantelzorgers;
- bevorderen vrijwillige inzet;
- eenzaamheid/sociaal isolement tegenaan;
- vermindering laaggeletterdheid;
- ondersteuning bij zorgvraag.

Onderwerp: Gunstiger opvoedklimaat

Kerdoel

303 Gunstiger opvoedklimaat

Speerpunten:

- veilige passende leer- en leefomgeving (thuis en op school);
- versterken ouderschap;
- alle kinderen kunnen meedoen.

Bij de diverse kwantitatieve vergelijkingen wordt gebruik gemaakt van een peiljaar. Voor dit programma geldt voor de opgenomen vergelijkingen het peiljaar 2016. Indien gebruik wordt gemaakt van een specifieke nulmeting wordt dit expliciet vermeld bij het betreffende doel.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
301	Gezondere levensstijl			
	Gezond gewicht (bewegen en voeding) In 2021 is het overgewicht onder jongeren, volwassenen en ouderen aantoonbaar afgenomen t.o.v. de vorige meting.	Uitvoering activiteitenprogramma 2021 gericht op gezond gewicht van het nieuwe Gezondheidsbeleid (2020-2025), dat in 2020 aan de raad wordt aangeboden).		Het beleidsplan is door de Raad vastgesteld. De activiteiten liggen op koers.
		Uitvoering van het basistakenpakket en het aanvullende pakket door GGD-Fryslân 2021. (Aanvullende pakket wordt jaarlijks herzien), gericht op gezond gewicht.		Het beleidsplan is door de Raad vastgesteld. Aan de uitvoering van het basispakket als activiteit is voldaan. Dit behoort tot de reguliere werkwijze en taak van de GGD.
		JOGG gemeente worden (Jongeren op gezond gewicht"; een programmatische aanpak waarbij bestaande en nieuwe initiatieven bijeengebracht worden, gericht op gezonde voeding en levensstijl.)		Met ingang van 25 maart is de gemeente, ook een JOGG gemeente geworden. Deze activiteit is afgerond.
		Uitvoeren projecten vanuit GIDS (terugdringen van gezondheidsachterstanden, met speciale aandacht voor lage sociale economische status).		De status t.o.v. de 2 ^e rapportage is ongewijzigd. Projecten vinden reguliere doorgang.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	Alcohol en Drugs (middelen gebruik) en Rookvrije generatie In 2021 is het middelen gebruik onder jongeren, volwassenen en ouderen aantoonbaar afgenomen t.o.v. de vorige meting.	Uitvoering activiteitenprogramma 2021 gericht op middelengebruik en rookvrije generatie, van het nieuwe Gezondheidsbeleid (2020-2025).		De status t.o.v. de 2 ^e rapportage is ongewijzigd. Projecten, werkgroepen en activiteiten vinden hun doorgang.
		Uitvoering activiteitenprogramma 2021 gericht op middelengebruik en rookvrije generatie, van het Preventie en Handhavingsplan 2020-2023.		Uitvoering van het activiteitenprogramma 2021 is gebaseerd op het staande gezondheidsbeleid. VNN, Het samenwerkingsverband Mei fêste hân en de GGD zijn partners die een rol spelen in de uitvoering van het activiteitenprogramma. Het preventie- en handavingsplan zal worden vastgesteld in 2022.
	Psychosociale gezondheid In 2021 zijn depressie gevoelens onder jongeren, volwassenen en ouderen aantoonbaar afgenomen t.o.v. de vorige meting.	Uitvoering activiteitenprogramma 2021 gericht op psychosociale gezondheid van het nieuwe Gezondheidsbeleid 2020-2025 (dat medio 2020 wordt opgesteld).		Het nieuwe beleidsplan is door de Raad vastgesteld. Uitvoering van het activiteitenprogramma 2021 is gebaseerd op het staande gezondheidsbeleid.
	Uitvoering activiteitenprogramma 2021 'Mei fêste hân' gericht op grensoverschrijdend gedrag en cyberpesten.		De status t.o.v. de 2 ^e rapportage is ongewijzigd. Via het project Mei fêste hân worden scholen gemotiveerd initiatieven op te pakken.	
302	Meer maatschappelijke participatie			
	Het aantal huishoudens dat binnen de gemeente in armoede leeft neemt af. Het aantal huishoudens dat in 2021 van een (langdurig) laag inkomen moet leven is 3,2%.	Aanpak armoede wordt verder geïntensiveerd met de volgende specifieke activiteiten in 2021: Ontwikkelen en uitvoeren van nieuw vast te stellen integraal en kindgericht armoedebeleid; Inzet van minimacoaches.		Het actieplan integraal en kindgericht armoede en schuldenbeleid zal in mei 2022 aan de raad worden aangeboden ter besluitvorming. Oktober 2021 is Dantumadiel begonnen met de uitvoering van De VoorzieningenWijzer. Dit instrument wordt ingezet bij gesprekken met inwoners om te kijken waarop ze kunnen besparen en van welke regelingen ze gebruik kunnen maken

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
				<p>In februari 2022 zal een vacature voor de functie minimacoach Dantumadiel uitgezet. Afhankelijk van de reacties, zal de minimacoach vroegsignalering uitvoeren en de VoorzieningenWijzer inzetten.</p>
		<p>Aanpak van schulden wordt verder geïntensiveerd met de volgende specifieke activiteiten in 2021: Versterken samenwerking schuldhulpverlening, zowel intern (Gebiedsteam) als met derden (woningstichtingen); Intensiveren van vroegsignalering; Inzetten op preventie.</p>		<p>Het projectplan Vroegsignalering en preventie is door het college vastgesteld. Er is een start gemaakt met de uitvoering van het plan. Met woningcorporaties zijn convenanten gesloten om de samenwerking te versterken. Binnen het project wordt intensief gewerkt aan interne samenwerking. Om in te zetten op preventie sluiten we aan bij de Nederlandse Schuldhulproute. Er loopt inmiddels een aanvraag. Daarnaast is een aanvraag gedaan om lid te worden van de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK) om de kwaliteit van schuldhulpverlening te waarborgen en samenwerking met ketenpartners te intensiveren. De genoemde activiteiten vinden doorlopend plaats en zijn onderdeel van de reguliere werkwijze.</p>
	<p>Het percentage inwoners dat als vrijwilliger actief is bedraagt eind 2022 45%. Dat houdt een stijging in van 3% t.o.v. 2020. NB Friesland kent het hoogste % vrijwilligers landelijk.</p>	<p>Inzet werk- en activiteitenprogramma Stichting het Bolwerk/Timpaan.</p>		<p>NB bij inzet werk- en activiteitenprogramma Stichting Het Bolwerk. Timpaan is niet actief in Dantumadiel.</p> <p>Een aantal activiteiten die in 2021 niet uitgevoerd konden worden, worden wel in 2022 uitgevoerd.</p>

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		<p>In 2021 zijn er nieuw uitgangspunten voor het welzijnsbeleid (2021-2024) bepaald met meer ruimte voor ingrijpende keuzes. Dit wordt met een voorstel inclusief financiële paragraaf aan de raad voorgelegd.</p>		<p>Het reguliere programma en werkplan van het Bolwerk en Timpaan wordt uitgevoerd. Buurtkamers zijn en waren gedurende de lockdown periode geopend en actief, echter terughoudend in hun activiteiten als gevolg van de richtlijnen. We zijn bezig met het opstellen van de uitvoeringsnotitie. We verwachten dat deze in mei 2022 met de inwoners via de dorpenronde kan worden besproken.</p>
	<p>Het aantal inwoners dat zich sociaal en emotioneel eenzaam voelt neemt af met 5% van 39% (in 2020) naar 34% (in 2022). (Eén en ander is wel afhankelijk van de effecten die voortvloeien uit de impact van Corona, dit is nog niet meegenomen).</p>	<p>Inzet werk- en activiteitenprogramma Stichting het Bolwerk/Timpaan.</p> <p>Uitvoering geven aan het actieprogramma 'Een tegen eenzaamheid'.</p>		<p>Daarnaast wordt er ingezet op de aanpak tegen eenzaamheid met:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de coalitie 'Kom Erbij', - het project Inclusief Samen - het rijksprogramma 'Een tegen eenzaamheid'. <p>NB schrappen Timpaan. Is niet werkzaam in DAN! Dit wordt wel door Bolwerk geleverd maar gemeente is verantwoordelijk.</p> <p>Daarnaast wordt er met de coalitie 'Kom Erbij' en het rijksprogramma 'Een tegen eenzaamheid' ingezet voor de aanpak tegen eenzaamheid. Deze wordt vanaf oktober 2021 verder uitgebreid.</p> <p>Het project inclusieve samenleving wordt daarnaast ook uitgevoerd. Dit project is gericht op dat iedereen mee kan doen in de samenleving.</p>
	<p>Het aantal inwoners dat gebruik maakt van de locaties en trainingen om te willen leren is in 2021 t.o.v. 2020 toegenomen met 5%.</p>	<p>Er worden i.s.m. met partners themamiddagen en cursussen georganiseerd om laaggeletterdheid onder de aandacht te brengen en een goede doorverwijzing te realiseren (digitaalhuisplus).</p>		<p>De activiteiten die de bibliotheek organiseert waren opnieuw opgestart en konden gelukkig doorgang blijven vinden wel rekening houdend met de RIVM richtlijnen.</p>

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
				De interne training herkennen en doorverwijzen van laaggeletterden heeft niet kunnen plaatsvinden. Door bekendheid te blijven geven aan de mogelijkheden van het Digitaal huis en wat is laaggeletterdheid en hoe pak je het aan niet alleen door de interne werkgroep maar ook door de gezamenlijke ketenpartners wordt het bereiken van laaggeletterden verbeterd.
303	Gunstiger opvoedklimaat			
	Eind 2021 zijn alle kinderen vóór de schoolgerechtigde leeftijd in beeld t.b.v. een afgestemde aanpak	Zorgcoördinatoren/pedagogen worden ingezet om het kind in beeld te brengen en vroegtijdige achterstand te kunnen signaleren (0-4 jaar).		De zorg coördinatoren en pedagogen worden doorlopend ingezet en bevestigd m.b.t. deze doelen. Het betreft hier onder andere een reguliere inzet vanuit de GGD. Doelen, resultaten en voortgang worden geborgd in de frequente overleggen en reguliere samenwerking met de peuteropvangorganisaties. Dit is inmiddels gaande. De zorg coördinatoren en pedagogen van alle peuteropvangorganisaties, ook degene die niet gebruik maken van de GGD, hebben onderling afstemming.
		Inzet op onderwijszorgarrangementen met de scholen: Uitvoering activiteiten 2021 voortvloeiend uit 'Kompass werkgemeenschap passende ontwikkeling' en 'Programma werkgemeenschap passend onderwijs' (ANNO-samenwerking). In provinciaal verband: Actieplan Fryske bern.		Onderwijs en zorg vinden elkaar regulier en frequent in de opgezette werkgroepen Onderwijs en Zorg en taal / vve / laaggeletterdheid.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
				<p>Onderwijs en zorg wordt opgepakt en ontwikkeld in de pilots met scholen die onder de vlag van Foar Fryske Bêrn, ANNO en NO als inspiratieregio worden opgezet en dit jaar van start gaan.</p> <p>Het project verloopt en vordert volgens planning en wordt voortgezet in het komende jaar. Beide colleges zijn in november akkoord gegaan met het actieplan (vierjarenplan).</p>
				<p>De IZO's zijn ingevoerd op alle Roobol scholen. Er is een paar keer per jaar overleg over de stand van zaken, verloop en afstemming met de andere schoolbesturen.</p>
	<p>Eind 2021 wordt er op basis van een convenant samengewerkt met alle huisartspraktijken.</p>	<p>Realisatie project samenwerken huisartspraktijken en praktijkondersteuners.</p>		<p>Het project is afgerond en het doel is behaald. En heeft inmiddels de status van reguliere werkwijze gekregen. Begin 2022 zullen de eerste halfjaarlijkse evaluaties plaatsvinden.</p> <p>In Dantumadiel hebben nu 5 van de 6 huisartspraktijken een POH'er GGZ Jeugd. Zij ondersteunen jongeren bij lichte problematiek.</p> <p>Wij monitoren de opbrengst / meerwaarde van de POH'ers. En vanuit het gebiedsteam wordt de samenwerking met de POH'ers opgebouwd.</p>
	<p>De problematiek van kinderen die worden geconfronteerd met een echtscheidingssituatie wordt tot een minimum beperkt.</p>	<p>Resultaten bereiken via een actieve deelname aan het provinciale programma.</p> <p>Kind in beeld bij echtscheiding, onderdeel van Foar Fryske Bêrn, en de methode van Sociale Innovatie. (Zie: www.foarfryskebern.nl).</p>		<p>We nemen actief deel aan het provinciale programma Kind in beeld bij echtscheiding. Ook maken wij gebruik van het aanbod voor deskundigheidsbevordering die vanuit dit programma beschikbaar wordt gesteld.</p>

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
				<p>Ook nemen we actief deel aan de werkgroep Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (kindermishandeling en huiselijk geweld) en nemen we deel aan het project 'Samenwerken aan Veiligheid'.</p> <p>Eind 2021 zijn de eerste tastbare resultaten van het project opgeleverd: een eenduidig veiligheidsplan en handleiding, die ook geïmplementeerd is. In 2022 ligt de focus in het project op verbeterlagen in de veiligheidscyclus binnen casuïstiek en wordt de implementatie visie gefaseerde ketenzorg doorontwikkeld.</p> <p>Daarnaast is de regiovisie 'Aanpak geweld in afhankelijkheidsrelaties – Fryslân' geactualiseerd en vastgesteld.</p>
304	Beter organiseren zorg, welzijn en ondersteuning om dit duurzaam, bereikbaar en betaalbaar te houden			
	Sturinginstrumentarium sociaal domein geïmplementeerd inclusief periodieke rapportagestructuur (2021) (ter ombuiging van tekorten en ter vergroting van inzicht en sturingsmogelijkheden).	Implementatie overleg- en rapportagestructuur gebaseerd op sturingsgegevens begin 2021.		Deze activiteit kan als afgerond worden beschouwd.
		Project kostenbeheersing in sociaal domein in 2021 afgerond en geëvalueerd.		Deze activiteit kan als afgerond worden beschouwd.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Uitvoering project Wending. Eerste evaluatie van project de Wending voorjaar 2021.		Begin 2021 heeft er een herstart plaatsgevonden. Er is een nieuwe (interne) projectleider aangesteld. Vanwege Corona en de restricties heeft dit project vertraging opgelopen. Ondanks de recente lockdown heeft het project een impuls gekregen en wordt intensiever gekoppeld aan de Verbeteragenda. Gebied – en integraal gericht werken zijn als prioritair aangemerkt binnen het project.
	In 2022 wordt 50% van onze diensten voor eenvoudige producten digitaal verleend.	Digitaliseringsproject 2021.		De status is ongewijzigd t.o.v. de 2 ^e rapportage. Zie ook programma 1
	Gebiedsteams gaan in 2021 in het gebied werken met betrokken organisaties en inwoners (om zorg, welzijn en ondersteuning samen en zo dichtbij mogelijk te organiseren).	In samenwerking met bewoners opstellen gebiedsanalyses per gebied ter voorbereiding op gebiedsplannen. (één van de resultaten van project Wending). Benutten laagdrempelige voorzieningen voor ontmoeting en dagbesteding.		Vanwege Corona en de restricties heeft dit project vertraging opgelopen.

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Langer leven in goede gezondheid</i>
Gezondheidsbeleid 2014-2017
In concept:
Gezondheidsbeleid/handhavingsbeleid
<i>Meer maatschappelijke participatie</i>
Kadernota "samen leven, sterk voor elkaar" (2013)
Algemeen deel uitvoeringsplan (2014)
Uitvoeringsplan Participatiewet (2014)
Uitvoeringsplan WMO (2014)
Fan Weerde, mantelzorgbeleid (2016)
"Het nieuwe jongerenwerken DDFK"
In Concept
Beleid sociaal domein (Wmo, Jeugdwet, Participatiewet) 2018/(2019)
Armoedebeleid (2018/2019)
Beleid terugvordering en verhaal, verificatiebeleid en handhavingsbeleid sociaal domein
Herijking Participatiebeleid
Visiedocument wonen en zorg
Visiedocument gebiedsteam (toegang)

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Gunstiger opvoedklimaat</i>
Uitvoeringsplan Jeugdwet (2014)
Lokaal actieplan Huiselijk geweld en kindermishandeling

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Werk-en Leerbedrijf NEF	Uitvoering Participatiewet.
Veiligheidsregio Fryslân onderdeel GGD Fryslân	Gezondheidsdienst van de Friese gemeenten ter bevordering van de gezondheidssituatie en leefstijl van inwoners.
Mobiliteitsburo Noordoost Fryslân	De gemeenten: Achtkarspelen, Dantumadiel, Dongeradeel, Ferwerderadiel, Kollumerland c.a., en Tytstjerksteradiel in de regio Noordoost Fryslân en de provincie Fryslân hebben besloten om samen te werken op het gebied van het regionale doelgroepenvervoer en openbaar vervoer, dit om de leefbaarheid in de regio Noord Oost Fryslân te behouden.
Centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Fryslân 2018	De centrumgemeente is Leeuwarden. Het doel is de beleidsvoorbereiding ten behoeve van de wettelijke taken op terrein van jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en participatie en de inkoop ten behoeve van wettelijke taken op het terrein van jeugdzorg en maatschappelijke ontwikkeling doelmatig en kwalitatief hoogwaardig te organiseren met de Friese gemeenten.

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Dantumadiel	Nederland	Peildatum
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2020	3,50	2,70	01-03-2022
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2019	20,00	26,00	01-03-2022
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2020	1,00	1,70	01-03-2022
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	2020	398,60	795,90	01-03-2022
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2020	1,00	1,00	01-03-2022
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2020	5,00	6,00	01-03-2022
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	2020	66,70	68,40	01-03-2022
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2020	2,00	2,00	01-03-2022
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	2021	306,20	349,50	01-03-2022
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	2020	181,20	202,00	01-03-2022
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2021	9,30	10,50	01-03-2022
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2021	2,00	1,10	01-03-2022

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Dantumadiel	Nederland	Peildatum
Jongeren met jeugd-reclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	2021		0,30	01-03-2022
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	2021	740,00	649,00	01-03-2022

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Absoluut verzuim	Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven.	DUO
Relatief verzuim	Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. De periodeaanduiding '2019' staat voor schooljaar '2018/2019'.	DUO
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding "2020" staat voor schooljaar "2019/2020".	Ingrado
Banen	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.	LISA
Jongeren met een delict voor de rechter	Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
Kinderen in uitkeringsgezin	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.	CBS
Werkloze jongeren	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
Personen met een bijstandsuitkering	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.	CBS

Uniforme beleids-indicatoren	Toelichting	Bron
Lopende re-integratievoorzieningen	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	CBS
Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.	CBS
Jongeren met jeugdbescherming	Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.	CBS
Jongeren met jeugd-reclassering	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 23 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt. Geen data.	CBS
Clënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.	GMSD

Overzicht baten en lasten 2021

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primi- tieve begroting	Begro- ting na wijziging	Jaar-re- kening	Saldo
Baten				
301 WMO (maatschappelijke participatie)	195	265	237	-28
302 Toegang zorg en ondersteuning (w.o. Gebiedsteam)	0	0	15	15
303 Inkomensondersteuning	6.931	8.600	7.913	-687
304 Participatie	0	0	0	0
305 Jeugdwet	0	0	0	0
306 Gezondheid	0	0	0	0
307 Welzijnswerk	0	187	171	-16
308 Onderwijs (kinderopvang / vve)	359	419	395	-24
Totaal baten	7.485	9.472	8.731	-740
Lasten				
301 WMO (maatschappelijke participatie)	-6.647	-6.885	-6.085	800
302 Toegang zorg en ondersteuning (w.o. Gebiedsteam)	-180	-140	-78	61
303 Inkomensondersteuning	-8.125	-10.543	-8.949	1.595
304 Participatie	-6.534	-6.957	-7.023	-66
305 Jeugdwet	-6.217	-6.417	-6.083	334
306 Gezondheid	-953	-962	-985	-23
307 Welzijnswerk	-463	-603	-659	-56
308 Onderwijs (kinderopvang / vve)	-1.131	-1.202	-1.138	63
Totaal lasten	-30.249	-33.709	-31.000	2.709
Saldo baten en lasten	-22.764	-24.237	-22.269	1.968
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
Toevoegingen	-1	-1	-1	0
Onttrekkingen	1	322	158	-164
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-1	321	157	-164
Resultaat	-22.765	-23.917	-22.112	1.804

Toelichting op de verschillen Programma 3: Soarch en Wolwêzen

(I)= Incidenteel (S)= Structureel

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Baten		-740
301 WMO (maatschappelijke participatie)		-28
Eigen bijdragen maatwerkvoorzieningen 18+ WMO Hogere opbrengst vanwege een groei van het aantal cliënten	I	63
De gelden voor ambulante begeleiding van de doelgroep maatschappelijke opvang en vrouwenopvang zijn in 2021 verrekend met de kosten. Hierdoor vallen de baten lager uit (zie ook lastenkant)	I	-70
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	-21
302 Toegang zorg en ondersteuning (w.o. Gebiedsteam)		15

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	15
303 Inkomensondersteuning		-687
PW bijstand algemeen BUIG De beschikking van het Rijk is naar beneden bijgesteld. Voorlopig dekt het BUIG-budget het aantal verstrekkingen van uitkeringen en loonkostensubsidie.	I	-148
Overbruggingsregeling zelfst.ondernemers (TOZO) Gemeenten worden volledig financieel gecompenseerd voor de uitkeringskosten en uitvoeringskosten in het kader van de Tozo. In 2021 vallen het aantal verstrekkingen lager uit dan begroot. Aan de lasten kant is er een evengrote onderschrijding in de kosten, waardoor dit geen effect heeft op het rekeningssaldo	I	-541
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	2
307 Welzijnswerk		-16
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	-16
308 Onderwijs (kinderopvang / vve)		-24
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	-24
Lasten		2.709
301 WMO (maatschappelijke participatie)		800
Vreemdelingen Vanwege de focus op voor de nieuwe wet inburgering die per 1 januari 2022 is ingegaan, zijn er minder initiatieven gedaan voor de vreemdelingen. Hierdoor zijn er ook minder kosten gemaakt.	I	55
Onder vervoersvoorzieningen vallen onder andere auto-aanpassingen, scootmobielen en driewiel fietsen. Doordat voorzieningen soms tot wel € 25.000 kosten, fluctueren de jaarlijkse kosten. De jaarlijkse kosten in 2021 zijn gelijk aan 2020.	I	64
Vervoer WMO Er heeft minder WMO vervoer plaatsgevonden dan begroot, waardoor het jaarresultaat van Jobinder lager uitvalt dan begroot.	I	121
De gelden voor ambulante begeleiding van de doelgroep maatschappelijke opvang en vrouwenopvang zijn in 2021 verrekend met de kosten. Hierdoor vallen de lasten lager uit (zie ook batenkant)	I	59
PGB WMO 18+ Er zijn in 2021 minder WMO PGB's afgegeven dan in voorgaande jaren. In 2021 waren het er 46 ten opzichte van 59 in 2020	I	153
Opvang en beschermd wonen Door de openstelling van de Wlz zijn cliënten overgestapt vanuit beschermd wonen naar de Wlz. Hierdoor vallen de lasten lager uit	I	227
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	122
302 Toegang zorg en ondersteuning (w.o. Ge-biedsteam)		61
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	61

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
303 Inkomensondersteuning		1.595
PW Bijstand De afgelopen jaren is een dalende lijn in het aantal bijstandsgerechtigden zichtbaar. Ook na een lichte stijging door de coronacrisis, daalt deze lijn verder. De economische omstandigheden blijven onzeker, we verwachten op korte termijn geen ommekeer, maar blijven dit monitoren.	I	495
IOAW De afgelopen jaren is een dalende lijn in het aantal IOAW-gerechtigden zichtbaar. De economische omstandigheden blijven onzeker, we verwachten op korte termijn geen ommekeer, maar blijven dit monitoren.	I	124
Overbruggingsregeling zelfst. ondernemers (TOZO) De uitgaven voor de uitkeringskosten en uitvoeringskosten in het kader van de Tozo, liggen lager dan de voorschotten die zijn ontvangen van het Rijk. Aan de batenkant is er een evengrote onderschrijding in de opbrengsten, waardoor dit geen effect heeft op het rekeningssaldo. Het overschot zal worden teruggevorderd	I	541
Bijzondere bijstand In verband met de uitvoering van de TONK-regeling is een budgetwijziging gedaan. De uitgaven daarvoor liggen fors lager dan gedacht. De reguliere uitgaven voor de post bijzondere bijstand liggen in lijn met voorgaand jaar	I	279
Schuldhelpverlening Het aantal schuldhelpaanvragen loopt terug. We verwachten komende jaren wel een toename door het stoppen van overheidsmaatregelen vanwege de coronacrisis en stijgende consumentenprijzen. Daarnaast hebben kostenbesparende maatregelen een effect, zoals het zelf aanbieden van budgetbeheer.	I	95
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	60
304 Participatie		-66
In de algemene uitkering wordt rekening gehouden met bepaalde maatstaven voor deze taak. NEF hanteert hierbij de werkelijke aantallen. Hierdoor ontstaat een verschil in de berekening van de bijdrage aan NEF. De bijdrage voor de extra kosten zijn ontvangen in de algemene uitkering.	I	-124
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	58
305 Jeugdwet		334
De kosten voor hoogspecialistische zorg liggen lager dan begroot, vanwege een afrekening over 2020 van - /- € 105.000 en lagere kosten door minder zorgverbruik over 2021.	I	205
De kosten voor het regiecentrum vallen lager uit dan begroot.	I	83
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	46
306 Gezondheid		-23
Verschillen kleiner dan € 50.000.		
307 Welzijnswerk		-56
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	-56
308 Onderwijs		63
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	63

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Saldo baten en lasten		1.968

Specificatie reserveringen Programma 3: Soarch en Wolwêzen

Reserves		Bedragen x € 1.000
Toevoegingen		0
Onttrekkingen		-164
Reserve Coronacompensatie		-164
TONK	I	-164
De uitgaven TONK zijn meegevallen en kunnen gedekt worden in de reguliere begroting. Hierdoor is geen onttrekking nodig uit de reserve		
Totaal Reserveringen		-164

Programma 4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje

Waar gaat programma 4 'Wurk, Bedriuw en Rekreaasje' over?

Programmaportefeuillehouder: K. Agricola, R. Kempenaar

Inleiding:

De gemeente Dantumadiel wil de bedrijvigheid bevorderen en staat voor het waarborgen van een goed en aantrekkelijk vestigingsklimaat. Mede door een actieve benadering van de ondernemers en met name in die sectoren die de Dantumadielse economie dragen (landbouw, bouw, metaal, zorg en recreatie). Daarnaast wordt ingezet op het behouden en versterken van de detailhandel in de kernen, waardoor de leefbaarheid gewaarborgd blijft.

Op het gebied van bedrijfsvestiging wil de gemeente zich inzetten voor het verbeteren van de kwaliteit en het beheer van bestaande bedrijventerreinen. De vestiging van lokaal gebonden, kleinschalige bedrijven heeft hierbij de voorkeur. Vestigings- dan wel uitbreidingsmogelijkheden zijn er op dit moment onder meer voor het bedrijventerrein bij de Westereen, Damwâld en voor het bedrijventerrein De Zwette te Feanwâlden. De komende tijd wil gemeente Dantumadiel zich oriënteren op de behoefte en goede invulling van bedrijventerreinen in de hele gemeente. Dit dient ook in het convenant bedrijventerreinen zijn weerslag te krijgen.

Het bevorderen van bedrijvigheid en dus de werkgelegenheid is van groot belang voor een leefbare en gezonde lokale samenleving. Werken aan innovatieve en duurzame werkgelegenheid, door samenwerking met Onderwijs en Ondernemers, is van groot belang. De regionale samenwerking in de vorm van de regionale versnellingsagenda kan daar zeker ook een bijdrage aan leveren.

De samenwerking met de ondernemers en de ondernemersverenigingen in de vorm van het Dantumadielse economisch platform en ondernemersfonds wil de gemeente versterken.

Recreatie en toerisme is een kans voor Dantumadiel. Dantumadiel is een prachtige groene gemeente. De gemeente ziet binnen haar grenzen toeristische en recreatieve ontwikkelingszones langs het vaarwater de Zwemmer, in en om het Bûtefjild, langs de recreatieve infrastructuur en bij bestaande locaties met een toeristische waarde. De natuur- en agrarische gebieden bieden vooral ruimte aan recreatie.

Kansen liggen vooral in het gezamenlijk promoten van de gehele regio Noordoost Fryslân. De Noardlike Fryske Wâlden, het Bûtefjild en het cultureel historische landschap zijn voorbeelden van pareltjes die in een regionale aanpak meer bekendheid moet krijgen.

Daarnaast dienen nieuwe digitale mogelijkheden zich nadrukkelijk aan. De digitale recreatieve infrastructuur zal zodanig moeten worden opgezet dat bijvoorbeeld de recreanten een uitstapje op maat kunnen samenstellen.

Hoofddoelstelling:

Behouden en streven naar een gezond ondernemersklimaat.

Kerdoelstellingen:

De hoofddoelstelling is nader uitgewerkt naar kerndoelstellingen die hieronder per onderwerp worden beschreven.

Onderwerp: Bereikbaarheid

Kerdoelen

401.1 Bereikbaarheid en ruimte voor bedrijven

Speerpunten:

- Aanbod van bedrijventerreinen;
- Provinciaal convenant bedrijventerreinen;
- Dienstverlening aan en het faciliteren van de ondernemers;
- Contacten met ondernemersverenigingen;

Waar gaat programma 4 'Wurk, Bedriuw en Rekreaasje' over?

- Ontsluiting d.m.v. wegen en digitale mogelijkheden;
- Op peil houden van werkgelegenheid;
- Bedrijven zoveel mogelijk in de dorpen behouden met het oog op de leefbaarheid.

401.2 Meer instroom en toeleiding naar werk

Speerpunten:

- Mismatch op de arbeidsmarkt;
- Re-integratie;
- Onderwijs;
- Ondernemersbelangen.

Toelichting:

- Door aantrekkende economie is de vraag naar bedrijventerreinen op verschillende plaatsen groot. Dat vraagt om actie en zal er zeker toe bijdragen dat het overleg over het aantal m2 bedrijventerreinen weer op scherp komt. Dat zal zeker de nodige spanning op gaan leveren in het overleg met de provincie.
- Daarnaast is door de genoemde economische ontwikkeling de vraag naar personeel sterk gestegen, de instroom vanuit de groep lager opgeleiden neemt gestaag toe maar zou mogelijk nog beter kunnen. Daar zal door gerichte acties een antwoord op gevonden moeten worden.

Onderwerp: Detailhandel

Kerdoel

402 Verbeteren detailhandel structuur

Speerpunten:

- Ondernemers;
- Ondernemersverenigingen;
- Overige maatschappelijke voorzieningen(en combi's);
- ANNO onderzoek;
- Winkelvloeroppervlak;
- Bereikbaarheid;
- Compleetheid detailhandel in de grotere kernen.

Onderwerp: Duurzame en innovatieve bedrijvigheid

Kerdoel

403 Meer toekomstbestendige, duurzame en innovatieve bedrijvigheid

Speerpunten:

- Behoud bedrijvigheid;
- Versterken sterke sectoren;
- Inzet op innovatie als dragende en stuwende kracht.

Onderwerp 404 Gastvrije gemeente

Kerdoel

404 Een betere uitstraling als aantrekkelijke en gastvrije gemeente om te recreëren en te verblijven

Speerpunten:

- Ondernemersklimaat;
- Marketing en promotie;
- Verblijfsaccommodaties;
- Recreatieve infrastructuur;
- Toeristische voorzieningen.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
401.1	Bereikbaarheid en ruimte voor bedrijven			
	Het aantal verkochte bedrijfskavels moet in de periode 2020-2022 toenemen met 25%.	Actieve promotie van de bedrijfskavels als opdracht voor de eigen bedrijven contactfunctionaris.		Alle kavels zijn verkocht of onder optie. Visie uitbreiding is vastgesteld.
		Promotie bedrijfskavels Friesland breed.		Alle kavels zijn verkocht of onder optie. Promotie is niet mogelijk. Door de krapte aan bedrijfskavels is promotie niet noodzakelijk.
	Het realiseren van toename bedrijfsterreinen van 3% in het convenant. In alle dorpen waar lokale vraag naar bedrijventerreinen ontstaat dit faciliteren en ontwikkelen.	Overleg in ANNO verband met de provincie over de voorraad bedrijventerreinen en het convenant. Convenant evalueren en herpositioneren van bestaande voorraad.		Toename is gerealiseerd. Het nieuwe convenant is opgesteld tussen ANNO en de provincie en is besluitrijp.
	Gecombineerde bedrijfsbezoeken (collegeleden en BCF) organiseren.	Regelen van gecombineerde bezoeken door de contactfunctionaris.		Is op en af gegaan door Covid-19.
	Organiseren van het Economisch Platform Dantumadiel.	Het ondersteunen van alle Ondernemersverenigingen (OV) in het ondernemersplatform Dantumadiel.		Loopt volgens planning.
		Het begeleiden, afhandelen en beoordelen van de aanvragen in het kader van het ondernemersfonds Dantumadiel.		Loopt volgens planning.
	Onderzoek vanuit economisch perspectief naar nieuwe ontsluitingswegen in De Westereen Oost in regionaal perspectief.	Dit wordt uitgewerkt in de opgaven zoals deze zijn opgesteld in de onlangs vastgestelde Mobiliteitsvisie (ANNO).		Wordt opgenomen in de omgevingsvisie zodat verder onderzoek geborgd is.
401.2	Meer instroom en toeleiding naar werk			
	Betere aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt realiseren in het kader van de versnellingsagenda I Noordoost Friesland.	In het kader van de Versnellingsagenda worden de volgende business-cases uitgevoerd: 1.a. Mobiliteitscentrum; 1.b. Wendbaar vakmanschap; 1.c. Bouwen aan ambitie.		Vanuit de Versnellingsagenda/Regiodeal is de subsidie-aanvraag toegekend.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarreke- ning	Toelichting Jaarrekening
				Er is een externe project-leider aangesteld en vanuit het Gebiedsteam 18+ zijn 4 regisseurs participatie te werk gesteld in het loket voor de projectperiode van 3 jaar. Het loket zal officieel openen medio februari 2022.
		Inzet van de Kenniswerkplaats en Kennislab, om een sluitende keten te vormen voor arbeidsbemiddeling en toeleiding.		Proces is opgegaan in het Leerwerk traject.
		Streven naar meer uitstroom uit de bijstand in samenwerking met NEF.		In 2020 was de instroom Participatiewet in Dantumadiel 90 tegen 88 uitstroom. In 2021 was de instroom 106 tegen 124 uitstroom.
	Stimuleren en mede organiseren van een traject van leven lang leren.	Ontwikkelen en implementeren van doorlopende ambitieroutes, ook experimenteel. Werken aan challenges in de diverse themalabs (Techlab, Digilab, Fjildlab en Zorglab).	 	Activiteiten liggen op schema. Loopt volgens planning.
	Onderzoeken op welke wijze we invulling gaan geven aan de tegenprestatie. Omzetting van de individuele inkomenstoeslag.	In samenspraak met een kerngroep vanuit de Raad (van alle fracties een vertegenwoordiger) komen tot ideevorming hoe de tegenprestatie vorm moet krijgen.		Destijd is (gedurende project kostenbeheersing SD) besloten de IIT niet te verlagen, vanwege het effect op inwoners met een smalle beurs. Daarnaast was het idee om binnen de IIT een soort tegenprestatie (bv vrijwilligerswerk) in te bouwen, maar dit is juridisch niet mogelijk. De tegenprestatie naar vermogen is een wettelijke verplichting van de bijstandsgerechtigde in verband met het doen van een beroep op de solidariteit van de samenleving.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
				De aard van de tegenprestatie kan niet worden veranderd. De tegenprestatie is uitdrukkelijk géén re-integratieinstrument en als zodanig juist niet bedoeld als tussenstap naar werk, maatschappelijke participatie of vrijwilligerswerk. Het is dan ook niet raadzaam om bij het opnemen van de tegenprestatie in de verordening af te wijken van de omschrijving zoals deze in de Participatiewet is weergegeven.
		Samen met NEF trajecten ontwikkelen om de tegenprestatie vorm te geven.		Zie ook het antwoord hierboven. Er zijn geen middelen beschikbaar om een uitvoeringsstructuur op te zetten en dit effectief en succesvol uit te voeren. Wel heeft Dokwerk secundair de opdracht arbeidspotentieel naar werk begeleid. Voorstel gaat eerste kwartaal 2022 op route.
402	Verbeteren detailhandel en structuur			
	Het in stand houden van het winkelaanbod in de (drie grotere) kernen van Dantumadiel.	In voorkomende gevallen een actievere houding als het gaat om de leegstand in één van de drie centra richting eigenaren van winkelunits.		Ruime aandacht voor dit probleem. Aan een mogelijke oplossing/bijdrage wordt meegewerkt.
	Op basis van het in ANNO verband opgesteld onderzoeksrapport nagaan/ afspreken hoe in de grotere kernen het complete winkelaanbod te behouden is in het belang van de totale regio.	Uitwerken detailhandelsvisie.		Vorbereiding detailhandelsvisie is opgestart..
403	Meer toekomstbestendige, duurzame en innovatieve bedrijvigheid in het kader van de regio-deal			
	Door een grote mate van samenwerking tussen bedrijven, onderwijs en overheid een hogere uitstroom vanuit het onderwijs naar bedrijven in drie stuwende bedrijfssectoren stimuleren.	Het vormen van samenwerkingsclusters van bedrijven en onderwijsinstellingen in de sectoren bouw, metaal en agrifood in 2020 en 2021.		Er is een scala aan projecten en samenwerkingsverbanden opgestart, o.a. de versnellingsagenda.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Innovatieve samenwerking in de bouwcampus, gericht op procestechologie, ontwikkeling van circulaire producten en versnellen van marktintroducties.		Zie tekst hierboven.
		Stimuleren van kennisdeling in de zogenaamde kennisnetwerken.		Zie tekst hierboven.
	Meer duurzaamheid in de sectoren bouw, metaal en agri-food/landbouw en zorg.	Bedrijven stimuleren meer duurzaamheidsmaatregelen te nemen.		Bruk dyn dak is succesvol afgerond. De Provincie wil dit vraagstuk gezamenlijk oppakken. Hierop aangehaakt. Nu vertalen richting de eigen ondernemers
Circulair/duurzaam inkopen			Grotendeels al gerealiseerd.	
Duurzame en circulaire initiatieven vanuit dorpen en ondernemers stimuleren en faciliteren.			Initiatieven worden gestimuleerd. Nieuwe activiteiten opgestart zoals ontwikkelen van een energiescan voor ondernemers.	
Bedrijven stimuleren afval als grondstof te gebruiken.			Er lopen diverse initiatieven binnen de versnellingsagenda. Bijvoorbeeld de vorming van Bokashi.	
In de landbouw/agri-food-sector streven naar meer duurzame producten en productiewijze.			Projecten worden uitgevoerd onder leiding van Fjildlab (Versnellingsagenda). Wordt uitgevoerd onder de Versnellingsagenda.	
Deelname aan het project Better Wetter over innovatie op het gebied van natte teelten.			Het deelproject 'Lisdodde' is als vliegwiel van de stadswerkplaatsgepositieerd. Vanuit versnellingsagenda is subsidie toegekend voor de pilotfase. Project succesvol. Markt neemt isolatie en plaatmateriaal over. Project nadert afronding Fase II en zal een doorstart kennen.	

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	Meer innovatie in de sectoren bouw, metaal en agri-food.	Activiteiten vanuit de agenda van de regiodeal uitvoeren gebruik makend van de reeds ontwikkelde initiatieven in de regio.		Zie opmerkingen stad-werkplaats en leerwerkloket Noordoost Friesland. Wordt uitgevoerd onder de Versnellingsagenda.
	Arbeidsmarkt in de regio verbeteren (door Versnellingsagenda).	Extra inzet op het matchen van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt, gericht op de stuwende sectoren. Met name door gerichte actie op toeleiding trajecten.		Zie opmerkingen stad-werkplaats en leerwerkloket Noordoost Friesland.
		Inzet op een passend beroepsniveau, door een gezamenlijke inzet van de partijen.		Zie opmerkingen stad-werkplaats en leerwerkloket Noordoost Friesland.
404	De aantrekkelijkheid en gastvrijheid van de gemeente om te recreëren en te verblijven verder vergroten en te vermarkten.			
	Meer toeristische en recreatieve voorzieningen in het Lauwersmeer-gebied, Waddengebied en Bûtenfjild te realiseren in de periode 2019-2022.	Toeristische ontwikkeling en ontsluiting Wetterwâlden – Bûtenfjild.		Accountantsverklaring wordt opgemaakt en ter afhandeling van de subsidie naar provincie gestuurd.
		Verkenning recreatief park in de gemeente, gekoppeld Swemmer – Bûtenfjild.		Opgenomen in omgevingsvisie als ontwikkelgebied, contact met provincie gelegd.
	Groei van vrijetijdssector: meer bezoekers, bestedingen en banen in balans met leefomgeving 2020-2024.	Uitvoering geven aan de visie 'Land waar je landt; eropuit in de regio Noord-oost- Fryslân' in samenhang met de uitvoering van de Versnellingsagenda, onderdeel Regiomarketing en Destinatiebranding.		Laatste werkzaamheden aan de Regiodeal aanvraag worden momenteel uitgevoerd. Aanvraag zal voor 1 maart ingediend worden en indien subsidie toegewezen gaat de uitvoering van het projectplan 6 weken later van start.
		Uitvoering Businesscase Versnellingsagenda: Regiomarketing en Destinatiebranding.		Zie bovenstaande.
		Ondersteunen van recreatieve ontwikkelingen vanuit de dorpen en bedrijven in de gemeente.		Brainstormsessie met Stichting Wetterwâlden gehad en binnenkort ronde tafel gesprekken met ondernemers (moeten nog gepland worden).

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Bereikbaarheid en ruimte voor bedrijven</i>
Convenant bedrijventerreinen Noordoost Fryslân
Agenda Netwerk Noordoost Fryslân 2016 – 2020
<i>Verbeteren detailhandel en structuur</i>
Inventarisatie detailhandel Noordoost Friesland
Agenda Netwerk Noordoost Fryslân 2016 – 2020
<i>Meer toekomstbestendige, duurzame en innovatieve bedrijvigheid</i>
Op weg naar een versnellingsagenda; Regiodeal Noordoost Fryslân
<i>Een betere uitstraling als aantrekkelijke en gastvrije gemeenten om te recreëren en te verblijven</i>
Land en water verbonden; Toekomstbeeld en Strategische visie Waterrecreatie Noordoost Fryslân 2025
Land en water verbonden; Uitvoeren Waterrecreatievisie Noordoost Fryslân
Agenda Netwerk Noordoost Fryslân II 2016-2020
Agenda Netwerk Noordoost II met bijlagen en opgaven
Meerjarenplan 2016-2019 Stichting Regiomarketing en Toerisme Noordoost Fryslân
Jaarplan 2018 Stichting Regiomarketing en Toerisme Noordoost Friesland
Toekomstplan 2020 De Marrekrite
Beleidsbrief Economie van de gastvrijheid provincie Fryslân (2016)
Lauwersmeer presentatie 22-11-2012
Actieplan Noordoost aan het Wad 1 (2016)
Het Waddengebied een cultuurlandschap van wereldklasse
Investeringskader Waddengebied 2016-2026
Meerjarenprogramma Investeringskader Waddengebied 2018 en verder
Masterplan Waterfront Dokkum (2011)
Merk Fryslân: Strategisch Marketingplan 2015-2018
Zwerven door Fryslân: Plan van Aanpak Integrale Toeristische Basisinfrastructuur Fryslân (2015)
Toeristische ontwikkeling en ontsluiting Wetterwâlden-Bûtenfjild
Toeristisch programma Friese Wadden: Horizon 2013-2020
Toeristisch programma Friese Wadden: Horizon 2013-2020; Projectenboek

Nr	Onderwerp reguliere activiteiten
404	<i>Een betere uitstraling als aantrekkelijke en gastvrije gemeenten om te recreëren en te verblijven</i>
	Het op peil houden en versterken van de recreatieve en toeristische infrastructuur (water en land)
	Marketing en gastheerschap van de regio (via subsidie Stichting Regiomarketing en Toerisme)
	Harmonisatie van regelgeving binnen de Noordoost-Friese gemeenten op het gebied van recreatie en toerisme
	Beoordelen, verlenen en vaststellen van subsidies op het gebied van recreatie en toerisme
	Het houden van overleggen met stakeholders en het afleggen van bedrijfsbezoeken
	Ondersteunen van recreatieve en toeristische ondernemers bij het realiseren van hun plannen
	Advisering over recreatieve en toeristische vraagstukken

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Marrekrite	De Marrekrite behartigt binnen de opgedragen taken de gemeenschappelijke belangen van de colleges, met als doel een evenwichtige en gecoördineerde ontwikkeling van de recreatie in de provincie Fryslân, rekening houdende met de belangen van natuur en landschap.
Ijswegencentrale Oostergo	Opgericht met als doel het organiseren van schaats-tochten in de regio bij voldoende ijsdikte.

Uniforme beleids-indicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Dantumadiel	Nederland	Peildatum
Funcziemenging	%	2020	36,10	53,20	01-03-2022
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2020	131,10	158,40	01-03-2022

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Uniforme beleids-indicatoren	Toelichting	Bron
Funcziemenging	De funcziemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel banen als woningen.	LISA
Vestigingen (van bedrijven)	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.	LISA

Overzicht baten en lasten 2021

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaar-rekening	Saldo
Baten				
401 Economie en werkgelegenheid	87	647	627	-21
403 Recreatie en toerisme	20	398	323	-74
Totaal baten	107	1.045	950	-95
Lasten				
401 Economie en werkgelegenheid	-709	-1.299	-1.092	207
403 Recreatie en toerisme	-61	-496	-307	188
Totaal lasten	-770	-1.794	-1.399	395
Saldo baten en lasten	-663	-750	-450	300
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
Toevoegingen	-77	-222	-221	0
Onttrekkingen	221	446	345	-100
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	144	224	124	-100
Resultaat	-518	-526	-325	200

Toelichting op de wijzigingen Programma 4: Werk, Bedrijf en Recreatie (I)= Incidenteel (S)= Structureel

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Baten		-95
401 Economie en werkgelegenheid		-21
• Lagere projectinkomsten Better Wetter (via verrekening met vooruitontvangen bijdrage van de provincie). Per saldo budgetneutraal.	I	-266
• Winstnemingen bedrijventerrein Aldi De Westereen		63
• Verkopen bouw kavels (voor specificatie per complex zie paragraaf Grondbeleid)	I	293

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
• Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	-90
403 Recreatie en toerisme		-74
• Afronding Wetterwalden-Butefjild: accountantsverklaring is opgesteld en voor afrekening naar de provincie gestuurd. Per saldo minder lasten voor de gemeente.	I	-76
• Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	2
Lasten		395
401 Economie en werkgelegenheid		207
• Lagere projectkosten Better Wetter (verrekening met vooruitontvangen bijdrage van de provincie). Per saldo budgetneutraal.	I	266
• Balansmutaties diverse complexen (saldo grondverkoop en uitvoeringskosten gaat naar de balans; voor specificatie per complex zie paragraaf Grondbeleid)	I	-105
• Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	46
403 Recreatie en toerisme		188
• Afronding project Wetterwalden-Butefjild: accountantsverklaring is opgesteld en voor afrekening naar de provincie gestuurd. Per saldo minder lasten voor de gemeente.	I	181
• Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	7
Saldo baten en lasten		300

Specificatie reserveringen Programma 4: Werk, bedrijf en Recreatie

Reserves	Bedragen x € 1.000
Toevoegingen	0
Onttrekkingen	-100
Reserve tariefdifferentiatie OZB	-100
• Werkelijke lasten Ondernemersfonds lager dan begroot waardoor lagere onttrekking	-54
• Verschillen kleiner dan € 50.000	-46
Totaal Reserveringen	-100

Programma 5: Wenjen en Omjouwing

Waar gaat programma 5 'Wenjen en Omjouwing' over?

Programmaportefeuillehouder: G. Wiersma

Inleiding:

Dantumadiel wil investeren in de toekomst. Dat vraagt aandacht voor duurzaamheid, leefbaarheid, de leefomgeving en de inwoners in al hun behoeften. Dantumadiel wil investeren in ruimtelijke en sociale kwaliteit. Wonen is een eerste levensbehoefte. De overheid, de gemeente niet in de laatste plaats, heeft en houdt onvermijdelijk een grote invloed op het voorzien in die behoefte. Het zal de komende periode een prominent onderwerp van aandacht zijn. Door krimp en veranderde woonbehoeften is de vraag veranderd. Het aanbod is daar nog onvoldoende op aangepast. De komende jaren wordt het belangrijk om dat te verbeteren. Iedereen moet goed, duurzaam en passend, waar mogelijk levensloop- en toekomstbestendig, in zijn woonbehoefte kunnen voorzien. We willen inwoners vasthouden en mogelijk zelfs nieuwe inwoners aantrekken. Dat vergt durf, creativiteit en het gebruik maken van alle conventionele en innovatieve middelen.

Een belangrijke opgave voor de komende periode is ook om onze lokale samenleving duurzamer te maken. We hebben ons daar in ANNO-verband eerder al aan gecommitteerd. We willen daar als gemeente zelf het goede voorbeeld in geven door bij de energiebehoefte in gemeentelijke gebouwen te verminderen. De inwoners, bedrijven en instellingen moeten bewust worden gemaakt van de noodzaak tot verduurzaming en de mogelijkheden daartoe. De circulaire economie heeft de toekomst. We willen dat ook bij de afvalverwerking gaan toepassen.

Ruimtelijke kwaliteit vraagt naast ecologie, economie, sociaal-ruimtelijke aspecten ook aandacht voor onze gebouwde omgeving. We willen graag behouden wat waardevol is en de eigenheid en identiteit van onze dorpen mee bepaalt. Tegelijk willen we de inwoners ruimte geven om aan die eigenheid vorm te geven door minder regelend op te treden.

Hoofddoelstelling:

Behouden en versterken van een aantrekkelijke woon-, werk- en leefomgeving:

- Duurzaam;
- Toekomstgerichte;
- Schoon;
- veilig.

Kerdoelstellingen:

De hoofddoelstelling is nader uitgewerkt naar kerndoelstellingen die hieronder per onderwerp worden beschreven.

Onderwerp: Wonen

Kerdoel

501 Het verbeteren van toekomstgericht wonen, waarbij alle doelgroepen op de woningmarkt hun woonwensen kunnen realiseren

Speerpunten:

- Match op de woningmarkt;
- Vraaggerichtheid en daar snel op kunnen inspelen;
- Bediening van doelgroepen;
- Inspelen op demografische ontwikkelingen.

Onderwerp: Duurzaamheid

Kerdoel

502 In 2030 is Noordoost Fryslân een regio die volhoudbaar voorziet in haar behoefte qua energie, voedsel, producten en diensten

Waar gaat programma 5 'Wenjen en Omjowwing' over?

Speerpunten:

- Voorbeeldgedrag;
- Gedragsbeïnvloeding;
- Ondersteuning minder draagkrachtigen;
- Verduurzaming energieproductie;
- Duurzaamheid in de fysieke leefomgeving.

Onderwerp: Ruimtelijke kwaliteit/ro/bouwen

Kerdoel

503.1 De cultuurhistorische waarden worden beter beschermd.

Speerpunten:

- Focus op integrale benadering ruimtelijke kwaliteit;
- Nadrukkelijker koppeling ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid;
- Wegnemen kwaliteitsverstoringen;
- Behoud en versterking gebiedseigen kwaliteiten.

Kerdoel

503.2 De gemeente heeft vertrouwen in haar inwoners op het gebied van ruimtelijke kwaliteit.

Speerpunten:

- Vergunningen beleidsarm;
- Deregulering;
- Optimaliseren van regelgeving met duidelijker kaders en meer vertrouwen in inwoners.

Onderwerp: Afval

Kerdoel

504 Meer toepassen van de uitgangspunten van de circulaire economie.

Speerpunt:

- Het sluiten van grondstofketens, door gebruik te maken van hernieuwbare grondstoffen en door de grondstoffen, onderdelen en producten te hergebruiken.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
501	Het verbeteren van toekomstbestendig wonen, waarbij alle doelgroepen op de woningmarkt hun woonwensen kunnen realiseren			
	De aansluiting van het woningaanbod op de kwalitatieve vraag is verbeterd met 20% op de woningmarktmonitor.	Woningaanbod voldoet aan kwalitatieve vraag.		Er wordt gewerkt om plannen in procedure te brengen maar door de huidige markt en capaciteitsgebrek loopt dit vertraging op.
		Aanpak verrommeling en verpaupering dorpen (huur- en koopwoningen) in samenwerking met Thús Wonen en gebiedsteams.		De persoonlijke benadering wordt voortgezet, maar kan enige vertraging oplopen door de Coronamaatregelen.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
				Het is inmiddels een kwestie van going concern, maar ook als actiepunt opgenomen in de woonvisie. We zijn in gesprek met de eigenaar van de melkfabriek voor nieuwe bestemming van de locatie.
		Uitvoeren herstructureringsprojecten.		De herstructureringsprojecten van Thús Wonen zijn bijna afgerond. In Broeksterwâld worden nog 16 sociale woningen opgeleverd na de al uitgevoerde sloop van 18 sociale woningen.
		Uniformeren afspraken herstructurering gemeenten en corporaties.		Gemeente en corporatie werken volgens deze afspraken.
		Uitrol Dom 2-projecten: verbetering particuliere woningvoorraad.		Er zijn DOM's actief in Driezum, Rinsumageast en Broeksterwâld. In Driezum en Rinsumageast gaat het om door hun zelf realiseren van woningbouw in nauw overleg met de gemeente.
		Activiteiten regionale agenda wonen (ANNO).		Inmiddels hebben de ANNO gemeenten op het gebied van woningbouw meer ruimte op eigen regie, aangezien de provincie de verantwoordelijkheid voor de aantallen bij de gemeente neerlegt. Dit is in november 2021 nogmaals bevestigd.
		Actualiseren Woonbeleid (i.s.m. harmonisatietraject).		Onlangs is de Omgevingsvisie in samenwerking met Noardeast Fryslân opgesteld en vastgesteld.
		Monitoren woningvoorraad, o.a. realisatie plannen en leegstand.		In het eerste kwartaal van 2022 zal er nieuwe monitor vanuit de ANNO gemeenten worden opgeleverd. De provincie zal in dat zelfde tijdsvak ook met een monitor komen, die bedoeld is voor haar eigen metingen.
		Periodiek overleg met stakeholders woningmarkt (Platform).		Binnenkort wordt dit weer opgestart (na corona).

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Inspelen op demografische ontwikkelingen met aandacht voor alle doelgroepen op de woningmarkt. O.a. door actief in te spelen op innovatie en met grondzaken ontwikkelen van een kavelstrategie en leveren van maatwerk.		Inmiddels is de Provincie gekomen met nieuwe bevolkingsprognoses. De lijn is veel positiever geworden dan bij eerdere prognoses. Er wordt dus weer groei verwacht de komende 10 jaar. De gemeente speelt daar op in door et woningsbouwprogramma te verruimen, de kavelstrategie moet hier echter nog op worden aangepast.
		Promotie van en stimuleren van toekomstbestendig wonen door faciliteren en stimuleren van vernieuwende woonconcepten.		Dit staat op de gezamenlijke agenda van ANNO gemeenten en Provincie.
		Samen met de stakeholders op de woningmarkt actief inzetten op verduurzaming van de woningvoorraad.		In samenwerking met Thuswonen wordt hier actief op ingezet. De transitievisie warmte is ontwikkeld en kan ingezet worden.
		Ontwikkelen van nieuwe vormen van planontwikkeling en innovatieve kavelstrategie: flexibel en duurzaam maatwerk per dorp (zowel grote als kleine dorpen) met brede spreiding: in prijsklasse, voor starters, senioren, sociaal en privaat.		Deze actie is opgenomen in het Woonprogramma, waarin de woningbouwprogrammering intergraal is vastgesteld. Bij sommige projecten wordt hier al aan gewerkt. Bijvoorbeeld Prikkebosk.
		Ontwikkelen van extra mogelijkheden voor starters, senioren en mensen met een kleine beurs (erfpacht, stimuleren leningen voor levensloopbestendigheid en duurzaamheid, blijversleningen) met flexibiliteit en maatwerk per dorp.		Bij het project de Frosk in de Westereen wordt ingezet op betaalbare woningbouw. In damwâld is de intentie dat er nog sociale woningbouw bijkomt. Onder andere op de locatie van de Botkesskoalle zijn we daar mee bezig.
		Promotie levensloopbestendig wonen.		Vanwege de druk op de huizenmarkt wordt hier nu niet actief aan gewerkt.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
502	In 2030 is het noordoosten van Fryslân een regio die volhoudbaar voorziet in haar behoefte qua energie, voedsel, producten en diensten			
	De Gemeente Dantumadiel voorziet voor haar eigen gebouwen in 2022/23 voor 20% op duurzame wijze in haar eigen energiebehoefte.	Meer toepassen van de uitgangspunten van circulaire economie.		Het college heeft ingestemd met de ambities van Fryslân koopt circulair om uiteindelijk in 2035 100% circulair uit te vragen.
	Energieconsumenten zijn zich bewuster van hun energiegebruik en de consequenties voor milieu en samenleving, en zijn gemotiveerd tot duurzaam energiegebruik en besparing.	Er worden gerichte projecten opgezet.		De raad heeft in de openbare vergadering van 30 november 2021 besloten de Transitievisie Warmte vast te stellen.
		Er wordt een communicatieprogramma opgezet.		De raad is geïnformeerd tijdens de presentatie van de Transitievisie Warmte op 16 november 2021.
		Project "NOF als energieleverancier" van KennislabNOF.		De voortgang ligt in laag verband met corona.
	Door voorbeeldgedrag van bestuur en apparaat over het volledige spectrum van duurzaamheid wordt de lokale samenleving tot duurzamer gedrag aanzet.	Energiecoalities worden gefaciliteerd.		Het loopt. Zie ook 2 ^e tu-rap.
		Het gemeentelijk inkoopbeleid wordt aangepast. Circulair inkopen en uitbesteden van diensten en projecten wordt de norm waarvan niet wordt afgeweken, tenzij het evident niet mogelijk is.		Het college heeft ingestemd met de ambities van Fryslân koopt circulair om uiteindelijk in 2035 100% circulair uit te vragen.
		Er wordt klimaatadaptatiebeleid opgesteld.		Het klimaatbeleid is vastgelegd in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Het GRP is op 21 december 2021 door de gemeenteraad vastgesteld.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	Het scheidingspercentage van het huishoudelijk afval wordt verhoogd, conform het nog vast te stellen grondstoffenplan.	Het onttrekken van grondstoffen uit afval wordt goptimaliseerd.		Het scheidingspercentage 2021 is op dit moment nog niet bekend. In 2020 werd een scheidingspercentage gehaald van 76%. Als gevolg van de coronapandemie is de hoeveelheid afval toegenomen. Mogelijk heeft dat gevolgen voor het scheidingspercentage van 2021.
		Het onttrekken van energie uit (groen)afval (biomassa) wordt bevorderd en geoptimaliseerd.		Omrin past nascheiding toe op het huishoudelijk restafval. Er worden verschillende grondstoffen via nascheiding uit het restafval gehaald. Uit het organische materiaal wordt biogas geproduceerd. Hierop rijdt het eigen wagenpark van Omrin. Het restant wordt op het netwerk gezet en worden huishoudens van gas voorzien. Door uitbreiding en optimalisering van de nascheidingsinstallatie in 2021 wordt meer organische materiaal uit het restafval gehaald.
	De biodiversiteit wordt verbeterd.	Met provincie en waterskip wordt samengewerkt i.h.k.v. projecten onder de klimaatparaplu.		De klimaatparaplu is er.
		Er wordt een biodiversiteitsplan opgesteld om de ingezette lijn van biodiversificatie verder door te trekken.		Er zal met de Provincie worden samengewerkt in de agenda voor biodiversiteitsherstel. In het nieuwe bestek (vanaf 2023) is extra aandacht voor bermbeheer gericht op insecten.
		De noodzaak van biodiversiteit wordt in het onderwijs opgenomen door projecten vanuit NME De Klyster.		NME Centrum De Klyster heeft biodiversiteit opgenomen in het aanbod voor het basisonderwijs.
		Er worden afspraken gemaakt met boeren over landschapsbeheer, verkeersveiligheid, vergroten biodiversiteit, klimaatadaptatie, Circulaire Economie, energiebesparing en fossielvrije energie.		

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	Het certificaat fair trade blijft behouden en bedrijven en organisaties in de gemeente worden gestimuleerd hier aan mee te doen.	Het inkoopbeleid wordt passend gemaakt bij het campagne criterium voor "fair trade"-inkoop.		In 2020 is nieuw inkoopbeleid vastgesteld waarin duurzaamheid, circulariteit en eerlijke handel is opgenomen.
		Er wordt een boomplantdag georganiseerd, indien mogelijk samen met de Klyster.		10 november 2021 was het de Nationale Boomfeestdag en plantten leerlingen van CBS De Wynroas uit Wâlterswâld bomen bij de Zwemmer. Wethouder Gerben Wiersma hielp hen daarbij.
503.1	De cultuurhistorische waarden worden beter beschermd.			
	Herstructurerings- en transformatiegebieden zijn in 2019 geïnventariseerd, geprioriteerd en daarvan wordt jaarlijks 10 % aangepakt.	Er wordt een structuurvisie bebouwde gebieden met een uitvoeringsprogramma en prioriteitenlijst van ruimtelijke projecten opgesteld.		Projecten van de woningcorporatie zitten in de afrondingsfase.
	Woningen en gebouwen die langer leeg hebben gestaan dan 10 jaar, waarvoor geen zicht is op herinvulling, zijn herbestemd.	Inventarisatie leegstaande woningen en gebouwen en inventarisatie leegstandsduur en ruimtelijke kwaliteitswaarde.		In verband met de financiële situatie en gebrek aan capaciteit wordt realisatie niet meer verwacht binnen de lopende raadsperiode, Mogelijk dat door middel van het Volkshuis-vestingsfonds nog een oplossing gevonden wordt.
	De ruimtelijke kwaliteit van de woonomgeving is verbeterd met 5 % op de leefbarometer.	Alle na 1-1-2019 in voorbereiding te nemen projecten in de fysieke leefomgeving worden voorzien van paragraaf ruimtelijke kwaliteit.		Vanaf vorig jaar is hier verder uitvoering aan gegeven.
		Opstellen van prioriteitenlijst op basis van sloopurgentie.		In verband met de financiële situatie en herziening van prioriteiten wordt realisatie niet meer verwacht binnen de lopende raadsperiode, maar onderzocht wordt of met behulp van het Volkshuisvestingsfonds toch aan de oplossing van het probleem kan worden gewerkt.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Opstellen sloopstimuleringsregeling.		In verband met de financiële situatie en herziening van prioriteiten wordt realisatie niet meer verwacht binnen de lopende raadsperiode. In voorkomende gevallen leveren we zo goed mogelijk maatwerk. Als we een positieve beschikking krijgen op een eventuele aanvraag voor een bijdrage uit het Volkshuisvestingsfonds kan deze actie wellicht alsnog worden opgepakt.
		De DOM's worden ingezet bij de verbetering van zowel leefbaarheid als ruimtelijke kwaliteit van de dorpen in brede betekenis.		DOM Broeksterwâld is in de eerste helft van 2021 met een plan voor herinrichting van de Brink gekomen, wat door het College positief is ontvangen. Rinsumageast heeft een eigen woonvisie opgeleverd. Op basis daarvan gaan we de verdere gesprekken aan om in het bestemmingsplan woningbouw mogelijk te maken.
		Plannen toetsen aan bijdrage aan duurzaam landschap.		Het onderwerp heeft in de planbeoordeling in toenemende mate de aandacht.
	Er wordt beleid ontwikkeld voor het behoud van beschermingswaardige gebouwen en structuren. Samen met de dorpen worden hiervoor de prioriteiten bepaald.	Beschermingswaardige gebouwen in beeld brengen en samen met dorpen prioriteiten bepalen.		Er is een voorstudie naar het begrip dorpsbiografieën gedaan. Dit is in deze periode niet meer haalbaar.
		Opstellen van ruimtelijke kwaliteitskaarten per kern.		Door een latere invoeringsdatum van de omgevingswet, is er ook een langere periode gepland voor een kwalitatief goede omgevingsvisie. Deze kent nog niet het detailniveau waarbij er sprake is over kwaliteitskaarten. Het ligt in de lijn der verwachtingen dat dit wel gaat gebeuren.
		Maken PvA voor opstellen dorpsbiografieën.		De dorpsbiografieën worden niet ontwikkeld.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Bij ruimtelijk beleid, ruimtelijke planontwikkeling en beoordeling van ingediende plannen wordt in alle gevallen kennis over cultureel erfgoed ingeschakeld.	✓	Dit is inmiddels de gangbare praktijk en dus going concern.
		Bij karakteristieke panden en monumenten wordt tijdens bouwwerkzaamheden altijd tussentijds gecontroleerd.	✓	Dit is inmiddels de gangbare praktijk en dus going concern.
503.2	De gemeente heeft vertrouwen in haar inwoners op het gebied van ruimtelijke kwaliteit.			
	Welstandsbeleid wordt herzien.	Er wordt beleid ontwikkeld om de kwaliteit van de woonomgeving te verhogen en inwoners te faciliteren bij het ontwikkelen van bouwplannen.		De omgevingsvisie is nu een bijna een vastgesteld kader, maar nog niet geheel afgerond. Wij werken aan advisering vooraf bij nieuwbouwplannen.

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Wonen</i>
Beleidsvisie wonen
Prestatieafspraken
<i>Duurzaamheid</i>
Energietransitie ANNO Uitvoeringsprogramma 2017-2020
<i>Ruimtelijke kwaliteit / RO / bouwen</i>
Structuurvisies binnen DDFK
Structuurvisie bundelingsgebied Regiostad Dokkum
Binnenstadsvisie Dokkum
Beeldkwaliteitsplannen
Welstandsnota

Onderwerp reguliere activiteiten
<i>Wonen</i>
Woningbouwprogrammering
Voorbereiden prestatieafspraken woningbouwcorporaties
Adviseren in ruimtelijke processen en procedures
Subsidieadviezen
Adviseren bij herstructureringsopgaven
<i>Duurzaamheid</i>
Adviseren andere disciplines
<i>Ruimtelijke kwaliteit / RO / bouwen</i>
Eigen gemeentelijke ruimtelijke opgaven begeleiden
Ruimtelijk adviseren in vergunningprocedures
Opstellen ruimtelijke onderbouwingen
Begeleiden ontheffings- en bestemmingsplanprocedures

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)	De FUMO is de Friese vertaling van de landelijk in te stellen Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's). Doel is kwaliteitsverbetering en verhoging van de efficiency van de uitvoering van wettelijke milieutaken van gemeenten en provincies.
Welstandszorg Hûs en Hiem	Het voorzien van de gemeenten in de welstandsadviesing als bedoeld in de Woningwet en adviesing over toepassing van de Monumentenwet.

Uniforme beleids-indicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Dantumadiel	Nederland	Peildatum
Hernieuwbare elektriciteit	%	2019	11,10	20,00	01-03-2022
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2020	5,90	8,90	01-03-2022
Demografische druk	%	2021	83,40	70,10	01-03-2022

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Uniforme beleids-indicatoren	Toelichting	Bron
Hernieuwbare elektriciteit	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.	RWS
Nieuw gebouwde woningen	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.	Basisregistratie adressen en gebouwen
Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.	CBS

Overzicht baten en lasten 2021

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaar-rekening	Saldo
Baten				
501 Ruimtelijke ontwikkeling / ruimtelijke kwaliteit	35	42	840	798
502 Wonen	330	334	298	-36
503 Milieu	7	52	87	34
508 Afvalbeleid en afval inzameling	2.266	2.244	2.253	8
Totaal baten	2.638	2.672	3.478	805
Lasten				
501 Ruimtelijke ontwikkeling / ruimtelijke kwaliteit	-222	-384	-903	-519
502 Wonen	-741	-710	-698	13
503 Milieu	-559	-717	-670	47
508 Afvalbeleid en afval inzameling	-1.793	-1.807	-1.693	113
Totaal lasten	-3.314	-3.618	-3.964	-346
Saldo baten en lasten	-677	-946	-487	459
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
Toevoegingen	0	-136	-136	0
Onttrekkingen	138	481	436	-45
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	138	345	300	-45

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primi- tieve begroting	Begro- ting na wijziging	Jaar-re- kening	Saldo
Resultaat	-538	-600	-186	414

Toelichting op de verschillen Programma 5: Wenjen en Omjouwning (I)= Incidenteel (S)= Structureel

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000	
Baten			805
501 Ruimtelijke ontwikkeling / ruimtelijke kwaliteit			798
• Winstnemingen diverse complexen (zie paragraaf Grondbeleid voor specificatie)	I	305	
• Grondverkopen diverse complexen (zie ook toelichting onder lasten)	I	441	
• Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	52	
502 Wonen			-36
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	-36	
503 Milieu			34
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	34	
508 Afvalbeleid en afval inzameling			8
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	8	
Lasten			-346
501 Ruimtelijke ontwikkeling / ruimtelijke kwaliteit			-519
• Balansmutaties diverse complexen (saldo grondver- kopen en uitvoeringkosten gaat naar de balans)	I	449	
• Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	70	
502 Wonen			13
• Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	13	
503 Milieu			47
• Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	47	
508 Afvalbeleid en afval inzameling			113
• We hebben lagere inzamelkosten voor afval en ver- pakkingen vanwege lagere tonnages en hogere op- brengsten oud papier door stijgingen van de oud papier prijs (deze worden gesaldeerd met de uitga- ven)	I	121	
• Verschillen kleiner dan € 50.000	I	-8	
Saldo baten en lasten			459

Specificatie reserveringen Programma 5: Wenjen en Omjouwning

Reserves	Bedragen x € 1.000	
Toevoegingen		0
Onttrekkingen		-45
Algemene reserve	I	-20
Reserve Implementatie omgevingswet	I	-25
Totaal Reserveringen		-45

Programma 6: Iepenbiere Romte

Waar gaat programma 6 'Iepenbiere Romte' over?

Programmaportefeuillehouder: K. Wielstra, G. Wiersma

Inleiding:

Het beheer van de openbare ruimte is van oudsher een belangrijke kerntaak van de gemeente. Voor het welbevinden van zowel onze inwoners als andere gebruikers is het van belang dat er wordt gezorgd voor een goed onderhouden, leefbare, duurzaam ingerichte veilige en gezonde openbare ruimte.

Een onderdeel van de openbare ruimte betreft de riolering. Het beleid en de ontwikkelingen op het gebied van riolering worden binnenkort vastgelegd in het nieuwe Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Het is een beleidsmatig en financieel document over de gemeentelijke watertaken en een hulpmiddel om goede beleidsafwegingen te maken op het terrein van de zorgplicht voor afvalwater, hemelwater en grondwater in relatie tot de bescherming van de bodem- en waterkwaliteit.

Uitvoering van de maatregelen uit het GRP zorgt ervoor dat de inzameling en het transport van afvalwater effectief blijft verlopen. Hiermee wordt voorkomen dat er schade aan het milieu ontstaat en er overlast voor de bewoners is en dat de volksgezondheid wordt gewaarborgd.

Verder moet de kwaliteit van de openbare ruimte doelmatig worden beheerd. Vooral nu het beheersniveau van de kapitaalgoederen is vastgelegd, moet het planmatig beheer worden afgestemd met het financiële kader. Daarnaast speelt de ontwikkeling hierbij dat bewoners en bedrijven meer verantwoordelijk worden voor de inrichting en beheer van de openbare ruimte. Binnen dit programma liggen er mogelijkheden om het beheer van de openbare ruimte op onderdelen over te dragen aan onze inwoners (burgerparticipatie). In dat geval neemt de gemeente een andere rol aan: van presteren en regisseren naar stimuleren of zelfs faciliteren. Dit moet de komende jaren verder worden uitgewerkt, ook met betrekking tot de financiële consequenties op lange termijn.

Duurzaamheid is een breed begrip dat ook bij de inrichting van de openbare ruimte een rol speelt. In dit programma worden stappen gezet om op diverse duurzaamheidsthema's afspraken met betrokkenen en belanghebbenden te maken. Daarnaast is de gemeente als opdrachtgever ook nadrukkelijk aan zet om de duurzaamheidsdoelstellingen mee te nemen in de aanbesteding en uitvoering.

In dit programma wordt ook aandacht besteed aan het onderwerp Verkeer en mobiliteit. We zetten ons in voor een veilige, aantrekkelijke en duurzame bereikbaarheid van alle mogelijke bestemmingen voor bewoners, ondernemers en gasten van onze gemeente. In grote lijn gaan de doelstellingen over de verkeersstructuur en over verkeersveiligheid.

Hoofddoelstelling:

Zorgen voor een goed onderhouden, leefbare, duurzaam ingerichte veilige en gezonde openbare ruimte voor onze inwoners en andere gebruikers.

Kerdoelstellingen:

De hoofddoelstelling is nader uitgewerkt naar kerndoelstellingen die hieronder per onderwerp worden beschreven.

Onderwerp: Het beter functioneren van rioolsystemen

Kerdoel

601 Het beter functioneren van rioolsystemen

Speerpunten:

- De rioolsystemen beschikken over voldoende afvoer- en bergingscapaciteit.

Onderwerp: Instandhouden c.q. realiseren van de vastgestelde onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte

Waar gaat programma 6 'Iepenbiere Romte' over?

Kerndoel

602 Instandhouden c.q. realiseren van de vastgestelde onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte.

Speerpunten:

- In de gemeente Dantumadiel zijn voor het beheer van kapitaalgoederen separaat kwaliteitsniveaus vastgesteld.

Onderwerp: Duurzame inrichting openbare ruimte

Kerndoel

Realiseren van een duurzame inrichting van de openbare ruimte.

Speerpunten:

- In Dantumadiel is er sprake van een gezond, aantrekkelijk en duurzaam landschap.

Onderwerp: Verkeer/mobiliteit

Kerndoel

604 Het verkeerssysteem is doelmatig, aantrekkelijk en veilig en voldoet aan de behoefte van verkeersdeelnemers.

Speerpunten:

- Doorgaande verbetering van de verkeersveiligheid;
- Verminderen van reistijd;
- Comfort verbeteren;
- Ketenmobiliteit;
- Elektrisch rijden.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
601	Het beter functioneren van riolssystemen			
	Bestaande openbare ruimte meer klimaatrobuust inrichten.	Opstellen van factsheets voor de grootste overlast locaties. Daarmee leggen we vast om welke gebieden het gaat, welke oplossingsrichting kan worden gekozen en wat globaal de kosten zijn. Bij herstructurering en reconstructies oid kunnen deze factsheets gebruik worden om de overlastlocatie op te lossen.		De klimaatstresstest geeft een goed beeld van de problematiek. Zie www.friesekli-maatatlas.nl . De factsheets maken onderdeel uit van het GRP. De kosten zijn inmiddels opgenomen in de begroting.
	Nieuwe openbare ruimte meer klimaatrobuust inrichten.	In ruimtelijke plannen moet ruimte voor berging en afvoer van hemelwater worden gereserveerd. In nieuwe stedenbouwkundige ontwerpen moet klimaatontwikkeling worden meegenomen, zowel in gemeentelijke plannen als die van ontwikkelaars/woningcorporaties.		Het mee nemen van klimaatmaatregelen wordt bij de ontwikkelingen van nieuwe plannen (door gemeente zelf) meegenomen. Berging en afvoer bij nieuwe ontwikkelingen zijn ook belangrijke onderwerpen bij de omgevingsvisie, daarmee krijgen ze ook een plek in het omgevingsplan.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	Inwoners meer waterbewust maken.	Voorlichting en communicatie voor inwoners.	 	Een communicatieplan uit het Fries Bestuursakkoord Waterketen (FBWK) is klaar. Fryslân breed wordt het communicatieplan uitgevoerd. Het FBWK is gestart met het zoeken naar een projectleider. Het gemeentelijk rioleringsplan is 21 december 2021 door de gemeenteraad vastgesteld.
602	Instandhouden c.q. realiseren van de vastgestelde onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte.			
	Het beter op orde brengen van het kapitaalgoederenbeheer.	Herzien van de volgende plannen van de kapitaalgoederen: Onderhoud kunstwerken Onderhoud gebouwen Watergangen (baggerplan).		Beheer en beleidsplannen, alle zes typen kapitaalgoederen zijn vastgesteld en in de begroting van 2022 is een aansluiting gemaakt tussen benodigde financiën en beleid.
	Het verbeteren van het kwaliteitsniveau van de kapitaalgoederen.	Wegwerken achterstallig onderhoud van stedelijk water conform bestuurlijk ondertekende Overeenkomst Stedelijk Water met Wetterskip voor 2025.		Nieuw beleid/beheerplan waterlopen is vastgesteld. Vanaf 2022 wordt hier uitvoering aan gegeven. Daarmee wordt ook de achterstand weggewerkt.
		Uitvoeren groot onderhoud/vervanging bruggen, conform onderzoek onderhoudstoestand bruggen. Brug in Butenfjild bij De Omleiding; deze kan met een tijdelijke maatregel verstevigd worden. Brug in Butenfjild VW0009A; brug vervangen voor een duiker. Plattebrêge (trekvaart) brug vervangen voor een duiker. Brug in Butenfjild (Tienewei) brug vervangen voor een duiker.		Vervangen van civieltechnische kunstwerken is opgenomen in het beleidsplan kunstwerken gemeente Dantumadiel. Geraamde kosten zijn opgenomen in de begroting.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	Inwoners meer betrekken bij (het onderhoud) van de openbare ruimte.	Eénmaal per jaar overleg organiseren tussen werkleiders en dorpsbelangen over beheer openbare ruimte.		Er is laagdrempelig en frequent contact tussen Dorpsbelangen en werkleiders. Bovendien is er sprake van geplande dorpsrondes. Er is jaarlijks overleg met dorpsbelangen over wegen- en rioleeringsplannen.
	Een leefomgeving met minder zwerfafval en onkruid in openbaar gebied.	Continueren en waar mogelijk optimaliseren van onkruidbestrijding op verhardingen. Betreft taakstellend budget.		Er zijn een fors aantal zappers welke zwerfvuil zoeken. Wat betreft onkruidbestrijding op verhardingen de inhaalslag is gepleegd en het is nu op niveau, de nieuwe aanbesteding is de deur uit voor 2022/2023.
603	Realiseren van een duurzame inrichting van de openbare ruimte.			
	Vergroten van de biodiversiteit	Stimulering initiatieven biodiversiteit		In enkele dorpen zijn op kleine schaal bermen ingezaaid door dorpsbelangen en door gemeente. Voor 2022 (en daarna) richten we ons op: bij het bermonderhoud wordt uitvoering geven aan het insectennetwerk waarbij het maai-regime op wordt aangepast. Andere maatregelen zijn: bloembollen aanplanten, geveltuinen aanleggen, extra inheemse bomen aanplanten, vogelbosjes aanleggen en inzaaien bloemenweides binnen de bebouwde kom.
		Boomziekten: vervanging bomen		Waar essen duidelijk dusdanig ziek zijn, worden deze opgeruimd en vervangen door andere soort boom. Hierdoor ontstaat ook grotere biodiversiteit.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
				Financiële middelen voor regulier onderhoud en vervanging van groen zijn opgenomen in het beleidsplan groen.
		Exotenbestrijding		Bestrijding van exoten is wettelijk verplicht. Er is geen structureel budget voor bestrijding van invasieve exoten. Bij overlast en gevaar vindt bestrijding plaats, dit zal dan tot budgetoverschrijdingen leiden. In 2021 is de bestrijding van exoten grotendeels i.s.m. vrijwilligers uitgevoerd in goede samenwerking met de werkleiders. Per 2022 wordt meegedaan aan een samenwerkingsverband (provinciaal) voor de bestrijding van invasieve exoten. Dit traject loopt 3 jaren o.l.v. Provincie, Wetterskip en Iepenwacht.
	Meer gebruik van onderhoudsvriendelijke duurzame materialen.	Natuurvriendelijke oevers toepassen waar dat mogelijk is. Meer hergebruik van materialen.		Bij vervanging van damwanden / beschoeiingen zullen er natuurvriendelijke oevers toegepast worden waar dit mogelijk is. In 2021 zijn er geen damwanden vervangen.
	Kapitaalgoederen duurzamer onderhouden, levensduur verlengen.	Plan maken voor omvorming fietspaden van elementen, asfalt of schelpen, die frequent onderhoud behoeven, naar een duurzame betonverharding. Dit projectmatig uitvoeren als er subsidie beschikbaar is en indien de structurele last op onderhoud daarmee kan worden verlaagd.		Er is nog geen planmatige aanpak. Een inventarisatie en prioritering vindt nog plaats.
		Plan maken voor omvorming van openbare ruimte waardoor duurzamer beheer mogelijk is (budgetverhoging eenmalige omvorming).		Er is nog geen planmatige aanpak. Een inventarisatie en prioritering vindt nog plaats.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	Opwaarderen van de kwaliteit openbare ruimte.	<p>Herinrichting van wegen, die aan onderhoud toe zijn en de inrichting niet meer voldoet. (vervangingsinvestering). De volgende projecten worden in 2021 uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dammeloane en Trekwei in Damwâld; • Miedloane en Tsjerkestrjitte in De Westereen; • Verkeersmaatregelen Oastein irt woonrijpmaken De Bosk in Feanwâlden; • Planvorming Foarstrjitte De Westereen. 		<ul style="list-style-type: none"> • Dammeloane fase 1 afgerond, fase 2 in 2022. • Trekwei Damwâld: dit project wordt uitgevoerd in 2022. • Miedloane De Westereen: is afgerond. • Tsjerkestrjitte De Westereen: dit is in voorbereiding. Is reeds aanbesteed. • Oastein: dit project wordt uitgevoerd in 2022. • Foarstrjitte Westereen: dit is opgenomen in beleid- en beheerplan wegen 2023. Planvorming wordt opgestart in 2022. • De Bosk (woonrijpmaken): dit is in uitvoering.
		<p>Herinrichting Kavelwei en Pieter Durksstrjitte en inrichting de brink te Broeksterwâld (in relatie tot DOM-project Broeksterwâld).</p>		<p>DOM Broeksterwâld heeft de plannen gepresenteerd. Het college heeft op hoofdlijnen ingestemd met het gepresenteerde inrichtingsplan De Brink Kavelwei. De gemeenteraad heeft in november 2021 extra krediet voor de DOM Broeksterwâld vastgesteld. Daarnaast wordt de DOM Broeksterwâld in de gelegenheid gesteld om fondsen te werven voor de realisatie van het totale DOM-project.</p>
		<p>De Ontwerpvisie voor de doorgaande route Driezum – Damwâld biedt een leidraad voor de uniforme aanpak inrichting openbare ruimte. Uitvoering vindt plaats indien werk met werk kan worden gemaakt.</p>		<p>De verkeerskundige knelpunteninventarisatie is gereed en er wordt in 2022 samen met de betreffende dorpen een inrichtingsvisie opgesteld.</p>

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
604	Verkeer/mobiliteit			
	De gemeente draagt naar vermogen bij aan de ambitie van Fryslân zodat er in 2025 geen verkeersdoden en ernstige verkeergewonden zijn.	Aanpak verkeersknelpunten in reactie op klachten/melding, afhankelijk van prioritering en beschikbare budget.		Het budget voor verkeersknelpunten is volledig gereserveerd voor het maatregelenplan Haadwei Damwâld. Overige knelpunten kunnen daardoor pas weer worden aangepakt zodra er nieuw budget beschikbaar is.
		Het college zal zich inzetten voor meer frequente verkeershandhaving in de vorm van snelheidscontroles op meerdere locaties binnen de dorpen.		De burgemeester heeft dit meegenomen in het drie-hoeksoverleg. De wet-houder neemt dit structureel mee in het verkeersoverleg.
		Uitvoering maatregelen om het landbouwverkeer vanwege verkeersveiligheid uit de dorpen (Damwâld, Rinsumageast) te krijgen. Leidraad hiervoor is de verdere uitwerking van de Mobiliteitsvisie (ANNO).		De provincie werkt momenteel aan de voorbereiding van de afwaardering van de N361. Met provincie Fryslan hebben we afgesproken dat in 2023 de weg geschikt is voor landbouwverkeer.
	Verbeteren verkeersveiligheid rond schoolzones.	Uitvoeren van afgesproken maatregelen en oplossen van knelpunten binnen de financiële mogelijkheden.		Is uitgevoerd.
	Stimuleren fietsverkeer door optimaliseren van het fietsnetwerk en het fietsparkeren.	Opstellen fietspadenplan en opwaarderen van fietsnetwerken. Leidraad hiervoor is de verdere uitwerking van de Mobiliteitsvisie (ANNO).		Op basis van de Mobiliteitsvisie wordt gewerkt aan het opzetten hoogwaardig fietsnetwerk. Het fietspadenplan wordt ook gekoppeld aan het nieuw op te stellen Verkeersstructuurplan. Zie ook 603 (duurzame kapitaalgoederen).
	Verbetering van de ketenmobiliteit van alle vormen van vervoer zoals het openbaar vervoer om de bereikbaarheid te verbeteren, zodanig dat wordt voldaan aan de verplaatsingsbehoefte van de verkeersdeelnemers.	Dit wordt uitgewerkt in de opgaven zoals deze zijn opgesteld in de Mobiliteitsvisie (ANNO).		Er wordt in ANNO-verband gewerkt aan de uitwerking van de opgaven.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Faciliteren mienskip initiatief voor de ontwikkeling van het stationsgebied De Westereen. De uitkomsten betrekken bij de uitwerking opgaven van de Mobiliteitsvisie (ANNO).		Er wordt in ANNO-verband gewerkt aan de uitwerking van de opgaven.
	Ontsluiting De Westereen: komen tot een oplossing met zo breed mogelijk draagvlak in overleg met het dorp.	Dit is onderdeel van de verdere uitwerking van de Mobiliteitsvisie (ANNO).		Er wordt in ANNO-verband gewerkt aan de uitwerking van de opgaven.
	Samen met verenigingen voor dorpsbelangen en inwoners: Aanpak knelpunt(en) onderliggend wegennet Centrale As.	Haadwei Damwâld: realiseren van maatregelen naar aanleiding van de evaluatie.		Uitgevoerd. Aanvullende maatregelen Haadwei Damwâld zijn uitgewerkt en kunnen bij voldoende draagvlak en beschikbaar budget ook uitgevoerd worden. Dit is afhankelijk van besluitvorming raad.

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Riolering</i>
Gemeentelijk rioleringsplan
<i>Onderhoudskwaliteit openbare ruimte</i>
Beleid/beheerplan Groen
Beleids/beheerplan Openbare Verlichting
Beleids/beheerplan Wegen
Beleids/beheerplan Kunstwerken
Beleids/beheerplan Gebouwen
Beleids/beheerplan Openbare Ruimte
Communicatieplan Werk in Uitvoering
Beleidsplan Waterwegen
<i>Duurzame inrichting openbare ruimte</i>
Intentieverklaring Dark Sky Waddengebied (m.u.v. Kollumerland c.a.)
Biodiversiteitsbeheer
<i>Verkeer/mobiliteit</i>
Mobiliteitsvisie (ANNO) (2020)
Manifest verkeersveiligheid (2015)
Verkeersstructuurplan Dantumadiel (2012)

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
GR Leer-Werkbedrijf Noard East Fryslân.	Instandhouden c.q. realiseren van de vastgestelde onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte.

Uniforme beleids-indicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Dantumadiel	Nederland	Peildatum
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	2019	204,00	161,00	01-03-2022

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Uniforme beleids-indicatoren	Toelichting	Bron
Omvang huishoudelijk restafval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.	CBS

Overzicht baten en lasten 2021

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaar-rekening	Saldo
Baten				
504 Verkeer en vervoer / Mobiliteit	4	191	67	-124
601 Beheer openbare ruimte	1.686	1.735	1.712	-22
603 Beheer en onderhoud sportvelden en gebouwen	114	862	148	-714
604 Beheer en onderhoud begraafplaatsen	0	0	0	0
Totaal baten	1.803	2.787	1.927	-860
Lasten				
504 Verkeer en vervoer / Mobiliteit	-66	-274	-89	185
601 Beheer openbare ruimte	-4.316	-4.948	-4.539	409
603 Beheer en onderhoud sportvelden en gebouwen	-838	-1.334	-902	432
604 Beheer en onderhoud begraafplaatsen	-71	-71	-69	2
Totaal lasten	-5.292	-6.627	-5.600	1.028
Saldo baten en lasten	-3.488	-3.840	-3.673	167
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
Toevoegingen	-728	-999	-728	271
Onttrekkingen	566	1.368	768	-600
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-162	369	40	-329
Resultaat	-3.651	-3.471	-3.633	-162

Toelichting op de verschillen Programma 6: Iepenbiere Romte

(I)= Incidenteel (S)= Structureel

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Baten		-860
504 Verkeer en vervoer / Mobiliteit		-124
Verkeersveiligheidsplan: De maatregelen lopen uit vanwege Corona. Via Investeringsimpuls is er een generieke uitstel verleent van afrekening van de subsidie. Een deel van de werkzaamheden is uitgevoerd. Uitvoering gereed in de loop van 2022.	I	-124
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	0
601 Beheer openbare ruimte		-22
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	-22
603 Beheer en onderhoud sportvelden en gebouwen		-714

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Gronden en gebouwen zonder bestemming: De verkoop de passantenhaven Westereen heeft niet meer in 2021 kunnen plaatsvinden, omdat de bestemmingsplanwijziging pas eind 2021 in de gemeenteraad is behandeld. De verkoop zal in 2022 plaatsvinden. Per saldo bugettair neutraal omdat hier een geraamde storting van de algemene reserve tegenover staat.	I	-100
De verkoop de Munetille heeft niet meer in 2021 kunnen plaatsvinden, omdat de bestemmingsplanwijziging pas eind 2021 in de gemeenteraad is behandeld. De verkoop zal in 2022 plaatsvinden. Per saldo bugettair neutraal omdat hier een geraamde storting van de algemene reserve tegenover staat.	I	-348
De verkoop van de Bron heeft niet meer in 2021 kunnen plaatsvinden, omdat de bestemmingsplanwijziging pas eind 2021 in de gemeenteraad is behandeld. De verkopen zal in 2022 plaatsvinden. Per saldo bugettair neutraal omdat hier een afboeking van de boekwaarde en een geraamde storting van de algemene reserve in programma 2 tegenover staat.	I	-288
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	22
Lasten		1.028
504 Verkeer en vervoer / Mobiliteit		185
Verkeersveiligheidsplan: De maatregelen lopen uit vanwege Corona. Via investeringsimpuls is er een generieke uitstel verleent van afrekening van de subsidie. Een deel van de werkzaamheden zijn uitgevoerd. Uitvoering gereed in de loop van 2022.	I	124
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	19
601 Beheer openbare ruimte		409
Storting saldo in voorziening riolering: Het saldo, van de lagere uitgaven en de meeropbrengsten bij riolering, is gestort in de voorziening riolering en blijft hierdoor voor dit doel beschikbaar.	I	-168
Gebiedsontwikkeling centrale as: Het project gebiedsontwikkeling Centrale As wordt naar verwachting in 2022 financieel met de Provincie afgewikkeld. Doordat de kosten niet gemaakt zijn in 2021 blijft dit beschikbaar in de algemene reserve.	I	502
Wegen, straten en pleinen. Meer lasten groot onderhoud door vorstschade aan de achterwei in Driezum. Daarnaast is er noodzakelijk asfaltonderhoud in Feanwâlden uitgevoerd, welke niet was gepland. Daarnaast is het onderhoud aan de Birderdaarderstrjitwei naar voren gehaald.	I	-174
Het bedrag voor groot onderhoud brug Trekwei wordt gedekt door de algemene reserve. Aangezien dit niet volledig in 2021 is besteed, blijven deze middelen beschikbaar in de algemene reserve.	I	47
Openbaar groen: De voorbereidingen van de werkzaamheden bomenonderhoud hebben vertragingen opgelopen waardoor de werkzaamheden in 2021 niet zijn uitgevoerd. Inmiddels is het bomenonderhoud aanbesteed en door een gunstige inschrijving lijdt dit vooralsnog niet tot een overschrijding van het budget van 2022.	I	68
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	134

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
603 Beheer en onderhoud sportvelden en gebouwen		432
Gronden en gebouwen zonder bestemming: De verkoop de Munetille heeft niet meer in 2021 kunnen plaatsvinden, omdat de bestemmingsplanwijziging pas eind 2021 in de gemeenteraad is behandeld. De verkoop zal in 2022 plaatsvinden. Per saldo bugettair neutraal omdat hier een geraamde storting van de algemene reserve tegenover staat	I	186
Vanwege de uitgestelde verkoop van de Bron heeft ook de afwaardering van de boekwaarde van de Bron niet kunnen plaatsvinden.	I	196
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	50
604 Beheer en onderhoud begraafplaatsen		2
Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	2
Saldo baten en lasten		
		168

Specificatie reserveringen Programma 6: Iepenbiere Romte

Reserves		Bedragen x € 1.000
Toevoegingen		271
Algemene reserve		271
Verkoop Passantenhaven de Westereen: De verkoop de passantenhaven Westereen heeft niet meer in 2021 kunnen plaatsvinden, omdat de bestemmingsplanwijziging pas eind 2021 in de gemeenteraad is behandeld. De verkoop zal in 2022 plaatsvinden.	I	100
Verkoop terrein de Munetille: De verkoop de Munetille heeft niet meer in 2021 kunnen plaatsvinden, omdat de bestemmingsplanwijziging pas eind 2021 in de gemeenteraad is behandeld. De verkoop zal in 2022 plaatsvinden.	I	171
Onttrekkingen		-600
Algemene reserve		-569
Gebiedsontwikkeling centrale as: Het project gebiedsontwikkeling Centrale As wordt naar verwachting in 2022 financieel met de Provincie afgewikkeld. Doordat de kosten niet gemaakt zijn in 2021 blijft dit beschikbaar in de algemene reserve.	I	-502
Groot onderhoud brug trekwei	I	-47
Opstellen verkeersstructuurplan	I	-20
Reserve openbare verlichting	I	-22
Reserve kapitaallasten algemeen	I	-9
Totaal Reserveringen		-329

Algemeene dekkingsmiddels

Waar gaat 'Algemeene dekkingsmiddels over?
<p>Algemeene dekkingsmiddels Op grond van het besluit begroting en verantwoording worden de algemene dekkingsmiddelen in de gemeentelijke begroting apart zichtbaar gemaakt.</p> <p>De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lokale heffingen Dit zijn opbrengsten uit de gemeentelijke belastingen en heffingen en de daarmee samenhangende uitvoeringskosten voor de WOZ, de heffing en de invordering. - Algemene uitkeringen Dit zijn de van het Rijk ontvangen middelen om de gemeentelijke taken uit te voeren. Een deel van dit geld komt uit het Gemeentefonds en wordt uitgekeerd in de vorm van algemene uitkeringen, dit is inclusie de decentralisatie-uitkering "sociaal domein". - Dividend Dit zijn de opbrengsten (dividend) uit de deelnemingen in de BNG. - Overige algemene dekkingsmiddelen Dit zijn de overige algemene dekkingsmiddelen waaronder het taakveld treasury en de overige baten en lasten (stelposten). <p>Mutaties in de reserves Op grond van het besluit begroting en verantwoording worden de mutaties in de algemene- en bestemmingsreserves apart zichtbaar gemaakt in de begroting. De mutaties in de reserves die een relatie hebben met een specifiek programma zijn opgenomen onder het desbetreffende programma zodat per programma een resultaat voor en na bestemming zichtbaar is.</p> <p>Onder algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien vinden rentetoevoegingen plaats aan de algemene reserve en de reserve bouwgrondexploitatie.</p>

Uniforme beleids-indicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Dantumadiel	Nederland	Peildatum
Overhead	% van totale lasten	2019	12,73%	n.v.t.	
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	2021	214,00	290,00	01-03-2022
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	2021	827,00	733,00	01-03-2022
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	2020	878,00	810,00	01-03-2022

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Uniforme beleids-indicatoren	Toelichting	Bron
Overhead	Overheadkosten: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.	Eigen begroting
Gemiddelde WOZ waarde	De gemiddelde WOZ-waarde van woningen.	CBS

Uniforme beleids-indicatoren	Toelichting	Bron
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	'Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	COELO
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	COELO

Overzicht baten en lasten 2021 Algemeene dekkingsmiddels

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaar-rekening	Saldo
Baten				
Lokale heffingen	3.969	4.456	4.495	39
Algemene uitkeringen	36.170	39.194	39.172	-22
Dividend	31	31	108	77
Overige algemene dekkingsmiddelen	273	415	576	161
Totaal baten	40.443	44.095	44.350	255
Lasten				
Lokale heffingen	-135	-103	-143	-40
Algemene uitkeringen	-69	-91	0	91
Dividend	0	0	0	0
Overige algemene dekkingsmiddelen	-578	-297	-245	53
Totaal lasten	-782	-491	-387	104
Saldo baten en lasten	39.661	43.604	43.963	359
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
Toevoegingen aan reserves	-230	-2.707	-2.707	0
Onttrekkingen aan reserves	114	445	428	-18
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-116	-2.262	-2.279	-17
Resultaat	39.546	41.343	41.684	341

Toelichting op de verschillen Algemeene dekkingsmiddels

(I)= Incidenteel (S)= Structureel

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Baten		255
Lokale heffingen		39
• Verschillen kleiner dan € 50.000.		39
Algemene uitkering		-22
• Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	-22
Dividend		77
• Extra dividenduitkering Omrin over 2020	I	83
• Verschillen kleiner dan € 50.000		-6
Overige algemene dekkingsmiddelen		161
• Vrijval uit voorziening dubieuze debiteuren	I	80

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
• Meeropbrengst overige goederen en diensten; vervallen vorderingen derden	I	64
• Verschillen kleiner dan € 50.000		17
Lasten		104
Lokale heffingen		-40
• Verschillen kleiner dan € 50.000.		-40
Algemene uitkering		91
• Bij de septembercirculaire 2020 zijn Coronamiddelen ontvangen welke toegevoegd zijn aan de reserve Coronacompensatie. In de 2e tussentijdse rapportage 2020 zijn de uitgaven ten onrechte geraamd als last.	I	91
• Verschillen kleiner dan € 50.000.		
Dividend		0
Geen verschillen.		
Overige algemene dekkingsmiddelen		53
• Verschillen kleiner dan € 50.000.		53
Saldo baten en lasten		359

Specificatie reserveringen Algemeen - ADM

Reserves	Bedragen x € 1.000
Toevoegingen	0
Onttrekkingen	-17
Algemene reserve	-11
Reserve Coronacompensatie	-6
Totaal Reserveringen	-17

Overhead

Waar gaat Overhead over?

Overhead

In het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV wordt onder artikel I, tweede lid onder I de definitie overhead nader geduid. In de toelichting van het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV is de definitie voor overhead van Vensters voor Bedrijfsvoering gehanteerd als uitgangspunt voor de definitie van overhead binnen het BBV. De Commissie BBV heeft als taak om duidelijkheid te verschaffen wanneer de toepassing van deze definitie in de praktijk tot vragen leidt. Dit heeft geleid tot een notitie overhead waarin beschreven is wat wel en wat niet onder de overhead valt.

Overhead bestaat in elk geval uit:

01. leidinggevend en primair proces (hiërarchisch).
02. financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie.
03. P&O / HRM.
04. inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement).
05. interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie (KCC).
06. juridische zaken.
07. bestuurszaken en bestuursondersteuning.
08. informatievoorziening en automatisering (ICT).
09. facilitaire zaken en Huisvesting.
10. documentaire Informatie Voorziening (DIV).
11. managementondersteuning primair proces.

Overzicht baten en lasten 2021 Overhead

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaar-rekening	Saldo
Baten				
Overhead	7	7	16	9
Totaal baten	7	7	16	9
Lasten				
Overhead	-6.768	-6.986	-6.849	137
Totaal lasten	-6.768	-6.986	-6.849	137
Resultaat	-6.761	-6.979	-6.833	146

Toelichting op de verschillen Overhead

(I)= Incidenteel (S)= Structureel

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Baten		
Overhead		
• Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	9
Lasten		
Overhead		
• Lagere doorbelastingen	I	116
• Verschillen kleiner dan € 50.000.	I	21
Saldo baten en lasten		146

Heffing VPB

Waar gaat Heffing VPB over?
<p>Heffing VPB Voor een zeer groot aantal activiteiten van de gemeente Dantumadiel geldt dat niet voldaan wordt aan de ondernemingscriteria en dat deze niet belasting- en aangifteplichtig zijn voor de VPB. Er is ofwel sprake van het aanbieden van een "collectief goed" (geen deelname economische verkeer), "normaal vermogensbeheer" of van "structureel verlieslatende activiteiten".</p> <p>De gemeente doet alleen aangifte voor haar belaste activiteiten in het kader van de verkoop afvalstromen en het grondbedrijf.</p> <p>Inmiddels heeft de aangifte vennootschapsbelasting voor 2020 plaatsgevonden. De gemeente heeft winst behaald op afvalstromen van € 1.131 en op grondexploitatie van € 128.409. In totaal is dit € 129.540. De gemeente heeft nog beschikking op verrekenbare verliezen van € 1.010.943. Van dit bedrag mag de winst voor 2020 wordt afgetrokken. Per 31-12-2020 is het saldo verrekenbare verliezen € 881.403. Het te betalen belastingbedrag Vpb is daardoor € 0. De belastingdienst heeft inmiddels de aangifte definitief vastgesteld.</p>

Overzicht baten en lasten 2021 Heffing VPB

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaar-rekening	Saldo
Baten				
Heffing VPB	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0
Lasten				
Heffing VPB	0	0	0	0
Totaal lasten	0	0	0	0
Resultaat	0	0	0	0

Toelichting op de verschillen Heffing VPB

(I)= Incidenteel (S)= Structureel

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Baten		
Vennootschapsbelasting (VPB)		
Geen verschillen.		
Lasten		
Vennootschapsbelasting (VPB)		
Verschillen kleiner dan € 50.000.		
Saldo baten en lasten		

Onvoorzien

Waar gaat Onvoorzien over?

Onvoorzien

Op grond van het besluit begroting en verantwoording worden de gereserveerde middelen voor structureel onvoorzien apart zichtbaar gemaakt in de begroting.

Overzicht baten en lasten 2021 Onvoorzien

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaar-rekening	Saldo
Baten				
Onvoorzien	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0
Lasten				
Onvoorzien	0	0	0	0
Totaal lasten	0	0	0	0
Resultaat	0	0	0	0

Toelichting op de verschillen Onvoorzien

(I)= Incidenteel (S)= Structureel

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Baten		
Onvoorzien		
Geen verschillen.		
Lasten		
Onvoorzien		
Geen verschillen.		
Saldo baten en lasten		

Rekeningresultaat

Resultaatanalyse

Omschrijving	Begroting voor wijziging (x € 1.000)	Begroting na wijziging (x € 1.000)	Werkelijk (x € 1.000)	Saldo (x € 1.000)
Programma's	-33.185	-35.472	-32.401	3.071
Dekkingsmiddelen, onvoorzien	32.900	36.625	37.130	504
Resultaat voor bestemming	-285	1.154	4.729	3.575
Mutaties in reserves	7	-97	-719	-622
Resultaat jaarrekening 2021 (voordelig)	-278	1.057	4.010	2.953

De belangrijkste afwijkingen tussen de bijgestelde begroting (2^e tussentijdse rapportage) en de realisatie zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Omschrijving (op hoofdlijnen)	Bedrag (x € 1.000) += meevaller -= tegenvaller
Programma 1	
Wachtgeld- en pensioenvoorziening wethouders De actualisatie van het doelvermogen pensioenen cq. de verplichtingen wachtgeld leidt tot een gedeeltelijke vrijval uit de voorziening.	163
Programma 3	
WMO Het voordeel van de WMO bestaat enerzijds uit voordelen in de verstrekkingen en verzoersvoorzieningen (Wmo 2007) en anderzijds uit begeleiding en PGB's. Daarnaast zijn er cliënten overgegaan van Beschermd Wonen naar de Wet langdurige zorg (Wlz) waardoor de kosten niet langer voor rekening van onze gemeente komen.	772
Inkomensondersteuning Het voordeel van de inkomensondersteuning wordt voornamelijk verklaard door een dalende lijn in de Bijstand, IOAW, bijzondere bijstand en Schuldhulpverlening.	845
Jeugd De kosten voor hoogspecialistische zorg vallen lager uit, mede als gevolg van een lagere afrekening over 2020 en een lagere bevoorschotting over 2021.	205
Programma 4	
Recreatie en toerisme Afronding project Wetterwalden-Butefjild, per saldo lagere lasten voor de gemeente.	105
Programma 5	
Bouwgrondexploitatie Er hebben winstnemingen plaatsgevonden op een aantal woningbouwlocaties.	305
Afvalbeleid en afvalinzameling We hebben een voordeel op afvalinzameling.	113
Algemene dekkingsmiddelen	
Dividend We hebben extra dividend ontvangen van Afvalsturing Fryslân.	83

Omschrijving (op hoofdlijnen)	Bedrag (x € 1.000) += meevaller -= tegenvaller
Voorziening dubieuze debiteuren De mate van inbaarheid van de vorderingen moet op balansdatum worden beoordeeld en voor de vorderingen waarvan de inbaarheid twijfelachtig is wordt een voorziening gevormd. Dit jaar leidt dat tot een gedeeltelijke vrijval van de voorziening.	80
Overhead	
Uitvoeringsbegroting Over 2021 is er een voordeel op de uitvoeringsbegroting van de samenwerking.	305
Overig	-23
Totaal verschil ten opzichte van de gewijzigde begroting	2.953

Analyse begrotingsrechtmatigheid

In artikel 5 van de op 29 januari 2019 vastgestelde verordening ex. art. 212 van de gemeentewet zijn onderstaande normen voor begrotingsrechtmatigheid vastgelegd:

De norm voor begrotingsrechtmatigheid ligt op het niveau van overschrijding van de lasten van de programma's. Indien er overschrijdingen zijn, moeten deze worden toegelicht door het college indien de overschrijding meer bedraagt dan € 100.000.

Norm voor begrotingsrechtmatigheid ten aanzien van de balansposten ligt op het niveau van de geautoriseerde bedragen. Voor het schuiven van budgetten tussen programma's is toestemming van de gemeenteraad vereist.

Het college mag binnen de programma's met budgetten schuiven, mits de lasten van producten niet dusdanig worden overschreden dat de realisatie van andere producten binnen hetzelfde programma onder druk komt te staan. Indien de lasten van een geautoriseerd budget of een investeringskrediet met meer dan € 100.000 is overschreden moet dit aan de raad zijn gerapporteerd. Aan de hand van voorgaande criteria kunnen de volgende conclusies op de begrotingsoverschrijdingen van de lasten uit de financiële analyse worden getrokken.

De verschillen in de uitvoeringsbegroting per programma zijn niet meegenomen in onderstaand overzicht omdat deze verschillen per saldo budgettair neutraal zijn.

Begrotingsafwijkingen (x € 1.000)	Onrechtmatig (telt <u>niet</u> mee voor het oordeel)	Onrechtmatig (telt mee voor het oor- deel)
<p>5. Wenjen en Omjouwung De bouwgrondexploitatie is in principe budgettair neutraal en wordt daarom niet in de begroting opgenomen.</p> <p>Budgetoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten.</p>	523	
<p>6. Iepenbiere Romte Wegen, straten en pleinen. Meer lasten groot onderhoud door vorstschade aan de achterwei in Driezum. Daarnaast is er noodzakelijk asfaltonderhoud in Feanwâlden uitgevoerd, welke niet was gepland. Daarnaast is het onderhoud aan de Birderdaarderstrjitwei naar voren gehaald.</p> <p>Budgetoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar de kostenoverschrijding op jaarbasis was nog niet bekend bij de 2de tussentijdse rapportage.</p>	174	
<p>Investeringskredieten Betreft overschrijdingen op diverse investeringen.</p> <p>Budgetoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen of totaal geautoriseerd budget) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren. Afschrijvings- en financieringslastenvolgen in latere jaren, dus rechtmatig.</p>	248	

Paragrafen

Paragraaf lokale heffingen

Algemeen beleid

Deze paragraaf gaat over de lokale belastingen en heffingen. Aan de orde komen het beleid ten aanzien van de lokale heffingen, de geraamde inkomsten, de kostendekkendheid van de tarieven, het kwijtscheldingsbeleid dat we hanteren en de lastendruk voor de burger.

De publiekrechtelijke heffingen worden onderscheiden naar belastingen en rechten:

- Belastingen: de opbrengsten van belastingen komen toe aan de algemene middelen en kunnen vrij worden besteed. Dit zijn onder meer de onroerendezaakbelastingen (OZB), de toeristen- en de fornsenbelasting. Het criterium kostendekkendheid is hier niet aan de orde;
- Rechten: een recht is een vergoeding voor een concrete prestatie door de gemeente geleverd. De opbrengst van de rechten is niet vrij besteedbaar: de opbrengsten moeten aangewend worden voor de gerelateerde prestaties. Voorbeelden zijn de afvalstoffenheffing, rioolheffing en de leges burgerzaken. Hier geldt een wettelijke norm van maximaal 100% kostendekkendheid.

Beleid publiekrechtelijke heffingen

Hieronder geven we een beknopte uiteenzetting van het gemeentelijke beleid met betrekking tot de publiekrechtelijke tarieven.

Perspectiefnota 2020-2023

Op 8 juli 2019 heeft de gemeenteraad van Dantumadiel de perspectiefnota 2020 – 2023 vastgesteld, waarin met betrekking tot de ontwikkelingen van de tarieven van lokale belastingen onder meer het volgende is opgenomen:

- a. Voor zover geen ander beleid of andere overwegingen van toepassing zijn, worden de tarieven van de onroerendezaakbelastingen jaarlijks verhoogd met 1,8% (geharmoniseerde consumentenprijsindex (HCPI) 2020 van het Centraal Plan Bureau);
- b. De tarieven van de riool- en afvalstoffenheffingen worden telkenjare zodanig bepaald, dat de geraamde opbrengst gelijk is aan de geraamde lasten (100% kostendekking).

Een opdracht in de perspectiefnota is ook om te komen tot noodzakelijke ombuigingen. Voor de lokale belastingen dient in dat verband steeds te worden nagegaan welke realistische mogelijkheden er zijn om die inkomsten te verhogen.

Onroerendezaakbelastingen

De onroerendezaakbelastingen is de belangrijkste gemeentelijke belasting, niet alleen qua omvang, maar ook omdat de opbrengst tot de algemene middelen behoort en dus naar eigen inzicht besteed kan worden. De belangrijkste functie is het genereren van inkomsten. De hoogte van een aanslag is afhankelijk van de waarde van een pand en van de door de raad vastgestelde tarieven. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de heffing voor eigenaren van woningen, eigenaren van niet-woningen en gebruikers van niet-woningen. De waarde van de woningen en bedrijven wordt ieder jaar opnieuw bepaald.

Toeristenbelasting

Deze belasting is met ingang van 2021 ingevoerd. De belasting wordt geheven voor het houden van nachtverblijf binnen de gemeente tegen een vergoeding. Belastingplichtige is degene die verblijf biedt.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een bestemmingsheffing omdat de opbrengst niet naar de algemene middelen vloeit, maar dient ter dekking van de kosten van afvalinzameling en -verwerking. Het uitgangspunt is dat deze kosten inclusief de kosten van kwijtscheldingen volledig gedekt worden uit de opbrengst van de afvalstoffenheffing. Voor de tariefstelling wordt onderscheid gemaakt tussen twee categorieën belastingplichtigen, namelijk een- en meerpersoonshuishoudens.

Rioolheffing

De kosten voor het beheren en in stand houden van het rioolstelsel worden door een heffing verhaald. Gemeenten hebben naast de zorgplicht voor stedelijk afvalwater en hemelwater ook de zorgplicht voor grondwater. De opbrengst van de rioolheffing, met als uitgangspunt 100% kostendekkendheid, is geoormerkt. De

belangrijkste functie is dus het genereren van inkomsten om de voorziening mogelijk te maken. De rioolheffing wordt geheven van de gebruiker (afvoerrecht).

Leges

De legesverordening heel veel verschillende diensten van een tarief voorzien. Voorbeelden zijn paspoorten, rijbewijzen, huwelijksvoltrekkingen, omgevingsvergunningen, evenementenvergunningen en drank- en horecavergunningen. De diensten waarvoor leges worden geheven zijn in de Legesverordening op samenhang geclusterd. Dit heeft geleid tot een onderverdeling in drie clusters van samenhangende diensten:

- Titel 1 Algemene dienstverlening;
- Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning/Wabo;
- Titel 3 Dienstverlening vallend onder de Europese Dienstenrichtlijn.

Onder titel 1 vallen met name de legestarieven voor diensten van Burgerzaken (paspoorten, rijbewijzen en huwelijksvoltrekkingen).

Onder titel 2 vallen de legestarieven voor diensten die verleend worden onder de noemer 'omgevingsvergunning' (voorheen bouwvergunning).

Onder titel 3 vallen de legestarieven voor diensten die uitsluitend verleend worden aan ondernemers zoals de drank- en horecavergunning, de evenementenvergunning en de vergunning voor seksbedrijven.

Bij het jaarlijks vaststellen van de legesverordening moet inzichtelijk gemaakt worden dat de totale geraamde baten van de leges niet uitgaan boven de totale geraamde lasten.

Kwijtscheldingsbeleid

Met het hanteren van een kwijtscheldingsregeling geeft de gemeente burgers de mogelijkheid om voor (gedeeltelijke) kwijtschelding in aanmerking te komen voor de onroerendezaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De ruimte om een eigen gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid te voeren is beperkt. Kwijtschelding wordt verleend op basis van de maximaal toegestane rijksnormen, zijnde 100% van de bijstandsnorm of 100% van de AOW-norm.

Voor het belastingjaar 2021 is een bedrag van € 168.421 kwijtgescholden. Begroot was € 182.609.

Opbrengsten gemeentelijke belastingen

In de begroting wordt jaarlijks een beeld geschetst van de te verwachten opbrengsten van de belastingen, rechten en heffingen en in de jaarrekening een beeld van de daadwerkelijk gerealiseerde bedragen.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van die begrote en gerealiseerde opbrengsten voor het jaar 2021.

x € 1.000	Begroot	Werkelijk	Verschil
Onroerendezaakbelastingen woningen	3.352	3.357	5
Onroerendezaakbelastingen niet-woningen	1.074	1.104	30
Afvalstoffenheffing	1.897	1.918	21
Rioolheffing	1.544	1.573	29
Leges	658	585	-73
Toeristenbelasting	20	22	2
Totaal	8.545	8.559	14

Hieronder worden de grotere afwijkingen van de actuele begroting toegelicht.

Toeristenbelasting

De feitelijke opbrengst van deze belasting zal niet vóór eind april/begin mei dit jaar bekend zijn. Dat komt, omdat deze belasting wordt geheven bij wege van aanslag. Die worden vastgesteld op basis van retour gekomen aangiftebiljetten toeristenbelasting 2021. Die biljetten zijn eind januari aan belastingplichtigen verzonden.

In de jaarrekening is wel een opbrengst van € 2000 verantwoord, omdat op verzoek aan een "grote" belastingplichtige in de loop van 2021 een voorlopige aanslag is opgelegd.

Leges

Het actueel begrote bedrag wordt niet gehaald. Met name door achterblijvende opbrengsten van de omgevingsvergunningen (bouwvergunningen) met € 29.000, de leges voor aanpassing bestemmingsplannen met € 16.000 en de aanleg van wegen (uitritten etc.) met € 35.000.

Zowel te wijten aan lastig te voorspellen invloeden die samenhangen met de Corona panepidemie als de lagere bouwsommen waarvoor wordt verbouwd.

Kostendekking afvalstoffenheffing, rioolheffing, en leges

De geraamde opbrengsten van de afvalstoffenheffing, rioolheffing en leges mogen niet uitgaan boven de geraamde lasten ter zake. Dit betekent dat de tarieven van de afvalstoffenheffing, rioolheffing en leges maximaal kostendekkend mogen zijn. De werkelijke dekkingspercentages voor het jaar 2021 staan in dit volgende overzicht.

Leges

	Jaarrekening 2021	Toegerekende kosten	Kostendekking
Titel 1 Algemene Dienstverlening	€ 228.927	€ 229.979	99,5%
Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning	€ 322.808	€ 394.856	82%
Totaal Titel 1 en 2	€ 551.735	€ 624.835	88%
Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijnen	€ 28.572	€ 52.054	53%
Totaal Legesverordening	€ 580.307	€ 676.889	86%

Woonlasten 2021 Dantumadiel

Om een beeld te geven van de lokale lastendruk in vergelijking met andere gemeenten, gebruiken we de cijfers die zijn ontleend aan de "Coelo Atlas van de lokale lasten 2021" en maken we onderscheid tussen de ontwikkeling van de woonlasten voor de eigenaar-bewoner en de huurder. En daarbinnen weer tussen een- en meer-persoonshuishoudens.

In onderstaande tabellen zijn die woonlasten voor het jaar 2021 opgenomen en is vermeld welke plaats de gemeente Dantumadiel op provinciaal en landelijk niveau inneemt.

Woonlasten 2021 eigenaar - bewoner

Gemeente	Eénpersoons	Meerpersoons	Rangorde provinciaal meerpersoons	Rangorde landelijk meerpersoons
Dantumadiel	827	878	18 ¹⁾	257 ²⁾
Gemiddelde in Friesland	685	791		

Verhouding t.o.v. Fries gemiddelde	Eénpersoons	Meerpersoons
In %	121%	111%
In Euro's	142	87

Woonlasten 2021 huurder

Gemeente	Eénpersoons	Meerpersoons	Rangorde provinciaal meerpersoons	Rangorde landelijk meerpersoons
Dantumadiel	396	447	10 ¹⁾	231 ²⁾
Gemiddelde in Friesland	333	442		

Verhouding t.o.v. Fries gemiddelde	Eénpersoons	Meerpersoons
In %	119%	101%
In euro's	63	5

¹⁾ nummer 1 heeft de laagste woonlasten, nummer 18 de hoogste

²⁾ nummer 1 heeft de laagste woonlasten en nummer 372 de hoogste

Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Aanleiding en achtergrond

De Gemeente Dantumadiel acht het wenselijk om risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering beheersbaar te maken. Door inzicht in de risico's wordt de organisatie in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige investeringen in verhouding staan tot de vermogenspositie van de organisatie. Om inzicht in de risico's van de gemeente te kunnen verkrijgen is er een risico-inventarisatie uitgevoerd. Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van de risico-inventarisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is tevens het weerstandsvermogen berekend.

Risicoprofiel

Om de risico's van de gemeente in kaart te brengen is een risico-inventarisatie uitgevoerd in samenwerking met de betrokken medewerkers uit de organisatie. Dit risicoprofiel is tot stand gekomen met behulp van een workshop waarbij gebruik is gemaakt van het softwareprogramma NARIS® (NAR Risicomanagement Informatie Systeem) waarmee risico's systematisch in kaart kunnen worden gebracht en beoordeeld. Uit de inventarisatie zijn vanuit de gemeente in totaal 61 risico's in beeld gebracht. In het onderstaande overzicht (tabel 1) worden echter alleen het aantal risico's gepresenteerd welke gezamenlijk voor 85% het noodzakelijke weerstandsvermogen bepalen.

Deze risico inventarisatie geeft een goed inzicht in de aanwezige risico's en stelt organisatie en bestuur in staat beter te sturen op de beheersing van risico's en te bepalen welk weerstandsvermogen nodig is om financiële schade voortkomend uit risico's te ondervangen. Het plan is om de komende jaren het inzicht in risico's en de sturing en beheersing van de risico's verder te ontwikkelen.

Onderstaand treft u een overzicht aan van de risico top-20 van de gemeente Dantumadiel.

Tabel 1: Belangrijkste financiële risico's

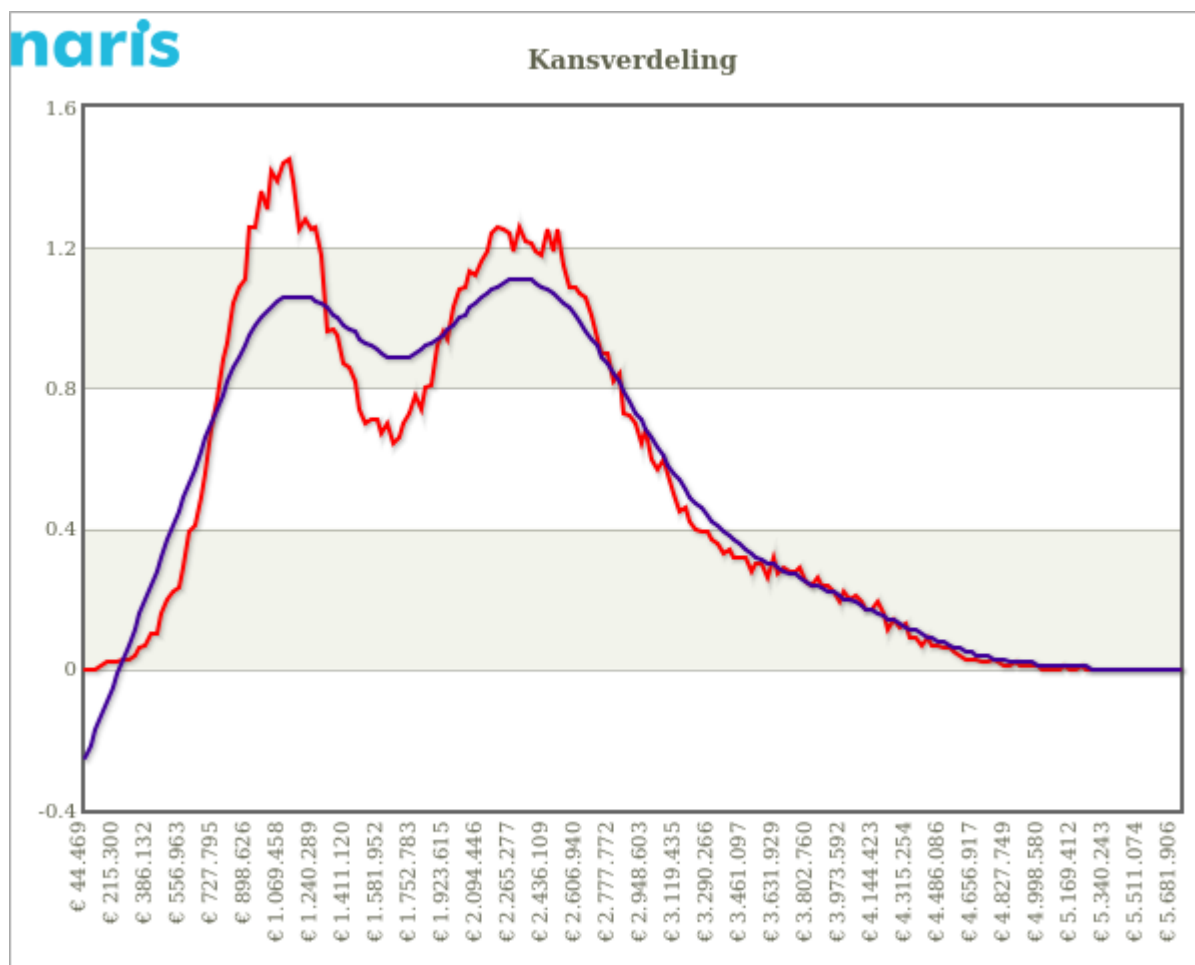
Risico nummer	Risico omschrijving	Gevolgen	Invloed
R298	Mogelijke ontvlechting van de gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel.	Financieel - Gemeenten NF en Dan hebben een verdeling 26%-74%. Dit is toegepast op de minimale - maximale incidentele kosten.	29.12%
R289	Rechtzaak MFC Feanwâlden.	Financieel - Betaling besloten middelen.	14.76%
R81	Groei aantal klanten WMO mede als gevolg van vergrijzing en overheidsbeleid.	Financieel - De kosten voor de WMO stijgen.	5.53%
R25	Toename van het aantal jeugdvoorzieningen door meer aanvragen dan verwacht.	Financieel - Er komt een overschrijding op de begrote budgetten. Deze overschrijding is afhankelijk van de zorgvraag en varieert per zwaarte van de zorgindicatie.	4.80%
R130	Verandering klimaat.	Financieel - Toenemende kosten op het gebied van onderhoud en calamiteiten door veranderend klimaat en grotere weer extremen.	3.71%
R250	CORONA - Taakstellende bezuinigingen worden niet gehaald.		2.95%
R97	Prijsstijging van uit te besteden werk. Vertraging in leveringen. Prijsstijging inkoop bouw materiaal.	Financieel - Toenemende kosten bij onderhoud, vervanging en nieuwe projecten.	2.90%
R228	Door de herijking van het gemeentefonds zullen de plattelandsgemeenten waarschijnlijk minder geld van het rijk ontvangen.	Financieel - Herijking zal waarschijnlijk tot een lagere Algemene Uitkering leiden.	2.55%
R238	CORONA - Faillissement/surseeance verbonden partijen	Financieel - Extra bijdrage verbonden partijen Imago - Extra bijdrage verbonden partijen	2.37%

Risico nummer	Risico omschrijving	Gevolgen	Invloed
R24	De positie van SDF staat te ver van de gemeenten.	Financieel - Het inkoopstelsel met betrekking tot jeugdzorg wordt inefficiënt en niet gedragen.	2.06%
R133	De kosten van de grondexploitaties vallen hoger uit dan begroot..	Financieel - Lopende grondexploitaties worden verliesgevend, dan wel minder winstgevend.	1.78%
R23	Indicaties voor jeugdzorg worden niet conform contractafspraken en administratieprotocol uitgevoerd door de zorgaanbieders.	Financieel - De zorgkosten zullen stijgen.	1.77%
R297	Niet compensabele BTW Better Wetter.		1.77%
R83	Oneigenlijk gebruik van gemeenschapsgeld door dubieuze zorgaanbieders (fraude).	Financieel - Gemeente betaalt voor zorg die niet volgens afspraak wordt geleverd.	1.62%
R176	Extreem hoog ziekteverzuim van het gemeentelijke personeel.	Financieel - er moet meer personeel van derden worden ingehuurd.	1.35%
R213	Het budgethouderschap, de sturing en de control op de bewaking van budgetten is niet optimaal.	Financieel - Overschrijding van budgetten.	1.25%
R178	Vertrek van gemeentelijke medewerkers.	Financieel - Extra kosten voor de duurdere inhuur van personeel van derden, extra werkdruk op organisatie.	1.07%
R295	Snel stijgende brandstofprijzen.	Financieel - De brandstofprijzen zijn de laatste maanden van 2021 en de eerste maanden van 2022 met 40% gestegen. Dit heeft negatieve gevolgen voor het budget van onze tractie. Met een sluitende begroting van totaal € 500.000 voor brandstoffen voor tractie wordt hier een financieel risico gelopen van totaal € 200.000 per jaar.	1.07%
R280	Areaal waterwegen inzichtelijk, maar risico bij de kosten van afvoer baggerspecie.	Financieel - Met de huidige financiële middelen te weinig budget voor afvoer van grotere hoeveelheden baggerspecie.	1.07%
R100	Boomziekten en plagen.	Financieel - Hoge kosten voor opruimen van bomen en planten, bij herplanten van bomen en planten en van plaagbestrijding.	1.06%

De totale maximale financiële omvang van risico's bedraagt € 11.500.000.

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie in Naris uitgevoerd. De risicosimulatie is toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag niet nodig is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Figuur 1 en Tabel 2 tonen de resultaten van de risicosimulatie.

Figuur 1: Uitkomsten kansverdeling

Tabel 2: Benodigde weerstandscapaciteit bij verschillende zekerheidspercentages

Percentage	Bedrag
5%	€ 727.346
10%	€ 870.080
15%	€ 975.239
20%	€ 1.079.064
25%	€ 1.186.723
30%	€ 1.311.572
35%	€ 1.476.196
40%	€ 1.677.050
45%	€ 1.857.496
50%	€ 2.003.643
55%	€ 2.130.097
60%	€ 2.248.210
65%	€ 2.364.564
70%	€ 2.482.071
75%	€ 2.610.799
80%	€ 2.765.313
85%	€ 2.961.133
90%	€ 3.260.750
95%	€ 3.712.569

Uit de bovenstaande grafiek (figuur 1) en de bijbehorende tabel 2 is te concluderen dat het voor 90% zeker

is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een weerstandsvermogen van afgerond € 3.300.000. (benodigde weerstandscapaciteit). Naris adviseert bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit uit te gaan van de risicosimulatie en van een zekerheidspercentage van 90%.

Beschikbare weerstandscapaciteit

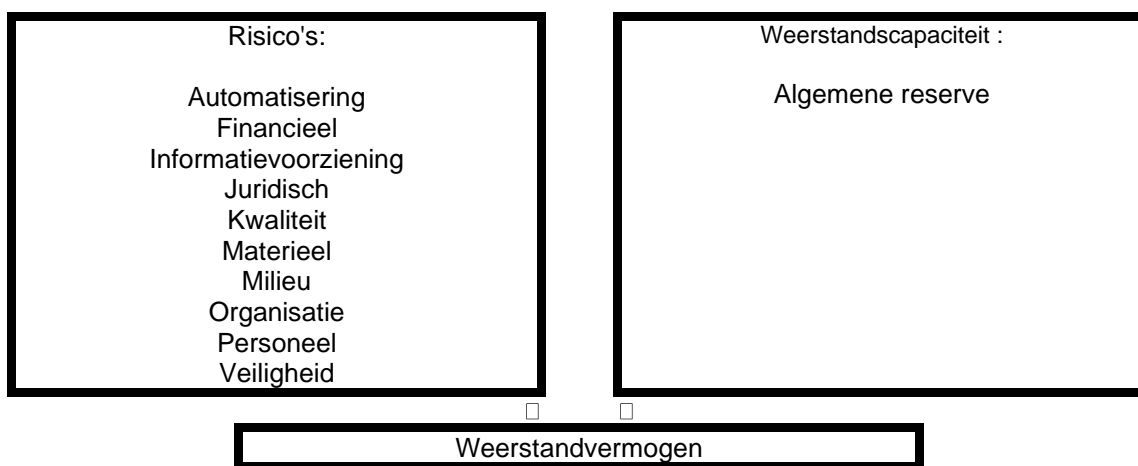
De beschikbare weerstandscapaciteit van Gemeente Dantumadiel bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

Tabel 3: Beschikbare weerstandscapaciteit

Weerstand	Startcapaciteit in €
Algemene reserve	4.600.000
Totale weerstandscapaciteit	4.600.000

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{€ 4.600.000}}{\text{€ 3.300.000}} = 1,39$$

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio.

Tabel 4: Weerstandsnorm

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

Het ratio van de organisatie valt in klasse C. Dit duidt op een voldoende weerstandsvermogen.

Kengetallen

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van gemeenten. Om dit te bereiken is de BBV op dit onderdeel aangepast en wordt deze paragraaf uitgebreid met de volgende kengetallen voor:

- Netto schuldquote;
- Solvabiliteitsratio;
- Grondexploitatie;
- Structurele exploitatieruimte;
- Belastingcapaciteit.

Deze kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid van de gemeente.

Netto schuldquote / Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

Hoe hoger de schuld hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote laat de verhouding zien tussen de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen van de gemeente en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- en exclusief doorgeleende gelden weergegeven.

	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021	Begroting 2022
Netto schuldquote (excl. doorgeleende gelden)	42%	61%	36%	57%
Netto schuldquote	44%	63%	38%	54%

De VNG adviseert om met de schuldquote binnen de 100% te blijven. Dantumadiel valt ruim binnen deze richtlijn.

Uit het benchmarkonderzoek van BDO over 2022 staat dat de gemiddelde nettoschuldquote bij Nederlandse gemeenten een opvallende daling laat zien van 49% in 2019 naar 42% in 2020. Ook leningen bij derden zijn meegewogen in dit percentage. Gemeente Dantumadiel gaat mee in deze daling. Een hogere schuldquote hoeft overigens niet altijd een slecht teken te zijn. Een gemeente is immers een 'bestedingshuishouding'. Het hoofddoel is niet om zo veel mogelijk eigen vermogen dan wel middelen aan te houden en daar rendementen uit te halen, maar veel meer om de inkomsten optimaal in te zetten ten behoeve van betere voorzieningen voor de burgers.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio (= Eigen Vermogen / Totaal Vermogen) geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe weerbaarder de gemeente is.

	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021	Begroting 2022
Solvabiliteit	15%	7%	23%	14%

Harde normen voor de waarde die de solvabiliteit zou moeten hebben, zijn er niet. Zeker niet voor gemeenten. Veel van de activa van de gemeente zijn immers niet verhandelbaar. De stijging is te verklaren door een veel positiever rekeningresultaat dan begroot, wat een positief effect heeft op de solvabiliteit.

Uit het benchmarkonderzoek van BDO over 2022 blijkt dat de solvabiliteit steeds verder daalt. De gemiddelde solvabiliteit van gemeenten daalt al enkele jaren: van bijna 40% in 2010 tot een kleine 35% in 2020. De prognose is dat de solvabiliteit van gemeenten verder zal dalen. Deze daling lijkt een direct gevolg te zijn van de invoering van het sociaal domein en de toenemende kosten hiervan. Toezichhouders van de provincies beschouwen een solvabiliteit tussen de 20%–50% immers als neutraal. Een solvabiliteit onder de 20% wordt aangemerkt als 'meest risicovol'.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten uit de exploitatie. Omwille van de vergelijkbaarheid van jaar op jaar is voor alle jaren uitgegaan van grond waarden exclusief niet in exploitatie genomen gronden (zoals vanaf de jaarrekening 2016 voorgeschreven door het BBV).

	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021	Begroting 2022
Grondexploitatie	2%	-0,3%	2%	1%

De grondexploitatie ratio geeft aan hoe groot de waarde van de grond is ten opzichte van de baten. Hoe minder grond een gemeente verkoopt, hoe hoger de grondpositie en hoe hoger de boekwaarde. Een grondexploitatie van 10% of hoger wordt beschouwd als kwetsbaar. Uit het benchmarkonderzoek van BDO blijkt dat de grondexploitatie van welke gemeenten dan ook al jarenlang dalen. Ook in 2020 was dat weer het geval. De meeste grond is al verkocht, de ruimte is beperkt en daardoor hebben gemeenten nog maar weinig mogelijkheden om iets met gronden te doen.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar het saldo van de structurele baten en structurele lasten en dit saldo wordt afgezet tegen de totale baten.

	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021	Begroting 2022
Structurele exploitatieruimte	10%	0%	16%	1%

Inzicht in de structurele exploitatieruimte helpt mee om te beoordelen welke ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke stijging van de baten of daling van de lasten daarvoor nodig is. Uit het benchmarkonderzoek van BDO over 2022 blijkt dat waar gemeenten in 2019 met een overschot van 0,1% nog grote moeite hadden om hun meerjarenbegroting structureel sluitend te krijgen, lukte dit in 2020 beter met een overschot van 1,25%. Deze extra ruimte komt voor veel gemeenten als geroepen, aangezien de beïnvloedbare kosten gering zijn. Bij tekorten zijn gemeenten dan al snel gedwongen te snijden in de lokale voorzieningen.

Belastingcapaciteit

De onroerende zaakbelasting is voor de gemeente de belangrijkste eigen belastinginkomst. De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen door een belastingverhoging dan wel daarmee ruimte kan worden gemaakt voor nieuw beleid. De mate waarin belastingverhoging mogelijk is wordt afgemeten aan de mate waarin de belastingtarieven van de gemeente lager zijn dan het landelijk gemiddelde. Uitgaande van het OZB bedrag per woning die volgt uit de tariefvoorstellen bij deze begroting bedraagt de ratio:

	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021	Begroting 2022
Belastingcapaciteit	106%	107%	111%	106%

Dit kengetal geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. De belangrijkste belastingen die gemeenten heffen zijn de onroerendezaakbelasting op huizen en bedrijfspanden, en de riool- en afvalstoffenheffing. Als dit kengetal laag is, betekent het dat een gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Uit het benchmarkonderzoek van BDO blijkt dat in 2020 de gemiddelde belastingcapaciteit van gemeenten, groot of klein, over de gehele linie omhooggegaan met gemiddeld 1,6%. Grotere gemeenten hebben gemiddeld genomen een lagere belastingdruk dan kleinere gemeenten, blijkt uit ons onderzoek. Daardoor kunnen zij indien nodig gemakkelijker extra inkomsten genereren dan het geval is in kleine gemeenten.

Voor gemeente Dantumadiel betekent 111% dat de gemiddelde woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in Dantumadiel 11% hoger liggen dan het landelijk gemiddelde.

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente Dantumadiel heeft ruim 3.390 hectare openbare ruimte in beheer. Er vinden veel activiteiten plaats, zoals wonen, werken en recreëren. Voor deze activiteiten zijn veel gemeentelijke kapitaalgoederen nodig, als wegen, riolering, kunstwerken, groen, verlichting en gebouwen.

In deze paragraaf wordt er een weergave gegeven van de stand van zaken van het kapitaalgoederenbeheer in de gemeente Dantumadiel. Onderhoud van kapitaalgoederen beslaat een substantieel deel van de begroting en een integraal overzicht is belangrijk voor een goed inzicht in de financiële positie.

Beleidsplannen

In 2021 zijn alle beleidsplannen (opnieuw) vastgesteld. Hieronder een overzicht van deze plannen:

Onderdeel	plan	Datum vaststelling plan Gemeenteraad	plan nog actueel?
Wegen	Beleid / beheerplan Wegen	2021	Ja
Kunstwerken	Beleid / beheerplan kunstwerken	2021	Ja
Openbare verlichting	Onderhoudsplan O.V.	2021	Ja
Gebouwen	M.O.P. Gebouwen	2021	Ja
Waterwegen	Beleidsplan Waterwegen Dantumadiel	2021	Ja
Riolering	Gemeentelijke Rioleringsplan	2021	Ja
Groen	Beleid / beheerplan Groen	2021	Ja

Beleidskader Gebouwen

In het nieuwe beleid / beheerplan Gebouwen (vaststelling jan 2021) heeft de raad onderhoudsniveau Conditiescore 3 vastgesteld. Tevens zijn de investeringen voor de komende jaren in de begroting van 2022 e.v. opgenomen die onlosmakelijk verbonden zijn met het in stand houden van het kapitaalgoed.

Duurzaamheidsmaatregelen, met een terugverdientijd korter dan 5 jaar, zijn meegenomen in dit plan. Nieuwbouw, grootschalige verbouwingen en functionele verbeteringen vallen buiten dit beleidsplan. Kosten als gevolg van (nieuwe) wetten en regels op het gebied van verduurzaming vallen eveneens buiten dit beleidsplan. In het plan is geen onderhoud opgenomen voor het gemeentehuis en De Kruisweg vanaf 2027. Het college heeft besloten om een plan op te starten die erin moet resulteren dat uiterlijk over 5 jaar het gemeentehuis en de Kruisweg (voor een groot deel) anders is bestemd. (verkoop / verhuur)

Beleidskader Wegen

In het nieuwe beleid / beheerplan Wegen (vaststelling jan 2021) heeft de raad onderhoudsniveau Basis vastgesteld. Tevens zijn de investeringen voor de komende jaren in de begroting van 2022 e.v. opgenomen die onlosmakelijk verbonden zijn met het in stand houden van het kapitaalgoed.

Beleidskader Straatverlichting

In het nieuwe beleid / beheerplan straatverlichting (vaststelling jan 2021) is een instandhoudingsniveau in beeld gebracht. Tevens zijn de investeringen voor de komende jaren in beeld gebracht die onlosmakelijk verbonden zijn met de instandhouding van het kapitaalgoed. Daarnaast; niet verlichten, tenzij,. Sober en doelmatig verlichten, tenzij.. Er wordt onderscheid gemaakt in functioneel en esthetisch reinigen van armaturen respectievelijk masten. De raad heeft besloten om de lichtmasten periodiek (1 x per 5 jaar) schoon te maken. (mast en armatuur)

Beleidskader Groen

In het nieuwe beleid / beheerplan Groen (vaststelling nov 2021) heeft de raad onderhoudsniveau Basis vastgesteld. Tevens zijn de investeringen voor de komende jaren in de begroting van 2022 e.v. opgenomen die onlosmakelijk verbonden zijn met het in stand houden van het kapitaalgoed.

Beleidskader Kunstwerken

In het nieuwe beleid / beheerplan Kunstwerken (vaststelling nov 2021) is een instandhoudingsniveau in beeld gebracht. Een lager onderhoudsniveau is niet mogelijk zonder dat er kapitaalvernietiging plaatsvindt. Tevens zijn de investeringen voor de komende jaren in de begroting van 2022 e.v. opgenomen die onlosmakelijk verbonden zijn met het in stand houden van het kapitaalgoed.

Beleidskader rioleringen

Het beleid en de ontwikkelingen op het gebied van riolering c.a. ligt vast in Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP). Dit plan is in december 2021 vastgesteld. Dit is een zgn. verbreed rioleringsplan waarin ook alle taken op basis van de waterwet zijn geïntegreerd.

Belangrijk item binnen de gehele waterketen vormt momenteel efficiëntieverbetering. Dit mede ingegeven door landelijk beleid. Om efficiëntieverbetering te behalen wordt breed ingezet op intensivering van samenwerking. Binnen Dantumadiel komt dit op verschillende manieren tot uiting. Met de gemeente Noardeast-Fryslân wordt op een gestructureerde manier op verschillende manieren samengewerkt. Verder wordt er Friesland breed samen gewerkt binnen het 'Fries bestuursakkoord waterketen'. In dit verband wordt ook nadrukkelijk samenwerking met het Wetterskip Fryslân verbeterd. Het GRP geeft aan op welke wijze het areaal aan rioleringen wordt beheerd. Kostendekking van dit beheer vindt plaats op basis van de rioolheffing. De bij het GRP behorende kostendekking berekening vormt dan ook de basis voor deze rioolheffing.

Beleidskader waterwegen

Met het nieuwe beleid / beheerplan Waterwegen (november 2021) is er door de raad een instandhoudingsniveau vastgesteld. Een lager onderhoudsniveau is niet mogelijk zonder dat er problemen ontstaan.

Het benodigd budget voor het baggeren is bepaald op basis van een cyclische benadering. Peilingen moeten uitwijzen waar en wanneer er gebaggerd moet worden. In 2022 zal er een uitvoeringsplan opgesteld worden.

Onderhoud verhardingen

Een maal per 2 jaar wordt er een visuele wegininspectie uitgevoerd ten behoeve van het vaststellen van het groot onderhoud. Deze inspecties zijn in de eerste helft van 2020 uitgevoerd. De inspectiegegevens zijn ingebracht in het wegbeheersysteem. De onderhoudsstrategieën voor de wegverhardingen zijn gestoeld op de landelijk toegepaste methodiek (gedragsmodellen) van het CROW (kenniscentrum voor verkeer, vervoer en infrastructuur).

Binnen de uitvoering van het onderhoud is een tweedeling aangebracht tussen groot en klein onderhoud. Klein onderhoud wordt uitgevoerd door team Utfiering en groot onderhoud wordt uitbesteed aan aannemers. Het klein onderhoud aan verharding betreft het herstel van elementenverhardingen. Dit klein onderhoud wordt uitgevoerd naar aanleiding van eigen constatering, na meldingen van burgers / bedrijven of na opmerkingen die worden gemaakt tijdens het schouwen van de openbare ruimten. Daarnaast vinden er ook reconstructies plaats aan wegen, die aan het einde van hun technische levensduur zijn of waarvan de inrichting niet meer aan sluit op het gebruik.

Onderhoud sportvelden

Het dagelijks en groot onderhoud van sportvelden wordt uitgevoerd door openbare werken. Deze taken worden beleidsmatig ondersteund door de het team welzijn binnen de afdeling Dorpen en Wijken. Het onderhoud aan de sportvelden bestaat uit de volgende werkzaamheden: maaien sportvelden (in seizoen 2 keer per week – 40 maaibeurten per jaar), vegen (= grasvelden ontdoen van gras en blad) (gemiddeld 5 keer per jaar), rollen (4 keer per jaar), beluchten (= perforeren grasmat tot een diepte van 25 à 30 mm), beregenen (afhankelijk van de weersomstandigheden), slepen oefenhoeken, bemesten (2 keer per jaar), bosplantsoen dunnen / snoeien / versnipperen, doorspuiten drainage, jaarlijks groot onderhoud hoofdvelden, herstellen doelgebieden, herstellen belijning, bezanden, beluchten, doorzaaien, onkruidbestrijding, jaarlijks groot onderhoud trainingsvelden, frezen / profileren, inzaaien, onderhoud overige voorzieningen, hekken, veldafstrating, hekkeren, goals, ballenvangers, bestrating / betegeling, opknippen beplanting, mollenbestrijding, chemische onkruidbestrijding velden, watergangen. Bijkomende kosten voor onderhoudswerkzaamheden sportvelden betreffen aanschaf van zand voor bezanden (bij groot onderhoud), aanschaf van kunstmeststoffen, keuring van grondmonsters, advisering over maatregelen groot onderhoud, onderhoud van borden, composteren van groenafval, kosten grondwaterbelasting provincie.

Onderhoud algemeen Groen

Het dagelijks onderhoud van het openbaar groen wordt volgens onderhoudsschema's op vastgestelde onderhoudsniveau 's onderhouden. Het onderhoudsniveau wordt geborgd middels een doorlopende kwaliteitschouw van de openbare ruimte waardoor, waar nodig, tijdig kan worden bijgestuurd. Het groot onderhoud en de vervangingen worden uitgevoerd naar aanleiding van jaarlijkse inspecties.

Onderhoud speelvoorzieningen

Het onderhoud wordt uitgevoerd door de speelplaatscommissies. Voor dit onderhoudswerk krijgen de speelplaatscommissies subsidie van de gemeente. Periodiek inspecteert de gemeente de speeltoestellen.

Onderhoud rioleringen

Alle werkzaamheden t.b.v. rioleringen worden uitgevoerd door de afdeling Gemeentewerk inclusief de hydraulische en de milieutechnische berekeningen. De afdeling Dorpen en wijken verzorgt de beleidsmatige aspecten en bewaakt het hydraulisch en hygiënisch functioneren van de riolering.

Het dagelijks onderhoud bestaat uit een groot aantal werkzaamheden waaronder; ledigen van straat en trottoirkolken, reinigen en inspecteren van leidingen, vegen van goten, inspectie en onderhoud van pompen en gemalen, reparatie van kleinere lekkages, etc. Vrijkomend slib uit onderhoud werkzaamheden wordt afgevoerd naar de Omrin.

Groot onderhoud aan en vervangingen aan het rioleringsysteem wordt uitgevoerd op basis van inspecties. Inspectie gegevens worden bijgehouden in een geautomatiseerd systeem op basis waarvan jaarlijks het vervangingsprogramma wordt opgesteld.

Naast vervangingen worden ook optimalisaties doorgevoerd. Hierbij valt te denken aan het ombouwen van verbeterd gescheiden stelsels, hydraulische of milieukundige aanpassingen van het stelsel en het afkoppelen van regenwater.

Onderhoud waterwegen

Onderhoud van waterwegen is te verdelen in watervoerendheid en bevaarbaarheid. Ten aanzien van watervoerendheid moeten alle gemeentelijke watergangen voldoen aan de keur van het waterschap. Hiertoe worden de sloten uitgemaaid. Incidenteel moet er worden gebaggerd.

Bevaarbare waterwegen worden in beginsel vastgelegd in het Provinciaal Verkeer en Vervoersplan (PVVP).

Wetterskip is waterbeheerder voor alle het stedelijk water (binnen de bebouwde kom). Gemeente voert wel dagelijks / jaarlijks onderhoud uit (hekkelen) aan hoofd- en secundaire watergangen voor het Wetterskip en krijgt de kostprijs hiervan vergoed. Baggeren van hoofd- en secundaire watergangen onder OSW is voor het Wetterskip. Voor vijvers binnen de bebouwde kommen ontvangt de gemeente jaarlijks een vast bedrag om jaarlijks te hekkelen / maaien (indien noodzakelijk) en om periodiek te baggeren.

Voor het hekkelen van waterwegen (betreft voornamelijk bermsloten) wordt getracht zo veel mogelijk contracten af te sluiten met eigenaren van aanliggende percelen waarbij de eigenaren tegen een vergoeding het hekkelen voor de gemeente uitvoeren en het hekkelmateriaal op hun terrein ontvangen. De resterende hekkelwerkzaamheden worden op de markt gezet. Bij hekkelwerkzaamheden wordt het overgrote deel van het vrijkomende hekkelmateriaal afgevoerd naar een composteerinrichting. i.v.m. bereikbaarheid wordt nog een klein deel van het hekkelmateriaal verklepeld en vervolgens in de berm achtergelaten. Voor het verkrijgen van de gewenste bermvegetatie geniet afvoer van hekkelmateriaal echter de voorkeur (verschalingsbeleid). Een aantal bermsloten is voorzien van walbeschoeiing. Reden is doorgaans ruimtegebrek of afslag van het talud als gevolg van stromend water en bodemopbouw. Indien technisch mogelijk verdient uit kostenoverwegingen

Beeldkwaliteit

Driemaal per jaar wordt er een beeldkwaliteit schouw uitgevoerd volgens de CROW-publicatie 223. Deze beeldkwaliteitsschouw heeft betrekking op groen en wegen. Bij deze schouw rondes worden er op willekeurig gekozen plaatsen geïnspecteerd waarbij wordt gekeken naar wat de beeldkwaliteit is ten opzichte van de vastgestelde kwaliteit. De vastgestelde kwaliteit is niveau B. Naast beeldkwaliteit worden er ook technische inspecties uitgevoerd. De beeldkwaliteit zegt nog niets over de technische kwaliteit.

Majeure vervangingen / projecten 2021

Beschoeiingen / damwanden:

- Vervanging onderdoorgang spoorbrug te Feanwâlden.

Straatverlichting:

afronding SOX vervangingsbestek:

- 22 masten vervangen
- 109 armaturen vervangen

Wegen:

- Broeksterwâld, Feitsmawei; In voorbereiding (DOM project) samen met Kavelwei
- Broeksterwâld, Patrimoniumwei; Uitgesteld naar 2022 in voorbereiding
- Damwâld, Dammeloane; fase 1 In uitvoering
- De Westereen, Miedloane; Uitgevoerd

Gebouwen:

Kerktoeren Driesum en Kerktoeren Damwâld

Riolering:

Ferlinge Stationsweg

Paragraaf financiering

Inleiding

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) worden in de afzonderlijke paragrafen beleidsrichtlijnen vastgelegd over relevante beheersmatige aspecten. In de beheersverordening naar artikel 212 van de Gemeentewet geeft de raad het kader aan.

Algemeen

In het Treasurystatuut gemeente Dantumadiel, staan de uitgangspunten en doelstellingen voor het treasury-beleid vermeld. De geplande uitvoering van het treasurybeleid is weergegeven in de paragraaf financiering.

Hoe ontwikkelt de rente zich?

Een belangrijke factor bij het uitvoeren van het treasurybeleid is het verwachte verloop van de rente. Onze rentevisie wordt aan de hand van een aantal financiële instellingen opgesteld. De rentes liggen al een lange tijd op historisch lage waarden, de afgelopen periode lijkt dat een verandering in te komen waarbij de rentes ligt stijgen.

Hoe beheert de gemeente haar kas?

Al het betalingsverkeer heeft de gemeente gecentraliseerd bij drie banken. De N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), de Rabobank en de ING bank. Hoofdbankier is de BNG, de Rabobank wordt vooral aangehouden als service naar de klanten en vanuit regionaal economische motieven en de ING bank is gekoppeld met de digitale balie. Het saldo op deze rekening wordt periodiek afgeroomd ten gunste van de BNG-rekening.

Met de BNG Bank was ook in 2021 een financieringsovereenkomst afgesloten voor één jaar, wat jaarlijks per 1 januari stilzwijgend verlengd wordt met één jaar.

Bij de Rabobank en de ING bank zijn geen kredietfaciliteiten aanwezig.

Uiteraard staat het de gemeente Dantumadiel vrij, om tot de kasgeldlimiet (8,5% van het begrotingstotaal) voor een bepaalde periode kort geld aan te trekken.

Hoe staat het met het schatkistbankieren?

Het schatkistbankieren voor decentrale overheden heeft een wettelijke basis in de wet FIDO en moet ervoor zorgen dat er een lagere EMU-schuld van de collectieve sector ontstaat.

Omdat het Schatkistbankieren verplicht is gesteld, moeten decentrale overheden alle middelen die ze niet direct nodig hebben voor hun publieke taak in de schatkist onderbrengen.

Wel is er sprake van een bepaalde drempel. De hoogte van deze drempel is afhankelijk van de financiële omvang van een decentrale overheid. Wel is er sprake van een bepaalde drempel. De hoogte van deze drempel is afhankelijk van de financiële omvang van een decentrale overheid. De drempel is per 1 juli 2021 verhoogd van 0,75% van het jaarlijks begrotingstotaal, naar 2% met een minimum van € 1.000.000.

Voor de gemeente Dantumadiel, heeft het schatkistbankieren niet al te ver strekkende gevolgen, omdat de gemeente een zogenoemde leengemeente is en normaliter weinig "positief" staat op de Rekening Courant. Het Schatkistbankieren geldt alleen voor overtollige financiële middelen. Er is voor gemeenten geen leenfaciliteit aanwezig.

De rentevergoeding op de Rekening Courant bij de Schatkist is 0%. Indien er sprake is van een langdurig positief saldo, dan kan er gekozen worden voor een depositoconstructie, waarbij een bepaalde hoeveelheid geld voor een bepaalde periode wordt gesteld, tegen een vooraf vastgesteld rentepercentage, echter gezien de lage rentestand, wordt pas bij een looptijd vanaf 5 jaar een depositorente vergoed.

Hoe staat het met het renterisicobeheer?

De gemeente loopt renterisico op het moment dat nieuwe leningen moeten worden aangetrokken (herfinanciering) of als een renteherziening van toepassing is. Om dit renterisico te beheersen wordt er in de wet FIDO een renterisiconorm bepaald. Voor gemeenten bedraagt de renterisiconorm maximaal 20% van het begrotingsbedrag bij aanvang van het begrotingsjaar.

Berekening renterisiconorm 2021

Omschrijving:	Bedragen x € 1.000
Begrotingstotaal	52.840
Renterisico percentage	20%
Renterisiconorm	10.568

Toetsing renterisico aan norm 2021

Omschrijving:	Bedragen x € 1.000
Renterisico	1.470
Renterisiconorm	10.568
Onderschrijding	-/- 9.098

Uit bovenstaande berekening blijkt, dat de gemeente Dantumadiel binnen de grenzen van de renterisiconorm blijft.

De totale langlopende schuld van de gemeente per 31 december 2020 bedraagt € 29.999.000.

De kasgeldlimiet (het bedrag waarvoor op basis van kortgeld financiering mag worden aangetrokken) bedraagt 8,5% van het gemeentelijke budget bij aanvang van het begrotingsjaar 2021. De kasgeldlimiet over het jaar 2020, (8,5% van € 52.840.000) bedroeg € 4.491.000. De kasgeldlimiet mag gedurende drie kwartalen overschreden worden. In 2021 is de kasgeldlimiet niet overschreden geweest.

Wat is het kredietrisico op verstrekte geldleningen?

De gemeente staat borg voor een aantal geldleningen. Gezien het feit dat voor deze leningen het Waarborgfonds Sociale Woningbouw garant staat, kan het directe risico als minimaal worden beschouwd. Het indirecte risico is wel aanwezig, dit risico ontstaat wanneer een willekeurige landelijke woningcorporatie niet meer aan haar betalingsverplichting kan voldoen (denk hierbij aan Woningcorporatie Vestia) en het WSW garantievermogen daalt tot beneden 0,25%, van het totale geborgde vermogen. Mocht dit voorkomen dan zullen de gezamenlijke gemeenten, voor 50% van deze schuld (na uitputting van het garantievermogen en betaling van de directe schadegemeentes), verplicht zijn deze overblijvende schuld, middels een renteloze lening te verstrekken. Het risico is dan in beginsel de rentederving op deze verstrekte lening.

Hoe gaan we om met de wet HOF?

In de wet Houdbare OverheidsFinanciën (wet HOF) worden de Europese normen verankerd voor de hoogte van de overheidsschuld en de jaarlijkse groei van de overheidsschuld. Die normen raken ook gemeenten, omdat de gemeenteschulden en financieringstekorten van gemeenten meetellen in de overheidsschuld van Nederland.

Elke gemeente heeft een individuele EMU-referentiewaarde. Deze is afgeleid van het plafond voor het EMU-saldo van de gezamenlijke gemeenten. De VNG adviseert gemeenten om niet te sturen op deze EMU-referentiewaarde. Dat verhindert een uitruil van plussen en minnen tussen gemeenten ten opzichte van de individuele EMU-referentiewaarde en leidt mogelijk tot een onnodig uitstel van investeringen door gemeenten. In plaats daarvan kunnen gemeenten beter sturen op de ontwikkeling van de hoogte van de schuld.

Als gemeente Dantumadiel hebben wij aandacht voor de schuldpositie van onze gemeente via de jaarstukken en begroting en de daarin verplicht opgenomen paragraaf Financiering. Daarbij dient opgemerkt te worden dat de gemeente Dantumadiel geen specifiek schuldenbeleid heeft.

Hoe verdelen we de rente?

De rentekosten worden verdeeld aan de taakvelden op basis van een omslagrente. Hierbij worden de totale rentekosten eerst gecorrigeerd met de doorgeleende geldleningen en de toerekening aan de grondexploitaties.

Het totaal toe te rekenen rente aan de taakvelden bedraagt € 241.676. Werkelijk wordt € 248.356 aan rente toegerekend aan de taakvelden. Door de afronding ontstaat op het taakveld treasury een renteresultaat van € 6.680.

In de volgende tabel wordt de renteverdeling schematisch weergegeven:

Omschrijving:	Bedragen in €
externe rentelasten over de korte en de lange financiering	274.609
externe rentebaten:	
-geldleningen woningbouw	0
-hypothecaire geldleningen	0
-overige geldleningen	-21.892
Totaal door te rekenen externe rente	252.716
-aan grondexploitatie door te belasten rente	-11.041
-rente van projectfinanciering door te belasten aan taakvelden	0
<i>Saldo door te rekenen rente</i>	<i>-11.041</i>
Rente over eigen vermogen	0
Rente over voorzieningen	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	241.676
<i>werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (=rente-omslag)</i>	<i>248.356</i>
Renteresultaat op het taakveld treasury	6.680

EMU-saldo

In 2004 hebben Rijk en medeoverheden afgesproken dat het EMU-tekort van medeoverheden maximaal -0,5% BBP mag bedragen. Deze beperking vloeit voort uit de Europese saldogrens van 0,3% BBP die geldt voor de volledige Nederlandse collectieve sector. Wanneer het saldo positief is, is er sprake van een vorderingenoverschot, als het saldo negatief is, spreekt men over een vorderingentekort. Er is voor 2021 sprake van een EMU-overschot.

	Omschrijving	Bedragen in €
1	Exploitatiesaldo vóór mutaties reserves	5.054.139
2	Mutaties (im)materiële vaste activa	-1.503.367
3	Mutaties voorzieningen	355.554
4	Mutaties voorraden (inclusief bouwgrondexploitatie)	81.677
	Berekend EMU-saldo	3.988.003

Paragraaf bedrijfsvoering

Inleiding

De term 'bedrijfsvoering' verwijst naar de inzet van bedrijfsmiddelen om de bedrijfsdoelen te behalen. Die bedrijfsmiddelen zijn: personeel, informatie, organisatie, financiën, automatisering, communicatie, huisvesting ('PIOFACH'), aangevuld met juridisch en inkoop.

Deze paragraaf heeft betrekking op de ambtelijke organisatie van Noardeast-Fryslân waar Dantumadiel in het kader van de samenwerkingsovereenkomst gebruik van maakt. Naast werk voor Dantumadiel en Noardeast-Fryslân verricht de organisatie ook diensten voor de gemeente Schiermonnikoog, hiervoor vindt verrekening van kosten plaats.

In deze paragraaf worden de volgende onderwerpen behandeld:

- Ontwikkeling van de personele bezetting
- Verbeteragenda
- Kansen van thuiswerken
- ICT ondersteuning
- Ontwikkeling risicomangement en interne controle

Ontwikkeling personele bezetting

Het aantal FTE dat per 31-12-2021 in dienst was van Noardeast-Fryslân bedraagt 594,8 FTE en wordt gelimiteerd door de begroting en het formatieplan.

Onze systemen laten op dit moment niet toe om te bepalen hoeveel FTE als externe capaciteit wordt ingehuurd dan wel hoeveel FTE wordt ingehuurd op projectbasis. In dat laatste geval gaat het vaak slechts om enkele maanden, dus een gedeelte van een FTE. Het relatieve aandeel van externen in het totaal wordt daarom ingeschat op basis van het aantal medewerkers op 31-12-2021 en bedraagt ongeveer 9%.

Op 1 januari 2022 is een nieuw personeels- en salarissysteem ingevoerd waardoor we vanaf dit jaar wel de noodzakelijke informatie kunnen opleveren.

Het ziekteverzuimpercentage in de ambtelijke organisatie heeft zich als volgt ontwikkeld

	Ziekteverzuim %
Januari 2019	7.36%
Gemiddeld 2019	6.92%
Gemiddeld 2020	6,27%
Gemiddeld 2021	5,09%

Doelstelling van het in 2019 geformuleerde ziekteverzuimbeleid was om jaarlijks een procentpunt te dalen tot in 2021 een verzuimcijfer van maximaal 5.36 was bereikt. Dat doel is ruimschoots behaald, Sterker nog, zaten we in 2019 nog 2,36% boven het landelijk gemiddelde, we zouden er in 2021 wel eens onder kunnen zitten. Helaas is bij het schrijven van deze paragraaf dat cijfer nog niet bekend.. Het laatst bekende gemiddelde cijfer is dat over 2020, dat was 5,5% (bron: A&O fonds)

De afgelopen jaren is veel tijd geïnvesteerd in het zoeken van (definitieve) oplossingen voor langdurig zieken en in het naleven van de systematiek van de Wet Poortwachter. Ondanks het vaak werken op afstand i.v.m. COVID zijn veel leidinggevendenden er toch in geslaagd een goede band met hun medewerkers te behouden. Ook die goede band helpt bij het beperken van ziekteverzuim.

Financiële meevaller samenwerkingsbegroting

Het resultaat van de samenwerking over 2021 bedraagt € 1,1 miljoen positief.

(bedragen x € 1.000)	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
Gemeente Noardeast-Fryslân	40.834	39.990	844
Gemeente Dantumadiel	14.738	14.433	305
Totaal samenwerking	55.571	54.423	1.149

Conform afspraak komt het resultaat van € 1,1 miljoen naar rato van de inbreng ten gunste van de gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel. Voor de gemeente Dantumadiel komt het voordeel uit op € 305.000.

Totalen (bedragen x € 1.000)	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo	Procentu- ele afwij- king
Loonkosten	42.667	41.894	774	1,81%
Personeel gerelateerde kosten	3.641	3.663	-22	0,61%
Automatisering	3.640	3.657	-16	0,45%
Tractie	2.069	1.906	164	7,91%
Facilitair	740	576	164	22,12%
Huisvesting	339	332	7	2,13%
Overige dienstverlening	118	83	35	29,63%
Projecten	2.357	2.313	44	1,87%
Resultaat	55.571	54.423	1.149	2,07%

Het grootste deel van het voordeel zit in het budget loonkosten. Dit voordeel is ontstaan door overgebleven vacatureruimte als gevolg van de huidige situatie op de arbeidsmarkt en meer personele inzet voor projecten buiten de samenwerking. Daarnaast is het voordeel te verklaren door lagere facilitaire kosten als gevolg van het thuiswerken en een voordeel op de kapitaallasten van tractie door het uitstel van investeringen in voertuigen.

Aan de gemeenteraad van de gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel wordt het voorstel voorgelegd om van het totale resultaat van de samenwerking € 800.000 te bestemmen om beschikbaar te houden binnen de samenwerkingsbegroting 2022.

Voorstel Resultaatbestemming (bedragen x € 1.000)	Resultaat	Voorstel Re- sultaat be- stemming	Restant
Gemeente Noardeast-Fryslân	844	588	256
Gemeente Dantumadiel	305	212	93
Totaal	1.149	800	349

Aan de gemeenteraad wordt voorgesteld om deze middelen te bestemmen voor organisatorische knelpunten binnen de samenwerking. De organisatorische knelpunten bevatten de volgende onderdelen:

Vertraging projecten/ werkzaamheden

Door Corona zijn projecten uitgesteld cq. vertraagt. In 2022 zal extra ingezet moeten worden om de achterstanden in te halen.

Uitloop Verbeteragenda

De projectmatige aanpak van de Verbeteragenda loopt ten opzichte van de eerdere planning uit. Hierdoor worden extra kosten gemaakt waarvoor geen dekking aanwezig is binnen de samenwerkingsbegroting 2022 of binnen het projectbudget van de Verbeteragenda.

Omschakeling naar Clustermodel

Door de omschakeling naar het Clustermodel zijn nog niet alle personele knelpunten opgelost. Voor 2022 zullen hiervoor extra middelen ingezet moeten worden voor coaching, mobiliteit etc.

Indirecte kosten ontvlechting

Naast de directe ontvlechtingskosten die nog beschikbaar gesteld moeten worden door de gemeenteraad, zijn er ook indirecte ontvlechtingskosten die op de gemeente afkomen. De verwachting is dat arbeidsmarkt-situatie een verhoging van de uitstroom van personeel als gevolg zal hebben. Hier zal extra op ingezet moeten worden.

Het voorstel tot resultaatbestemming wordt bij beide gemeenten meegenomen in het raadsvoorstel bij de jaarstukken 2021 van beide individuele gemeenten. Beide gemeenteraden zullen hier begin juli 2022 het besluit over nemen.

Ontvlechting

De gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel werken sinds 1 januari 2019 samen in een centrumregeling. In 2021 is de samenwerking geëvalueerd. De uitkomst van de evaluatie is dat de gemeente Noardeast-Fryslân niet verder wil in de centrumregeling. Voordat de centrumregeling definitief opgeheven kan worden dient er een onderzoek uitgevoerd te worden naar de gevolgen van een mogelijke ontvlechting.

De uitkomsten van het impactonderzoek zijn begin april openbaar gemaakt. Bij het schrijven van deze ontwikkelingen zal het bestuurlijke besluitvormingsproces nog doorlopen moeten worden. In de paragraaf weerstandsvermogen is een risico aangemaakt voor de incidentele kosten die de ontvlechting met zich mee kunnen brengen.

Verbeteragenda

De verbeteragenda vloeit voort uit de 2^e evaluatie van het Organisatie & Formatieplan die in december 2019 met behulp van BMC is uitgevoerd. Deze evaluatie was afgesproken na de ambtelijke fusie tot DDFK gemeenten. Daarnaast is het benchmarkonderzoek van Berenschot naar onze uitvoeringskosten als basis gehanteerd voor de verbeteragenda. De Verbeteragenda is gericht op de structuur van de organisatie, maar vooral op het verbeteren van planning en sturing, (persoonlijk) leiderschap en het organisatieklimaat. Het uiteindelijke doel is het verbeteren van de prestaties richting inwoners, bedrijven, colleges en raden.

De gemeente Noardeast-Fryslân had verwacht in 2021 de hoofdstructuur van de ambtelijke organisatie aan te passen. Daarbij worden de teams gehergroepeerd tot grotere eenheden. Leidende inrichtingsprincipes zijn daarbij: de ketens verbonden binnen één eenheid, gelijkheid van doelgroep of aard van het werk en gebiedsgericht wanneer dat het meest geëigend is.

In 2021 is hard gewerkt aan vele voorstellen t.a.v. deze nieuwe structuur en is een deel ook opgeleverd. Realisatie van de nieuwe structuur zal om verschillende redenen, waar onder zorgvuldig overleg met de OR, echter pas in 2022 plaats vinden.

Inmiddels is wel het 'team Dantumadiel' (geen aparte organisatorische eenheid, maar medewerkers die specifiek voor Dantumadiel werken) op de juiste manier ingebed in de organisatie.

In 2021 zijn meerdere instrumenten ontwikkeld die de sturing in onze organisatie zullen verbeteren. Instrumenten die vooral in 2022 tot concrete resultaten zullen leiden:

- a. Met behulp van het project SPA (Sturingsinformatie Primaire Afdelingen) is voor een groot deel van onze organisatie in kaart gebracht welke producten ze leveren, via welke processtappen en welke capaciteit daarvoor nodig is;
- b. De informatie uit SPA wordt bijvoorbeeld gebruikt bij het langzaam maar gestaag uitrollen van Capaciteitsmanagement. Dat gaat resulteren in betere planning en prioriteitsstelling van projectmatig werk gegeven de personele capaciteit;
- c. Die (plus andere) informatie is ook gebruikt in het project Fincite, dat ons beter inzicht gaat geven in de kostprijzen van producten (inclusief de doorbelastingen van overhead, ICT etc). Daardoor is bijvoorbeeld de dekkinggraad van leges veel beter vast te stellen, maar ook de kosten van voor derden verrichte diensten;
- d. Daarnaast is de gemeente Noardeast-Fryslân in 2021 gestart met Zero Base Budgeting, dat het nieuwe college en de nieuwe raad beter inzicht zal geven welke kosten we voor welk beleid maken en waarom. ZBB biedt daarom de mogelijkheid om in het begrotingsproces beter onderbouwde keuzes te maken

Naast instrumenten om de sturing te verbeteren zijn ook resultaten opgeleverd op het vlak van Projectmatig werken, Omgevingswet, verbetering van de jaarplannen, portfoliomanagement van en rapportage over de ICT-projecten. En tenslotte is veel aandacht besteed aan het project Duidelijke Taal, waardoor interne en externe documenten en boodschappen korter en begrijpelijker zullen worden.

Van gedwongen thuiswerken naar hybride werken

Het Corona-virus heeft ons met harde hand geleerd dat werken op afstand een cruciale vaardigheid van de organisatie is. We kunnen vaststellen dat onze organisatie dat inmiddels kan.

In 2021 is vastgesteld dat onze toekomstige manier van werken (ook zonder corona-maatregelen) hybride zal zijn. Dat betekent dat mensen grofweg de helft van hun tijd thuis zullen werken en de andere helft van de tijd naar kantoor komen. De kantooromgeving zal vooral gebruikt worden om elkaar te ontmoeten, samen te werken in projectgroepen, samen opleidingen te volgen, etc. Dat geldt voor ongeveer 430 medewerkers, de overige kunnen uit hoofde van hun functie (bijvoorbeeld buitendienst, bodes) niet hybride werken. Inmiddels is dit vastgelegd in het beleidsplan "werk doen waar het past".

Op grond van het gewenste hybride werken is het programma van eisen voor de nieuwe huisvesting vastgesteld en de binnenhuisarchitect voor de verbouwing van bouwdeel C in Dokkum geselecteerd.

In 2021 is ook nieuwe audiovisuele apparatuur in vergaderzalen geïnstalleerd. Die maakt het mogelijk om tegelijk met een aantal mensen op kantoor en een aantal mensen thuis te vergaderen.

ICT ondersteuning

In 2021 is het Informatieplan 2021-2022 Samen Digitaal vastgesteld door het college met als belangrijkste uitgangspunten:

- Maximaal dienstverlenend (maximaal tevreden burger voor alle soorten van dienstverlening);
- Flexibel en schaalbaar (snel kunnen inspelen op nieuwe wetgeving, technologie of klantverwachtingen);
- Kostenbewust en sober (kosten afwegen tegen de baten en business case gedreven werken).

Nieuwe ICT-ondersteuning

- Het belangrijke zaaksysteem REX, waar we al heel lang op wachtten, is helaas pas in november 2021 geïmplementeerd. Niet alleen wij hebben last gehad van vertraging bij de leverancier, maar ook onze partners Leeuwarden en Waadhoeke. REX biedt veel potentie, maar we hebben na de implementatie ook gemerkt dat we nog niet zover waren met zaakgericht werken als we dachten.

We kampten in november en december (en ook begin 2022) nog met aanloopproblemen, die in kaart gebracht en geanalyseerd zijn en waar een planning ligt om ze te verhelpen.

Helaas moeten we constateren dat de kwaliteit van deze leverancier de komende jaren als een risico moet worden gezien.

- In 2021 is ook de WiFi vernieuwd, waardoor de dekking binnen de gebouwen (die vooral in Damwâld tot problemen leidde) is verbeterd.
- Ook is de telefooncentrale vervangen. De aansluiting van de oude centrale op de KPN lijnen werd niet langer ondersteund zodat vervanging noodzakelijk was.
- Het systeem voor de juiste geleiding van klanten bij publiekszaken is in 2021 vervangen
- Daarnaast hebben we een nieuw Learning Management Systeem gerealiseerd waardoor medewerkers continue digitaal kunnen werken aan kennis, vaardigheden en competenties

Tenslotte zijn we in 2021 aangesloten op de regionale zorgspiegel waardoor we meer inzicht krijgen in het regionale zorgbeeld en zorg voor de toekomst beter kunnen ontwikkelen.

Samenwerking met SSC Leeuwarden en andere partners

Wij hebben onze harde automatisering (apparatuur, netwerk, backups, beveiliging) uitbesteed aan het Shared Service Centrum (SSC) Leeuwarden. Ook in 2021 is geïnvesteerd in het professionaliseren van de samenwerkingsrelatie met het SSC door onder andere het contractmanagement en demandmanagement beter in te richten. Eén concreet resultaat hiervan is dat we nu inzicht krijgen welke kosten het SSC voor ons maakt en op welke kostencomponenten we invloed hebben. Een voorbeeld: Het aantal accounts kunnen we -beperkt- beïnvloeden en leidt direct tot meer of minder kosten. De kosten die het SSC maakt voor beveiliging kunnen we niet beïnvloeden, want deze kosten maken ze voor al hun klanten gezamenlijk.

We werken namens Dantumadiel en Noardeast-Fryslân intensief samen met Waadhoeke en de gemeente Leeuwarden (Leeuwarden als *klant* van SSC) om efficiencyvoordelen te realiseren. In 2021 is de samenwerking uitgebreid met de Friese Waddeneilanden en de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid. .

Het samen selecteren en invoeren van nieuwe of vervangende applicaties kan voordelen opleveren.

In 2021 werkten we bijvoorbeeld samen aan het vervangen van het systeem voor Personeels- en salarisadministratie (ingevoerd op 1-1-2022) en het vervangen van Microsoft Office.

De governance van deze samenwerking is in 2021 (twee jaar na de start) in regionaal verband geëvalueerd en op onderdelen aangepast en verduidelijkt. Maar het succes wordt niet bepaald door de governance alleen. Het vertrouwen dat de afgelopen jaren door het samen optrekken is gegroeid heeft een minstens even groot effect.

Ontwikkeling risicomanagement en interne controle

Risicomanagement

In 2019 en 2020 is organisatiebreed het financieel risicomanagement geïmplementeerd. Het doel daarvan is om een meer evenwichtige afweging te kunnen maken bij te nemen besluiten door management en bestuur. Dit vindt plaats door in voorstellen naast het beschrijven van kansen en mogelijkheden meer dan in het verleden het geval was aandacht te geven aan risico's en mogelijke maatregelen die de risico's beperken.

Wordt een besluit genomen en een risico aanvaard dan worden risico's van de Gemeente vervolgens doorerekend met behulp van een bij veel gemeenten gebruikt model van NARIS, dat voor het bepalen van het weerstandsvermogen in de algemene reserve er rekening mee houdt dat niet alle risico's tegelijk zullen optreden. In 2020 is het risicomanagement uitgebreid met risico-inventarisaties rondom de met Corona samenhangende risico's. In 2021 is geconstateerd dat de risico's bij de besluitvorming weliswaar beter in beeld zijn, maar dat het lastig was een compleet en gedegen beeld te krijgen van de risico's tijdens het opmaken van de risicoparagraaf in Naris bij de begroting en de jaarrekening. Inmiddels zijn stappen gezet om met ingang van de jaarrekening 2021 tot verbetering te komen.

Het afgelopen jaar is een begin gemaakt met een provinciaal initiatief van concerncontrollers om een gezamenlijke risicoanalyse te maken van de verbonden partijen. We verwachten dat hierdoor ook de paragraaf verbonden partijen in de begroting en de jaarrekening meer inhoud krijgt.

Ontwikkelagenda control

In 2021 zijn verdere stappen gezet in de interne beheersing van de financiële processen.

Concerncontrol gaat het gesprek aan met de vakafdelingen over de met deze processen samenhangende risico's met het doel beheersingsmaatregelen te treffen om te voorkomen dat de risico's leiden tot fouten of nadelen.

Het gaat hier bijvoorbeeld om rechtmatigheidsrisico's, het niet volledig in rekening brengen van belastingen of leges, het risico op fraude etc. Het afgelopen jaar zijn deze gesprekken gevoerd met alle vakafdelingen die een verantwoordelijkheid hebben voor een financieel proces om te bekijken of de processen in opzet goed geregeld zijn.

Om na te gaan of het in de praktijk ook zo werkt worden interne dossiercontroles uitgevoerd door collega's van medewerkers uit de teams die er uitvoering aan geven. Concerncontrol begeleidt dit, is verantwoordelijk voor de kwaliteitsborging en rapporteert aan het management en de directie over de resultaten.

De rapportages worden gebruikt door de accountant om het college te adviseren over de interne beheersing en een conclusie te trekken over de getrouwheid van de jaarrekening en de rechtmatigheid van de beheershandelingen ten behoeve van de gemeenteraad.

De invoering van de collegeverklaring voor de financiële rechtmatigheid is uitgesteld. Het college moet nu vanaf 2022 naar alle waarschijnlijkheid voor het eerst zelf een verklaring voor de financiële rechtmatigheid af kunnen geven. Dit vraagt van Control een meer onafhankelijke positie. Daarop heeft de organisatie zich de afgelopen jaren voorbereid door het onder verantwoordelijkheid van de teamleider uitvoeren van de eerstelijnscontroles. Concerncontrol opereert hierdoor al een aantal jaren niet meer in de eerste lijn.

Zij opereert in de tweede lijn door vast te stellen of de beheersmaatregelen nageleefd worden en voldoende zekerheid geven en in de derde lijn door te toetsen of de door de teamleider gekozen beheersmaatregelen op basis van opzet, bestaan en werking voldoende zijn. Ook doet zij aanbevelingen aan management en bestuur waar het gaat om de doelmatigheid en efficiency van de processen.

Paragraaf Corona

Inleiding

De Coronacrisis geeft aanleiding om extra informatie te verstrekken over risico's, extra kosten en de compensatiemaatregelen vanuit het Rijk. Om de gevolgen van Corona voor de gemeente inzichtelijk te maken wordt voor zolang dat nodig is aan de bestaande P&C documenten de paragraaf Corona toegevoegd

Risico's

Bij de uitbraak van de Coronacrisis zijn een aantal risico's benoemd die we lopen. Deze risico's zijn verwerkt in het risicomangement pakket Naris en zijn onderdeel van de risico's genoemd in de paragraaf Weerstandsvermogen. Het gaat hierbij om de volgende specifieke Coronarisico's.

Risicogebeurtenis
CORONA - Minder inkomsten: toeristen en parkeerbelasting
CORONA - Veiligheid: Meer beroep op openbare orde en handhaving (o.a. horeca, sportvelden, openbare gebouwen)
CORONA - Overschrijding wettelijk vastgestelde termijnen
CORONA - Inkomsten: risico op achterblijven legesopbrengsten (bouwleges, e.d.)
CORONA - Minder inkomsten: door uitstel betaaltermijnen/ toename debiteuren
CORONA - Faillissement/surveillance verbonden partijen
CORONA - Minder inkomsten Faillissement/surveillance/financiële tegenvallers bij deelnemingen
CORONA - Taakstellende bezuinigingen worden niet gehaald
CORONA - Inkomsten: risico gewaarborgde geldleningen en garantstellingen (sportclubs e.d.)
CORONA - Hogere uitgaven volksgezondheid , Wmo en Jeugdzorg als gevolg van de Pandemie en Rijksbeleid (RIVM).
CORONA - Dwingen van (zorg)aanbieders bepaalde activiteiten op lager pitje te zetten/ dan wel tijdelijk te stoppen (bv dagopvang)
CORONA - Veiligheid; onvoldoende capaciteit sociale opvangorganisaties/ voedselbanken
CORONA - Sterkte instroom en vertraagde uitstroom bijstandsgerechtigden (BUIG) en bijzondere bijstand zelfstandigen (BBZ)
CORONA - Faillissement/ surveillance/ financiële tegenvallers bij contractpartijen (leveranciers, afnemers)
CORONA - Juridisch: niet voldoen subsidie-eisen of verantwoording
CORONA - Inkomsten: vertraging grondverkopen (ook bedrijventerreinen)
CORONA - Toename fraude door ontbreken toezicht en overzicht
CORONA - Inkomsten: risico op vertraging investeringen/projecten
CORONA – (Onderwijs)gebouwen moeten voldoen aan 1.5 meter economie

De TOZO regeling brengt voor de gemeente Dantumadiel geen financiële risico's met zich mee omdat het Rijk volledig instaat voor de financiering. Om deze reden wordt deze regeling niet nader toegelicht in de deze paragraaf.

Het totaal benodigde weerstandsvermogen genoemd in deze jaarrekening bedraagt € 3.300.000. Boven genoemde Coronarisico's zijn daar 6,46% verantwoordelijk voor. Dat betekent dat de Coronarisico's voor afgerond € 213.000 onderdeel zijn van het benodigde weerstandsvermogen. Daarbij opgemerkt dat het programma Naris uitgaat van simulaties, waarbij er vanuitgegaan wordt dat niet alle risico's zich gelijktijdig voordoen.

Compensatiepakket

Vanuit het Rijk worden eenmalig gelden toegekend om gemeenten te ondersteunen in de extra gemaakte kosten of de misgelopen opbrengsten. Tot dusver zijn er zes compensatiepakketten beschikbaar gesteld. De totale omvang de pakketten bedraagt € 2.169.000. Deze middelen zijn toegekend op basis van maatstaven in de Algemene uitkering. Het is daarmee een indicatief bedrag en zegt dus niks over de werkelijke extra kosten. De keuze waar de middelen aan te besteden is aan de gemeente zelf.

Het college heeft het mandaat om uitgaven te doen die in de lijn liggen met de doelen waarvoor de corona compensatie is ontvangen. Het mandaat strekt zich tot maximaal de hoogte van de ontvangen compensatie. Via de reguliere planning en control documenten legt het college verantwoording af omtrent de bestede middelen. Van de ontvangen middelen is inmiddels € 210.569 in 2021 uitgegeven. In totaal is er € 527.699 aan Corona middelen uitgegeven.

Verloop Coronareserve Dantumadiel

	2020	2021	2022	subtotaal
1 e Coronasteunpakket	382.000			382.000
2 e Coronasteunpakket	293.000	168.000		461.000
3 e Coronasteunpakket		449.000		449.000
4 e Coronasteunpakket		227.000		227.000
5 e Coronasteunpakket		239.000	113.000	352.000
subtotaal	675.000	1.083.000	113.000	1.871.000
stand reserve per 1/1		357.870		
uitgaven tlv 2020	-317.130			
uitgaven tlv 2021		-210.569		
stand reserve per 31/12	357.870	1.230.301		
6 e Coronasteunpakket		259.000	39.000	298.000
totaalstand steunpakketten Corona				2.169.000
uitgaven tot en met 2021				-527.699
inclusief alle mutaties		1.489.301	152.000	1.641.301

De totale omvang van de reeds beschikbaar gestelde steunpakketten bedraagt € 2.169.000, waarvan € 152.000 betrekking heeft op 2022. Hiervan hebben wij bij de diverse Planning & Control documenten € 1.871.000 geraamd, waarvan € 113.000 betrekking had op 2022. Bij de besluitvorming van de jaarstukken 2021 zal bij de resultaatbestemming voorgesteld worden om de ontvangen middelen uit de decembercirculaire 2021 voor 2021 ad € 259.000 toe te voegen aan de reserve Coronacompensatie.

Bovenstaand overzicht is de stand van zaken per 31 december 2021. Deze stand sluit aan met de reserve Coronacompensatie in de jaarrekening 2021. Een actuele stand van zaken zal opgenomen worden in de 1^e tussentijdse rapportage 2022, welke in dezelfde raadsvergadering als de jaarstukken 2021 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd gaat worden.

Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

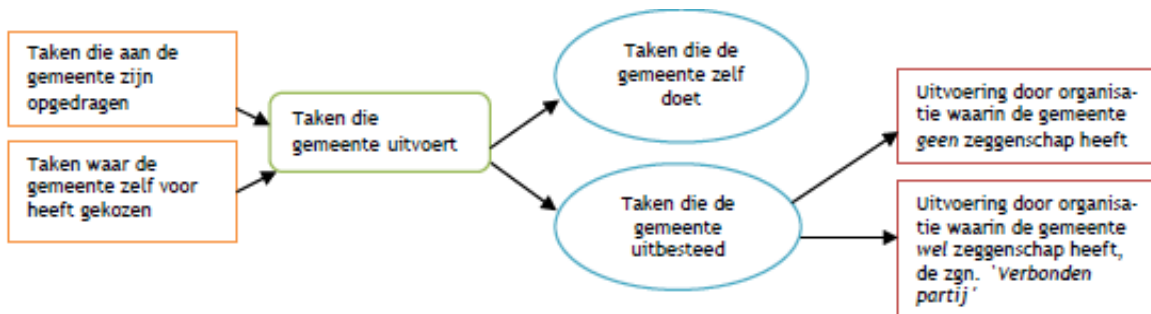
De meeste taken die worden uitgevoerd, zijn wettelijk opgedragen aan de uitvoerende gemeente. Dit betreft bijvoorbeeld de inzameling van huishoudelijk afval en de taken die de gemeente op zich neemt als gevolg van de decentralisatie. Daarnaast bestaan er taken die door de gemeente op eigen initiatief worden uitgevoerd, zoals sport en de exploitatie van gronden. Bij de uitvoering van de verschillende taken maakt de gemeente zelf de keuze om deze zelf te doen, of om de taken te laten uitvoeren door andere partijen.

Bij het maken van de keuzes wordt onder andere gekeken naar de volgende aspecten:

- Kunnen er (bedrijfseconomische) schaalvoordelen worden behaald?
- Wordt bij de uitvoering/dienstverlening een betere kwaliteit/dienstverlening gerealiseerd?

Indien wordt gekozen voor de uitvoering van de taak door een verbonden partij, kunnen daarin twee keuzes worden gemaakt, namelijk:

- De activiteiten worden uitgevoerd door een partij waarin de gemeente geen zeggenschap heeft;
- De activiteiten worden uitgevoerd door een partij waarin de gemeente wel zeggenschap heeft.

Verbonden partij

Er is sprake van een verbonden partij als de gemeente in die organisatie een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Dit is vastgelegd in artikel 1 lid b van het Besluit begroting en verantwoording, waarin staat dat een verbonden partij een privaot- of publiekrechtelijke organisatie is waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

Definitie bestuurlijk belang (artikel 1 lid d): zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.

Definitie financieel belang (artikel 1 lid c): een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Beleidskader

Uit de definitie van een verbonden partij in het Besluit begroting en verantwoording blijkt dat sprake móet zijn van een financieel belang én een bestuurlijk belang. Indien het alleen om een financieel belang of alleen om een bestuurlijk belang gaat, dan is er geen sprake van een verbonden partij.

Overige belangrijke bepalingen zijn:

- Artikel 5 BBV schrijft voor dat verbonden partijen niet geconsolideerd worden in de begroting en in de jaarstukken;
- Artikel 8 lid 3 BBV schrijft voor dat de betrokkenheid van verbonden partijen bij de realisatie van de doelstellingen binnen een programma, moet worden opgenomen in het betreffende programma;
- Artikel 9 lid 2 BBV meldt dat verbonden partijen verplicht moeten worden opgenomen in een aparte paragraaf verbonden partijen. Deze is daarmee onderdeel van de beleidsbegroting en het jaarverslag.

Soorten verbonden partijen

Er zijn twee soorten verbonden partijen, namelijk de publiekrechtelijke verbonden partij en de privaatrechtelijke verbonden partij.

- Publiekrechtelijke verbonden partij
Bij de publiekrechtelijke verbonden partij gaat het om een samenwerking tussen overheden. Een dergelijke partij is opgericht op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Daarin regelen de deelnemende overheden onderling de vertegenwoordiging en de financiële aansprakelijkheid van de deelnemers. In het geval een gemeenschappelijke regeling niet meer aan zijn verplichtingen voldoet, dan zijn deelnemende partijen gezamenlijk verantwoordelijk voor een negatief saldo dat ontstaat.
- Privaatrechtelijke verbonden partij
Van een privaatrechtelijke verbonden partij is sprake als er wordt samengewerkt tussen overheden onderling of tussen overheden en private partijen. De samenwerking is in dat geval geregeld op basis van het Burgerlijk Wetboek.
Bij privaatrechtelijke verbonden partijen wordt onderscheid gemaakt in:
 - Verenigingen;
 - Commanditaire vennootschappen en onderlinge waarborgmaatschappijen;
 - Naamloze vennootschappen;
 - Besloten vennootschappen of stichtingen.

Voorschriften conform BBV

In artikel 15 van het Besluit begroting en verantwoording staat welke informatie er bij de begroting en jaarrekening moet worden gepubliceerd. Het gaat dan om:

- De visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen; zie programma's.
- De lijst van verbonden partijen die wordt onderverdeeld in:
 - Gemeenschappelijke regelingen;
 - Vennootschappen en coöperaties;
 - Stichtingen en verenigingen;
 - Overige verbonden partijen.

In de lijst zal per verbonden partij de volgende informatie worden opgenomen:

- De wijze waarop de gemeente een belang heeft;
- Het verwachte belang van de gemeente aan het begin en het einde van het begrotingsjaar;
- De verwachte omvang van het eigen en vreemd vermogen aan het begin en het einde van het begrotingsjaar;
- De verwachte omvang van het financieel resultaat;
- De eventuele risico's.

Verbonden partijen

Conform de regelgeving vanuit de commissie BBV-artikel 15 BBV lid 1 b geven we de bovenstaande informatie schematisch weer, in een lijst van verbonden partijen.

De gemeente heeft de volgende verbonden partijen.

- Gemeenschappelijke regelingen
 - GR Noard East Fryslân
 - GR Veiligheidsregio Fryslân
 - GR Sociaal Domein Fryslân
 - GR Welstandszorg Hûs en Hiem
 - GR Fryske Utfieringstsjinst Milieu en Omjouwing (FUMO)
 - GR Leer en werkbedrijf Noard East Fryslân miv 1-8-2021: Dokwurk
 - GR Mobiliteitsburo Noard East Fryslân
 - GR Recreatieschap de Marrekrite
- Vennootschappen en coöperaties
 - NV Kabeltelevisie Noordoost Friesland
 - Afvalsturing Friesland (Omrin)
 - Bank Nederlandse Gemeenten
- Stichtingen en verenigingen
 - Stichting Roobol

- Vereniging van Nederlandse Gemeenten
- Vereniging van Friese Gemeenten
- Coöperatie Openbare Verlichting Energie Fryslân U.A.
- Overige verbonden partijen
 - Geen

Gemeenschappelijke regelingen

Centrumregeling Samenwerking Dantumadiel en Noardeast-Fryslân			
Juridische status: Gemeenschappelijke regeling met centrumgemeente			
Programma's: 1 Ynwenner en Bestjoer			
Openbaar en wijze van belang:			
<u>Openbaar belang:</u>			
De regeling is getroffen ten behoeve van de dienstverlening van de gemeente Noardeast-Fryslân (centrumgemeente) aan de gemeente Dantumadiel (gastgemeente) Staatscourant 63678 8-11-2018). Het college en de burgemeester van de gastgemeente laten door de centrumgemeente in beginsel alle gemeentelijke taken uitvoeren, voor zover deze niet aan anderen zijn opgedragen of overgedragen en als zodanig zijn beschreven in het dienstverleningshandvest zoals bedoeld in artikel 7 centrumregeling.			
<u>Wijze van belang:</u>			
<ul style="list-style-type: none"> • Bestuurlijk belang: <ul style="list-style-type: none"> ◦ De gemeente Noardeast-Fryslân is centrumgemeente, als bedoeld in artikel 8 , vierde lid van de Wet gemeenschappelijke regelingen, (art 3 centrum-regeling); ◦ Het college en de burgemeester van de gastgemeente zullen bij afzonderlijk mandaatbesluit de bevoegdheden die samenhangen met de taken zoals vermeld in artikel 4 van de centrumregeling opdragen aan de overeenkomstige bestuursorganen (art 5 centrumregeling). • Financieel belang: <ul style="list-style-type: none"> ◦ In het dienstverleningshandvest wordt de centrumregeling nader uitgewerkt, (art 7 centrumregeling); ◦ In ieder geval wordt geregeld: <ul style="list-style-type: none"> • De uitvoeringskaders; • De kwaliteitseisen van de taakuitvoering; • De verdeelsleutel en de bijdrage van de gastgemeente in de uitvoeringskosten van de centrumgemeente. 			
<u>Financieel belang:</u>			
	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2020		
Eigen vermogen	2020	p.m.	p.m.
Vreemd vermogen	2020	p.m.	p.m.
Omvang financieel resultaat jaarrekening 2020, x € 1.000:			
Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar):-			

Veiligheidsregio Fryslân			
Juridische status: Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam			
Programma's: 1 Ynwenner en Bestjoer en 3 Soarch en Wolwêzen			
Openbaar en wijze van belang:			
<u>Openbaar belang:</u>			
De Veiligheidsregio Fryslân is een gemeenschappelijke regeling per 1-1-2014 van alle Friese gemeenten en verzorgt de wettelijke taken op het gebied van veiligheid en gezondheid voor de inwoners van de provincie Fryslân. Activiteiten betreffen o.a. publieke gezondheidszorg, brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, en het beheer van een gemeenschappelijke meldkamer, het zijn van een platform voor samenwerking voor geallieerde diensten en partners etc.			
<u>Wijze van belang:</u>			

Veiligheidsregio Fryslân

- Bestuurlijk belang:
 - Het algemeen bestuur van de regio bestaat overeenkomstig art. 11, lid 1 van de wet, uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten;
 - Het dagelijks bestuur bestaat uit:
 - a. de voorzitter van het algemeen bestuur;
 - b. de voorzitter van de agendacommissie Gezondheid en een lid aan te wijzen uit en door de agendacommissie Gezondheid;
 - c. de voorzitter van de agendacommissie Veiligheid en een lid aan te wijzen uit en door de agendacommissie Veiligheid.
 - De agendacommissie is een bestuurscommissie volgens art 25 Wgr.
- Financieel belang:
 - Voor de verdeling van de kosten wordt als verdeelsleutel gehanteerd het aantal inwoners van de gemeenten volgens de door het Centraal Bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingscijfers per 1 januari van het jaar, voorafgaande aan dat, waarvoor de bijdrage verschuldigd is. De deelnemende gemeenten dragen er zorg voor dat de regio te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen.

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2020	1.657	1.761
Eigen vermogen	2020	3.615	6.076
Vreemd vermogen	2020	69.718	72.001

Omvang financieel resultaat jaarrekening: maal € 1.000: 3.791

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

Centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Fryslân 2018

Juridische status: Gemeenschappelijke regeling met centrumgemeente

Programma's: 3 Soarch en Wolwêzen

Openbaar en wijze van belang:

Openbaar belang:

Alle Friese gemeenten zijn een centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Fryslân 2018 aangegaan met als centrumgemeente de gemeente Leeuwarden (Staatscourant 2017 nr. 61128, dd. 24 okt 2017). Het doel is de beleidsvoorbereiding ten behoeve van de wettelijke taken op terrein van jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en participatie en de inkoop ten behoeve van wettelijke taken op het terrein van jeugdzorg en maatschappelijke ontwikkeling doelmatig en kwalitatief hoogwaardig te organiseren met de Friese gemeenten.

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:
 - De gemeente Leeuwarden is een centrumgemeente als bedoeld in art 8 lid 4 Wet gemeenschappelijke regelingen.
 - De centrumgemeente wordt mandaat, volmacht en machtiging verleend door de gastgemeenten om de taken op het terrein van het sociaal domein, waaronder o.a. WMO, Jeugdwet, Participatiewet, namens de gastgemeenten uit te voeren, conform de bepalingen in de gemeenschappelijke regeling.
- Financieel belang:
 - De kosten voor de dienstverlening bestaan uit kosten voor instandhouding en kosten voor taakuitvoering. De kosten voor instandhouding worden onder gemeenten verdeeld op basis van inwoneraantal van elke gemeente met peildatum 1 januari van jaar t-1. De kosten voor uitvoering van taken worden verdeeld onder gemeenten op basis van het percentuele aandeel dat een gemeente toekomt in het totaal van aantallen cliënten op basis van de Jeugdwet, zoals meest recentelijk vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek, op peildatum 1 januari van jaar t-1. Dit geldt voor zowel de uitvoering van taken in het kader van de verplichte wettelijke samenwerking als

Centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Fryslân 2018

voor de vrijwillige samenwerking voor de Jeugdwet. De totale kosten worden na gecalculiseerd en volledig doorberekend aan de deelnemende gemeenten.

- Voor de paragraaf zijn geen gegevens ontvangen.

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2020	p.m.	p.m.
Eigen vermogen	2020	0	0
Vreemd vermogen	2020	0	0

Omvang financieel resultaat jaarrekening 2020 x € 1.000: 55 positief

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

Welstandszorg Hûs en Hiem

Juridische status: Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam

Programma's: 5 Wenjen en Omjouwring

Openbaar en wijze van belang:

Openbaar belang:

Het voorzien van de gemeenten in de welstandsadviesing als bedoeld in de Woningwet en adviesing over toepassing van de Monumentenwet.

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:
 - Het algemeen bestuur bestaat uit zoveel leden als het aantal deelnemende gemeenten bedraagt.
 - De raden wijzen hetzij hun voorzitter, hetzij een wethouder van hun gemeente als lid en als plaatsvervangend lid aan.
 - Op grond van artikel 13 van de gemeenschappelijke regeling wordt het dagelijks bestuur benoemd uit het algemeen bestuur.
- Financieel belang:
 - De gemeente is aansprakelijk voor de financiële tekorten bij Welstands-zorg Hûs en Hiem. Bekostiging geschiedt via een jaarlijkse bijdrage op begrotingsbasis en rekeningbasis.

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2020	12	11
Eigen vermogen	2020	334	350
Vreemd vermogen	2020	82	81

Omvang financieel resultaat jaarrekening: Jaarrekening 2020 x € 1000: 8

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwring (FUMO)

Juridische status: Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam

Programma's: 5 Wenjen en Omjouwring

Openbaar en wijze van belang:

Openbaar belang:

De FUMO is bedoeld voor de uitvoering van taken en bevoegdheden ten behoeve van de deelnemers op het gebied van het milieu- en omgevingsrecht in ruime zin in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede taken en bevoegdheden op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.

Het openbaar lichaam heeft de volgende taken:

Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)

- basistakenpakket: het ten behoeve van de deelnemers uitvoeren van adviserende, voorbereidende en uitvoerende taken die behoren tot het zogenoemde basistakenpakket, zoals opgenomen in Bijlage 1 van de gemeenschappelijke regeling FUMO 2017.
- aanvullend takenpakket (facultatief): het ten behoeve van de deelnemers uitvoeren van niet tot het basistakenpakket behorende adviserende, voorbereidende en uitvoerende taken op het terrein van het milieu- en omgevingsrecht, voor zover de betreffende deelnemer daartoe een besluit heeft genomen;
- adviserende en voorbereidende taken t.b.v. bezwaarprocedures, administratief beroepsprocedures en rechtsgedingen;
- de advisering over en voorbereiding van besluiten op grond van de Wet openbaarheid van bestuur;
- het adviseren over en ontwikkelen van strategische en operationele beleidskaders op het terrein van het milieu- en omgevingsrecht;
- het in stand houden van een Milieualarm-nummer.

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:
 - Gedeputeerde staten wijzen uit hun midden twee leden aan van het algemeen bestuur.
 - De deelnemers (de colleges van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van Weterskip Fryslân) wijzen elk uit hun midden één lid aan van het algemeen bestuur.
 - Het dagelijks bestuur bestaat uit vijf leden, de voorzitter inbegrepen, door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen, conform artikel 10 van de g.r. Fumo 2017.
- Financieel belang:
 - De kosten van het basispakket wordt toegerekend op basis van het aantal inrichtingen maal een bedrag per type inrichting;
 - De kosten van de overige taken worden toegerekend op basis van de totale inzet van personeel in uren maal een uurtarief.
 - Conform artikel 30 gr. Fumo 2017.

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2020	199	241
Eigen vermogen	2020	1.365	1.626
Vreemd vermogen	2020	4.792	5.572

Omvang financieel resultaat jaarrekening, x € 1.000: 325

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

Leer- werkbedrijf Noardeast-Fryslân (miv 1-8-2021: Dokwurk)

Juridische status: Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam voor Dantumadiel en de gemeente Noardeast-Fryslân

Programma's: 3 Soarch en Wolwêzen en 6 Iepenbiere Romte

Openbaar en wijze van belang:

Openbaar belang:

Het openbaar lichaam behartigt de gemeenschappelijke en afzonderlijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van gesubsidieerde arbeid en (arbeid)re-integratie van de doelgroepen die vallen onder de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorziening (art 3 gem reg). De gemeenschappelijke regeling is aangegaan door de gemeenten Dantumadiel en de voormalige gemeenten Dongeradeel, Ferwerderadiel en Kollumerland c.a. Deze vm. gemeenten zijn opgegaan in de gemeente Noardeast-Fryslân.

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:
 - Het algemeen bestuur bestaat uit twee leden per deelnemende gemeente. De gemeenschappelijke regeling is door de colleges van burgemeester en wethouders aangegaan.

Leer- werkbedrijf Noardeast-Fryslân (miv 1-8-2021: Dokwurk)

- Het dagelijks bestuur, door en uit het algemeen bestuur gekozen, is zodanig samengesteld dat elke deelnemende gemeente is vertegenwoordigd, waaronder begrepen de voorzitter en een eventueel lid/eventuele leden buiten de kring van het algemeen bestuur, zoals bedoeld in artikel 14, tweede lid van de Wgr.
- Financieel belang:
 - Iedere deelnemende gemeente verbindt zich in beginsel om de volledige rijksmiddelen (inclusief eventueel bijzondere subsidiecomponenten), voor zover deze zijn bedoeld voor de realisatie van de in artikel 3 van de gemeenschappelijke regeling aan het openbaar lichaam opgedragen taken en de gemeentelijke bijdrage op basis van de begroting, op tijd en onverkort te voldoen aan het openbaar lichaam.
 - De deelnemende gemeenten zullen echter steeds zorg voor dragen dat het openbaar lichaam te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te voldoen.

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2020	199	241
Eigen vermogen	2020	1.365	1.626
Vreemd vermogen	2020	4.792	5.572

Omvang financieel resultaat jaarrekening , x € 1.000: 325

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

Bedrijfsvoering organisatie Mobiliteitsbureau Noordoost Fryslân

Juridische status: Gemeenschappelijke regeling met bedrijfsvoeringsorganisatie

Programma's: 3 Soarch en Wolwêzen

Openbaar en wijze van belang:

Openbaar belang:

De gemeenten: Achtkarspelen, Dantumadiel, Noardeast-Fryslân en Tytstjerkeradiel en de provincie Fryslân hebben besloten om samen te werken in de regio Noordoost Fryslân op het gebied van het regionale doelgroepenvervoer en openbaar vervoer, dit om de leefbaarheid in de regio Noord Oost Fryslân te behouden. Daarvoor hebben zij besloten de gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Mobiliteitsbureau Noordoost Fryslân te treffen (Staatscourant 2017 nr. 16823 dd. 22-3-2017).

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:
 - De deelnemende gemeenten en provincie nemen het in de begroting van het mobiliteitsbureau Noordoost Fryslân voor hen geraamde bedrag voor hun gemeente respectievelijk provincie op in hun begroting.
 - Opheffing:
 - De regeling wordt opgeheven wanneer de colleges van twee derde van de deelnemers daartoe besluiten.
 - Het liquidatieplan voorziet in de verplichting van het bestuur van de deelnemende gemeenten en provincie tot het bijdragen in de financiële gevolgen van de beëindiging.
- Financieel belang:
 - Artikel 19 GR Bedrijfsvoeringsorganisatie Mobiliteitsburo NOF Stct. 2017-16823;
 - Variabele vervoerskosten op basis van gebruik vertaald in gebruikseenheden;
 - Vaste kosten op basis van aantal leerlingen voor regiekosten op het routevervoer en aantal ritten voor de regiekosten van het vraagafhankelijke vervoer;
 - Vaste kosten van het mobiliteitsbureau voor de deelnemende gemeenten op basis van het aantal inwoners.

Bedrijfsvoering organisatie Mobiliteitsbureau Noordoost Fryslân

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2020	43	35
Eigen vermogen	2020	0	0
Vreemd vermogen	2020	786	759

Omvang financieel resultaat jaarrekening 2020: 0

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

Marrekrite

Juridische status: Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam

Programma's: 4 Wurk, Bedriuw en Rekreaasje

Openbaar en wijze van belang:

Openbaar belang:

De Marrekrite behartigt binnen de opgedragen taken de gemeenschappelijke belangen van de colleges, met als doel een evenwichtige en gecoördineerde ontwikkeling van de recreatie in de provincie Fryslân, rekening houdende met de belangen van natuur en landschap.

De Marrekrite heeft als taak ter behartiging van het openbaar belang:

- Het bevorderen van waterrecreatie
- Het bevorderen van landrecreatie
- Advisering en ontwikkeling (water- en landrecreatie)

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:
 - Het colleges van Gedeputeerde staten en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten wijzen elk één lid en tenminste één plaatsvervangend lid aan van het algemeen bestuur. De aanwijzing vindt zo spoedig mogelijk plaats.
 - Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en vijf andere leden, door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen.
- Financieel belang:
 - De geldmiddelen van De Marrekrite worden gevormd door de bijdragen van de colleges en subsidies, schenkingen en overige bijdragen en inkomsten.
 - Voor zover de kosten van De Marrekrite niet worden gedekt door subsidies, schenkingen en overige bijdragen en inkomsten wordt hierin als volgt voorzien: gedeputeerde staten: 45%; colleges van burgemeester en wethouders gezamenlijk: 55%.
 - Het algemeen bestuur stelt de verdeelsleutel vast, op grond waarvan de gezamenlijke bijdrage van de colleges over afzonderlijke gemeenten wordt omgeslagen.
 - Voor de begroting 2022 : Met ingang van deze begroting is er sprake van één bijdrage vanuit de deelnemers, gebaseerd op de huidige bijdragen voor water en land. Er is sprake van 2% indexering. Deze begroting is gebaseerd op de oude bijdrageregeling.
 - De nieuwe bijdrageregeling zal vanaf de begroting 2023 van toepassing zijn. De nieuwe parameters zijn:
 - Domein water: Inwoners: 30%; Meters "steigers": 40%; Meters "damwand": 30%
 - Domein land: Inwoners: 30%; Kilometers fietsnetwerk: 40%; Kilometers Wandelnetwerk: 30%
 - Indexatie van 2%.

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2020	18	24
Eigen vermogen	2020	4.740	5.163
Vreemd vermogen	2020	490	886

Marrekrite
Omvang financieel resultaat jaarrekening 2020, x € 1.000: 423
Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

Vennootschappen en coöperaties

NV Kabeltelevisie Noordoost Friesland																
Juridische status: Naamloze vennootschap																
Programma's: Algemeene dekkingsmiddels, Overhead, Heffing VPB en Onvoorzien																
Openbaar en wijze van belang: <u>Openbaar belang:</u> De aanleg, het beheer, het onderhoud, de instandhouding en de exploitatie van centrale antenne inrichtingen met bijbehorende kabelnetten in de gemeente. <u>Wijze van belang:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Bestuurlijk belang: Stemrecht op grond van aandelen. • Financieel belang: De gemeente Dantumadiel bezit 26,5% (2.650 x € 50) van de aandelen in NV Kabeltelevisie Noordoost Friesland, maar is niet aansprakelijk voor de ontstane tekorten. Bij de jaarrekening 2016 is besloten geen dividend uit te keren. De gegevens over de aandelen is gebaseerd op de jaarrekening 2016 en zijn in 2020 (pagina 72 jaarrekening 2020) niet gewijzigd. 																
Financieel belang:																
<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Jaar</th> <th>Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)</th> <th>Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Financieel belang</td> <td>2020</td> <td>133</td> <td>133</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>2020</td> <td>11.444</td> <td>12.046</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>2020</td> <td>46.793</td> <td>80.330</td> </tr> </tbody> </table>		Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)	Financieel belang	2020	133	133	Eigen vermogen	2020	11.444	12.046	Vreemd vermogen	2020	46.793	80.330
	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)													
Financieel belang	2020	133	133													
Eigen vermogen	2020	11.444	12.046													
Vreemd vermogen	2020	46.793	80.330													
Omvang financieel resultaat jaarrekening 2020, x € 1.000: 602																
Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -																

Afvalsturing Friesland (Omrin)
Juridische status: Naamloze vennootschap
Programma's: Algemeene dekkingsmiddels, Overhead, Heffing VPB en Onvoorzien
Openbaar en wijze van belang: <u>Openbaar belang:</u> Uitvoeren van de wettelijke taak huishoudelijk en bedrijfsafval <u>te verwerken</u> op basis van contractafspraken met de gemeente. Doelstelling is dit op een doelmatige, milieu hygiënisch verantwoorde manier te doen en preventie en hergebruik van afval actief te bevorderen. <u>Wijze van belang:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Bestuurlijk belang: Stemrecht op basis van aandelen. De N.V. heeft 3.001 gewone aandelen A met een waarde van € 450 per stuk en 840 gewone aandelen B. Van de 3001 aandelen A zijn er 3.000 aandelen in bezit van de Friese gemeenten. Eén aandeel A is in handen van de GR OLAF en 840 aandelen B zijn in handen van gemeenten buiten Friesland. • Financieel belang: De gemeente Dantumadiel is op twee manieren betrokken bij Omrin, als aandeelhouder en als klant/leverancier van afval. Het aandeel staat op de balans met de historische aanschafwaarde van nul.
Financieel belang:

Afvalsturing Friesland (Omrin)			
	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2020	0	0
Eigen vermogen	2020	57.000	61.055
Vreemd vermogen	2020	142.008	132.770

Omvang financieel resultaat jaarrekening 2020, x € 1.000: 5176

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)			
Juridische status: Naamloze vennootschap			
Programma's: Algemeene dekkingsmiddelen, Overhead, Heffing VPB en Onvoorzien			
Openbaar en wijze van belang:			
<u>Openbaar belang:</u> Efficiënt betalingsverkeer van gemeenten.			
<u>Wijze van belang:</u>			
<ul style="list-style-type: none"> Bestuur belang: Stemrecht op basis van aandelen. Financieel belang: Dantumadiel bezit per 31-12-2019 12.285 aandelen, die een belang van € 27.873. vertegenwoordigen (2,50 per aandeel). 			
Financieel belang:			
	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2020	28	28
Eigen vermogen	2020	4.887.000	5.097.000
Vreemd vermogen	2020	144.802.000	155.262.000

Omvang financieel resultaat jaarrekening, x € 1.000.000: 221

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

Stichtingen en verenigingen

Stichting ROOBOL			
Juridische status: Stichting			
Programma's: 2 Mienskip			
Openbaar en wijze van belang:			
<u>Openbaar belang:</u> Verzorgen van het openbaar basisonderwijs zoals beschreven in artikel 46 van de Wet op het Primair Onderwijs in de gemeenten Noardeast-Fryslân, Dantumadiel en Achtkarspelen. In 2019 zijn de statuten aangepast in verband met de wettelijke mogelijkheid tot het realiseren van een samenwerkingschool voor het openbaar en bijzonder onderwijs.			
<u>Wijze van belang:</u>			
<ul style="list-style-type: none"> Bestuur belang: Deelnemers in de stichting zijn o.a.: de gemeenten Achtkarspelen, Dantumadiel, Noardeast-Fryslân (voormalig Dongeradeel en voormalig Kollumerland c.a.) en zijn omschreven als gemeenteraad in de statuten. Deze gemeenten hebben een belangrijke toezichhoudende functie. <ul style="list-style-type: none"> Op grond van art 6 lid 8 van de statuten heeft het dagelijks bestuur de toestemming nodig van de gemeenteraden voor: het wijzigen van de statuten, het ontbinden van de stichting, het opheffen van de school. 			

Stichting ROOBOL

- Daarnaast heeft de gemeenteraad de bevoegdheden: benoemen, schorsen en ontslaan van de leden van de raad van toezicht; de ontbinding van de stichting ingeval van handelen in strijd met de wet en/of ernstige taakverwaarlozing (artikel 24 statuten)
- Financieel belang:
 - Artikel 24 lid 3 statuten: Ingeval van ernstige taakverwaarlozing door het bestuur of het functioneren van het bestuur in strijd met de Wpo is de gemeenteraad bevoegd zelf te voorzien in het bestuur van de openbare scholen en zonodig de stichting te ontbinden.
 - In het reglement van de raad van toezicht wordt de relatie tussen raad en gemeenteraad uitgewerkt onder goedkeuring van de gemeenteraad. (art 24 lid 4 statuten)
 - De raad van toezicht legt jaarlijks (binnen 6 mnd. na het boekjaar) verantwoording af over de uitvoering van taken/ bevoegdheden in het jaarverslag van de stichting en stelt dit beschikbaar aan o.a.: de gemeenteraad. (art 12 lid 5 statuten)

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2020	p.m.	p.m.
Eigen vermogen	2020	6.141	5.726
Vreemd vermogen	2020	2.388	2.534

Omvang financieel resultaat jaarrekening 2020, x € 1.000 : 414 negatief**Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar):** -**Vereniging van Friese Gemeenten (VFG)****Juridische status:** Vereniging**Programma's:** 1 Ynwenner en Bestjoer**Openbaar en wijze van belang:**Openbaar belang:

De VFG behartigt de belangen voor alle Friese gemeenten, totaal 24.

Wijze van belang:

- Bestuur belang:
 - Lidmaatschap van de vereniging met stemrecht.
- Financieel belang:
 - De leden betalen contributie
 - De gemeente Dantumadiel € 9K

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2021	9	9
Eigen vermogen	2021	p.m.	p.m.
Vreemd vermogen	2021	p.m.	p.m.

Omvang financieel resultaat jaarrekening 2021: geen gegevens**Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar):** -**Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)****Juridische status:** Vereniging**Programma's:** 1 Ynwenner en Bestjoer

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)			
Openbaar en wijze van belang:			
<u>Openbaar belang:</u>			
De VNG behartigt de belangen voor alle Nederlandse gemeenten.			
<u>Wijze van belang:</u>			
<ul style="list-style-type: none"> Bestuur belang: Lidmaatschap van de vereniging met stemrecht, conform de statuten. 			
<ul style="list-style-type: none"> Financieel belang: Conform de statuten betalen de leden contributie. De contributie voor 2021 betreft: € 31.000 			
Financieel belang:			
	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2020	31	31
Eigen vermogen	2020	64.627	62.379
Vreemd vermogen	2020	88.668	94.719
Omvang financieel resultaat jaarrekening 2020, x € 1.000: 3.691			
Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -			

Stichting IJswegencentrale			
Juridische status: Stichting			
Programma's: 4 Wurk, Bedriuw en Rekreaasje			
Openbaar en wijze van belang:			
<u>Openbaar belang:</u>			
De gemeente Dantumadiel, en de gemeente Noardeast-Fryslân. en Leeuwarderadeel hebben een IJswegencentrale opgericht met als doel het organiseren van schaatstochten in de regio bij voldoende ijsdikte.			
<u>Wijze van belang:</u>			
<ul style="list-style-type: none"> Bestuur belang: De burgemeester van Noardeast-Fryslân is voorzitter van het dagelijks bestuur. 			
<ul style="list-style-type: none"> Financieel belang: De gemeenten Dantumadiel, de gemeente Noardeast-Fryslân en Leeuwarderadeel geven een bijdrage van 0,045 per inwoner. De bijdragen 2020 van de gemeente is: 851. 			
Financieel belang:			
	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Eigen vermogen	2020	60	61
Vreemd vermogen	2020	0	0
Omvang financieel resultaat jaarrekening 2020, x € 1.000: 1			
Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -			

Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân U.A			
Juridische status: Vereniging			
Programma's:			
Openbaar en wijze van belang:			
<u>Openbaar belang:</u>			

Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân U.A

Het inkopen van energie (Energie-Diensten) ten behoeve van de deelnemende gemeenten in Fryslân en datgene wat daarmee verband houdt. Het beheer en onderhoud van openbare verlichting (OVL-diensten) en van laadinfrastructuur voor elektrische vervoersmiddelen (Laadinfra-Diensten) ten behoeve van de deelnemende gemeenten in Fryslân. (Artikel 2 Statuten)

Wijze van belang:

- **Bestuur belang:**

De gemeente Dantumadiel is een gewoon lid van deze vereniging en heeft stemrecht.

De gemeente heeft de plicht om de diensten van de coöperatie af te nemen. Hiervoor moet een overeenkomst worden afgesloten.

- **Financieel belang:**

De leden van de coöperatie delen in de winst en het verlies van de coöperatie naar rato van de door hen in het betreffende boekjaar afgenomen OVL-Diensten, Energie-Diensten en Laadinfra-Diensten. Deze toekenning heeft plaats bij op door de raad van commissarissen goedgekeurd voorstel van de directie genomen besluit van de algemene ledenvergadering. (Artikel 20 Statuten)

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2020	p.m.	p.m.
Eigen vermogen	2020	338	328
Vreemd vermogen	2020	40	46

Omvang financieel resultaat jaarrekening: x € 1.000: -/- 10

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

Overige verbonden partijen

Geen

Paragraaf grondbeleid

De afgelopen jaren heeft de coronacrisis tot onzekerheid geleid. Echter is de snelheid van het herstel van de economie boven verwachting. Op het moment is de woningmarkt gespannen. Dit zal op korte en middel-lange termijn onveranderd blijven. (Outlook grondexploitaties 2022, 2021)

Nota Grondbeleid 2020-2023

In 2020 is de Nota Grondbeleid 2020-2023 door de raad vastgesteld. In de Nota Grondbeleid 2020-2023 zijn de hoofdlijnen van het te voeren grondbeleid vastgelegd. Tevens worden onderstaande doelen nagestreefd:

- Het te voeren grondbeleid aanpassen aan de actuele wet- en regelgeving.
- De raad kaders voor het te voeren grondbeleid vast laten stellen.
- De uitvoeringsplannen baseren op het vastgestelde grondbeleid.
- Het creëren van duidelijkheid over grondverwerving en de uitgifte van gronden.
- Het bieden van inzicht in de wijze waarop grondprijzen tot stand komen.

Het grondbeleid heeft betrekking op de wijze waarop de gemeente haar instrumenten van grondbeleid zo optimaal mogelijk kan inzetten, om de beleidsdoelstellingen binnen de gemeentelijke programma's te verwezenlijken.

Ten aanzien van het te voeren grondbeleid kiest de gemeente primair voor een actief grondbeleid. In gebieden waar de gemeente invloed wil uitoefenen op de ontwikkeling c.q. het noodzakelijk is om een ontwikkeling conform de gemeentelijke randvoorwaarden te realiseren, is het mogelijk om actief grondbeleid te voeren. In dit geval is het van belang dat het financiële risico op zowel korte termijn als lange termijn aanvaardbaar is. In het geval van actief grondbeleid zal de raad ten alle tijden in kennis gesteld worden.

Grondexploitatiecomplexen

Aan het begin van het boekjaar waren de complexen Jagerswei te Broeksterwâld, Aldi te De Westereen, De Westereen East te De Westereen, Oostersingel te De Westereen, De Bosk te Feanwâlden en Broekloane te Walterswâld in exploitatie. In *Tabel 1. Totaaloverzicht grondexploitatiecomplexen*. is het verloop van de boekwaarde gedurende het boekjaar, de totale winstneming en de balanswaarde aan het einde van het boekjaar na actualisatie per grondexploitatiecomplex gespecificeerd. De boekwaarde van de grondexploitatiecomplexen betreft het saldo van de gerealiseerde kosten en de gerealiseerde opbrengsten.

Het te verwachten resultaat van de grondexploitatiecomplexen tezamen bedraagt op basis van de eindwaarde na actualisatie € 1.565.751. Er is geen verliesvoorziening met betrekking tot de grondexploitatiecomplexen gevormd.

Tabel 1. Totaaloverzicht grondexploitatiecomplexen

Complex (bedragen x €)	Afsluiting	Boekwaarde 01-01-2021	Boekwaarde 31-12-2021	Totale winst- neming	Balanswaarde 31-12-2021
Jagerswei, Broeksterwâld	31-12-2023	-269.233	-332.920	63.807	-269.113
Aldi, De Westereen	31-12-2021	-153.001	-137.889	137.888	-
De Westereen East, De Westereen	31-12-2024	-304.710	-478.150	267.281	-210.865
Oostersingel, De Westereen	31-12-2023	853.062	585.381	26.510	611.891
De Bosk, Feanwâlden	31-12-2029	487.398	621.900	149.964	771.864
Broekloane, Walterswâld	31-12-2021	-129.650	-225.540	223.541	-
Totaal		483.866	32.781	868.992	903.777

Aan het einde van het boekjaar zijn de complexen Aldi te De Westereen en Broekloane te Walterswâld afgesloten. Met betrekking tot het complex Broekloane te Walterswâld is een voorziening ten bedrage van € 2.000 aangewend voor het afronden van de werkzaamheden in het exploitatiegebied.

Winstneming grondexploitatiecomplexen

Op grond van Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient de gemeente bij grondexploitatiecomplexen tussentijds winst te nemen conform de Percentage of Completion-methode. Het uitgangspunt van de Percentage of Completion-methode is de tot en met het huidige boekjaar gerealiseerde kosten en opbrengsten, ten opzichte van de totale kosten en opbrengsten. In Tabel 2. Winstneming, is de totale winstneming op basis van de Percentage of Completion-methode na actualisatie per grondexploitatiecomplex gespecificeerd.

Tabel 2. Winstneming.

Complex (bedragen x €)	Eindresultaat	PoC-percentage	Totale winstneming
Jagerswei, Broeksterwâld	136.904	47%	63.807
Aldi, De Westereen	137.888	100%	137.888
De Westereen East, De Westereen	603.857	44%	267.281
Oostersingel, De Westereen	46.775	57%	26.510
De Bosk, Feanwâlden	416.786	36%	149.964
Broekloane, Walterswâld	223.541	100%	223.541
Totaal	1.565.751		868.992

In Tabel 3. *Specificatie winstneming*, is de winstneming op basis van de Percentage of Completion-methode na actualisatie per boekjaar en grondexploitatiecomplex gespecificeerd.

Tabel 3. Specificatie winstneming.

Complex (bedragen x €)	Totale winstneming	2017	2018	2019	2020	2021
Jagerswei, Broeksterwâld	63.807	n.v.t.	n.v.t.	-	48.349	5.458
Aldi, De Westereen	137.888	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	75.647	62.241
De Westereen East, De Westereen	267.281	-	43.472	47.102	49.313	127.394
Oostersingel, De Westereen	26.510	-	27.182	-25.057	25.041	-656
De Bosk, Feanwâlden	149.964	46.503	18.226	10.785	28.964	45.486
Broekloane, Walterswâld	223.541	8.441	25.344	47.002	25.270	117.484
Totaal	868.992	54.944	114.224	79.832	252.584	367.407

De totale winstneming van de grondexploitatiecomplexen tezamen bedraagt na actualisatie € 868.992. In de voorgaande boekjaren is een tussentijdse winst ten bedrage van € 501.584 genomen. Aan het einde van het boekjaar is een tussentijdse winst ten bedrage van € 367.407 genomen.

Risico's

Er is geen bestemmingsreserve voor de mogelijke risico's gevormd. Jaarlijks worden de mogelijke risico's geïnventariseerd en gekwalificeerd. Het betreft onder andere het risico van kostenstijging en rentestijging. Tevens is het mogelijk om specifieke risico's aan specifieke grondexploitatiecomplexen toe te kennen. Op basis van de inventarisatie en kwalificatie van de mogelijke risico's wordt een bedrag ten laste van de algemene reserve gereserveerd. In *paragraaf Weerstandsvormogen* zal nader worden ingegaan op de inventarisatie en kwalificatie van mogelijke risico's.

Paragraaf subsidies

Inleiding

Conform bij motie door de raad op 28 juni 2011 is gevraagd is een paragraaf Subsidies vast onderdeel van de Jaarrekening van Dantumadiel. Deze paragraaf geeft een overzicht van de door de gemeente ontvangen subsidies. Het betreft een paragraaf die niet verplicht is gesteld vanuit het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) voor lokale overheden.

Waarover wordt gerapporteerd

De subsidies waarover in deze paragraaf wordt gerapporteerd zijn, mede aansluitend bij omschrijvingen in het bestuursrecht: tijdelijke bijdragen van de Rijksoverheid, de provinciale overheid of een non-commerciële organisatie aan onze gemeente ten behoeve van het starten en uitvoeren van een activiteit waarvan het economische belang niet direct voor de hand ligt en waarbij geen sprake is van het leveren van een dienst door de gemeente aan de subsidiegever. Het gaat dus niet om de reguliere vergoedingen en bijdragen die onze gemeente (zoals via de algemene uitkering uit het gemeentefonds) ontvangt van Rijk of Provincie.

In 2021 ontvangen subsidies

Programma	Omschrijving subsidie	Subsidiegever	Bedrag
02 Mienskip			129.459
	Lokale preventie akkoorden	Ministerie van VWS	20.000
	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Rijksdienst voor Ondernemend NL	36.512
	Sportakkoord	Ministerie van VWS	42.571
	Tegemoetkoming van verhuurders sportaccommodaties Corona Q1 2021	Ministerie van VWS	12.411
	Tegemoetkoming van verhuurders sportaccommodaties Corona Q2 2021	Ministerie van VWS	10.359
	Tegemoetkoming van verhuurders sportaccommodaties Corona Q2 2021	Ministerie van VWS	7.606
03 Soarch en Wolwêzen			584.857
	Effectief communiceren	ZonMW	15.000
	Inhalen Corona gerelateerde onderwijsvertragingen 2021	Dienst Uitvoering Onderwijs	49.373
	Specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Ministerie van Werkgelegenheid	7.068
	Subsidie MDT in Perspectief NOF Dantumadiel	ZonMW	20.000
	Subsidie MDT Project MDT @ Noord Fryslân "Zoek het uit"	ZonMW	47.349
	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (TOZO) 2021	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	446.066
04 Wurk, Bedriuw en Rekreasje			31.850
	EDR subsidie Bio-Econmie-Groene Chemie	Eems Dollard B.V.	31.850

05 Wenjen en Omjouwing		181.073
Beschikking Regeling reductie energiegebruik woningen	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	95.000
Regeling Extern Advies Warmtetransitie	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	20.660
SDE Moarrewei 24	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	10.413
	Provincie Fryslân	
SDE "Better Led as net"		55.000
06 Iepenbiere Romte		91.164
Bijdrage in de kosten voor de speeltuin aan de Keimpe Sikkemawei de Westereen	Stichting Speeltuin "Oer de Hage"	30.000
Bijdrage voor inrichting opnebare ruimte van de Ds. Feitsmawei in Broeksterwâld	Stichting Thûs Wonen	31.70
Manifest verkeersveiligheid 2021-2025	Provincie Fryslân	18.922
Specifieke uitkering stimuleringsport	Ministerie van VWS	6.147
Subsidie sanering verkeerslawaaai haadwei Damwâld	Ministerie van infrastructuur en Waterstaat	4.345
91 Overhead		9.825
Subsidie Duurzame Energieproductie + (SDE+) Hynstebloom 4	Rijksdienst voor ondernemend Nederland	9.825
Totaal Programma's		1.028.229

Jaarrekening Dantumadiel 2021

Grondslagen voor waardering en resultaatsbepaling

Inleiding

Onderstaande samenvatting van de grondslagen, waarop de financiële verslaggeving is gebaseerd, is bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. Bij het opstellen van de jaarrekening is rekening gehouden met de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten daarvoor geeft.

Algemeen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, zijn de activa, passiva, baten en lasten opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten zijn slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar zijn in acht genomen, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend waren.

Dividendopbrengsten van deelnemingen zijn als bate genomen op het moment, waarop het dividend betaalbaar gesteld is.

Corona

De Coronacrisis geeft aanleiding om extra informatie te verstrekken over risico's, extra kosten en de compensatiemaatregelen vanuit het Rijk. Om de gevolgen van Corona voor de gemeente inzichtelijk te maken is de paragraaf Corona toegevoegd (zie blz. 109). De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de continuïteitsveronderstelling. Gemeenten kunnen in geval van nood terugvallen op een garantie vanuit het Rijk. De coronacrisis heeft wel effect op de baten en lasten maar geen significante invloed op de continuïteit van de gemeentelijke activiteiten.

Stelselwijziging

In de raad van 16 december 2021 is op basis van input van een externe partij de nieuwe financieringsmethodiek van het rioolonderhoud vastgesteld. Daarmee heeft de raad besloten om een wijziging van de financieringsmethodiek door te voeren. De wijziging houdt in dat het saldo van de van de voorziening voor toekomstige vervangingen voor riool niet meer specifiek voor groot onderhoud zal worden gebruikt maar ter dekking zal dienen voor de te maken kosten voor het klimaatrobuust en duurzaam inrichten van de buitenruimte in Noardeast-Fryslân. De vervangingsinvesteringen worden met ingang van 2021 niet meer ten laste van een voorziening gebracht maar worden geactiveerd en vervolgens wordt hierover jaarlijks afgeschreven. De kapitaallasten worden jaarlijks in de begroting opgenomen en in de exploitatie verantwoord. De voorziening voor vervangingsinvesteringen is daarmee opgeheven. Het saldo is samengevoegd met de voorziening groot onderhoud riolering. Deze voorziening dient in het vervolg ter egalisatie van tarieven. Deze egalisatievoorziening wordt ingezet om tariefstijging rioolheffing de komende planperiode te beperken. Met deze wijziging komen wij tot een eenduidig beleid rondom investeringen.

De samenvoeging van de voorziening heeft weliswaar geen effect op het totale vermogen, maar betekent per 1 januari 2022 wel een verschuiving van de categorie 9.d. Voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen naar 9.c. Onderhoudsvoorzieningen. Het verloop overzicht hiervan is:

	Balans per 31-12-2020	Effect stelselwijziging	Balans per 01-01-2021
9.c. Onderhoudsvoorzieningen	3.481.433	568.024	4.049.457
9.d. Voorzieningen voor toekomstige vervangingen	568.024	-/- 568.024	0
Totaal	4.049.457	0	4.049.457

BALANS (activa)

Vaste activa

Conform artikel 9 van de financiële verordening worden activa met een investeringsbedrag < € 10.000 niet geactiveerd, maar eenmalig ten laste van de exploitatie gebracht. Hierop uitgezonderd zijn gronden en terreinen en tractiemiddelen. Deze worden altijd geactiveerd. Behoudens voor het rollend materieel, waarbij rekening wordt gehouden met een restwaarde van 5% van de aanschafwaarde, wordt er niet gerekend met een restwaarde.

Investerings worden in principe lineair afgeschreven. Enkele oude activa werden tot en met 2018 annuïtair afgeschreven, maar door een wijziging van de rentesystematiek BBV moet de rente en dus de annuïteit jaarlijks opnieuw worden berekend. Het voordeel van de jaarlijks gelijkblijvende lasten vervalt daarmee en bovendien is het administratief heel omslachtig. Daarom zijn de betreffende activa omgezet naar lineair. De financiële effecten hiervan zijn al verwerkt in de begrotingen en de meerjarenramingen vanaf 2019.

Immateriële vaste activa

Onder immateriële vaste activa wordt verstaan:

- kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en disagio;
- kosten van onderzoek en ontwikkeling;
- bijdragen aan activa in eigendom van derden.

De waardering is gebaseerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met:

- eventuele investeringsbijdragen;
- eventuele beschikkingen over reserves;
- lineaire- of annuïtaire afschrijvingen volgens een stelsel, dat is afgestemd op de te verwachten toekomstige gebruiksduur. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in maximaal vijf jaar afgeschreven. De afschrijvingstermijn van bijdragen aan activa in eigendom van derden zijn maximaal gelijk aan de gebruiksduur van het actief waarvoor de bijdrage is verstrekt, waarbij de gebruiksduur maximaal maximaal gelijk is aan de afschrijvingstermijn voor een soortgelijk activum conform de bijlage behorende bij artikel 9 van de financiële verordening.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden onderscheiden in activa met een maatschappelijk nut, economisch nut en economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Onder materiële vaste activa wordt verstaan:

- investeringen in gronden en terreinen;
- woonruimten;
- bedrijfsgebouwen;
- grond-, weg- en waterbouwkundige werken;
- vervoermiddelen;
- machines, apparaten en installaties;
- overige materiële vaste activa.

De waardering is gebaseerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met:

- eventuele investeringsbijdragen;
- eventuele beschikkingen over reserves (met uitzondering van activa met economisch nut);
- lineaire- of annuïtaire afschrijvingen volgens een stelsel, dat is afgestemd op de te verwachten gebruiksduur;
- een duurzame lagere waarde bij voornemen tot afstoten of bij leegstand.

Financiële vaste activa

Onder financiële vaste activa wordt verstaan:

- leningen aan woningbouwcorporaties;
- kapitaalverstekking / leningen aan deelnemingen;
- overige langlopende leningen.

De waardering van de leningen is gebaseerd op de verstrekking prijs, verminderd met de contractuele aflossingen en een eventuele afwaardering wegens oninbaarheid. De waardering van de deelnemingen vindt

volgens de geldende verslaggeving voorschriften plaats op basis van de verkrijgingsprijs verminderd met een eventuele afwaardering vanwege een lagere marktwaarde.

Afschrijvingsbeleid

Conform artikel 9 van de financiële verordening vindt er een lineaire afschrijving plaats vanaf het jaar volgend op het jaar waarin het actief in gebruik is genomen. Alleen goed gemotiveerd kan worden gekozen voor een annuïtaire afschrijvingsmethodiek.

De afschrijvingstermijnen genoemd in de bijlage behorende bij de financiële verordening zijn:

Overzicht materiële vaste activa waarover lineair wordt afgeschreven:	Maximaal aantal jaren
Gebouwen (excl. onderwijs)	
Gronden en terreinen	0
Gebouwen	40
Gebouwen overig	
Verbouwing	25
Renovatie	Max. levensduur actief maar niet hoger dan 25
Houten tijdelijke gebouwen	15
Bliksemafleiders	10
Energiebesparende maatregelen	15
Installaties en dergelijke	
Lichtinstallaties	30
Lichtdrukmachines, archiefsystemen	10
Telefooninstallaties en bekabeling data en telecomnet	8
Inventaris en dergelijke	
Bureaustoelen	10
Bureau's, kasten, balie etc	15
Keuken- en kantoorapparatuur	15
Stemhokjes	5
Immateriële activa	
Kosten geldleningen en saldo (dis)agio	Max. looptijd lening
Kosten onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief	5
Automatisering	
Systemen (software)	8
Apparatuur (hardware): servers, p.c.'s	7
Stemcomputers	10
Belastingen/ruimtelijke ordening	
Elektronische (basis)kaarten	10
Begraafplaatsen	
Aanleg/uitbreiding	30
Overige voorzieningen	25
Onderwijsvoorzieningen	
Bouw onderwijsgebouwen	40
Renovatie onderwijsgebouwen	Max. levensduur actief maar niet hoger dan 25
1 ^e inrichting	40
Noodlokalen	15
Materiële instandhouding	10
Sportvoorzieningen	
Aanleg sportvelden en overige accommodaties	25
Inrichting en apparatuur sportaccommodaties	20
Gymnastiekmaterialen	15
Speel terreinen	
Aanleg/inrichting	25

Overzicht materiële vaste activa waarover lineair wordt afgeschreven:	Maximaal aantal jaren
Toestellen	15
Markten	
Nutsvoorzieningen	15
Overige voorzieningen	10
Materieel en voertuigen infra en beheer	
Sneeuwploegen	15
Natzoutmenginstallatie	20
Overig materieel gladheidsbestrijding	10
Maaimachines / schaftwagens	10
Machines werkplaatsen	15
Veegauto	10
Huisvuilauto's / kolkenzuigers / vrachtauto's	15
Hoogwerker	15
Tractoren / aanhangwagens	10
Bestelauto's	10
Minicontainers	20
Ondergrondse opslagcontainers / afvalmaterialen	20
Wegen, straten en pleinen	
Aanleg / reconstructie / herinrichting	25
Straatverlichting – masten	40
Straaverlichting – armenturen	25
Straatverlichting – maste en armentuur een geheel	25
Kunstwerken (bruggen, viaducten en dergelijke)	25
Parkeerautomaten en -meters	10
Straatmeubilair	15
Verkeerslichten / belijningsmachines / geluidmeetapparatuur	10
Waterbeheer	
Aanleg vaarten / vijverpartijen	25
Haven- en sluiswerken	25
Beschoeiingen en overige voorzieningen	20
Parken, plantsoenen en tuinen	
Aanleg (inclusief beplanting)	25
Riolering	
Aanleg en vervanging riolering	40

Bovengenoemde opsomming is niet uitputtend. Voorts blijft het, conform de bijlage behorende bij artikel 9 van de financiële verordening, mogelijk om als de verwachte toekomstige gebruiksduur een andere levensduur noodzakelijk maakt, af te wijken van de genoemde afschrijvingstermijnen.

Vlottende activa

Vorraden

Onder voorraden wordt verstaan:

- onderhanden werk (BIE);

Gronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, vermeerderd met de kosten van het bouwrijp maken en verminderd met de gerealiseerde verkoopopbrengsten. Winstneming vindt plaats conform de wettelijk voorgeschreven "Percentage of completion" methode. Verliesvoorzieningen worden in mindering gebracht op de balanswaarde per 31 december.

Vorderingen, overlopende activa en liquide middelen

Onder vorderingen wordt verstaan, vorderingen op:

- Rijks schatkist (schatkistbankieren);
- andere publiekrechtelijke lichamen;
- verstrekte kasgeldleningen;
- rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen;
- overige vorderingen.

De waardering is, onder aftrek van eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid, op de nominale waarde gebaseerd.

Liquide middelen

Onder liquide middelen worden kas- en banksaldi verstaan.

Overlopende activa

Onder overlopende activa vallen de vooruitbetaalde en de nog te ontvangen bedragen per balansdatum. Dit geldt ook voor de per de balansdatum nog te ontvangen bedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen, die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.

BALANS (passiva)

Eigen vermogen

Het eigen vermogen wordt gevormd door het totaal van de algemene reserves, bestemmingsreserves en het resultaat na bestemming. Bestemmingsreserves zijn reserves, waaraan door de gemeenteraad een bepaalde bestemming is gegeven. De waardering daarvan geschiedt tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd wegens:

- verplichtingen en verliezen, waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar wel redelijkerwijs te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen, waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is;
- kosten, die in een volgend jaar zullen worden gemaakt, maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot tariefseglisatie;
- teveel ontvangen bedragen van derden, welke in het betreffende boekjaar niet nodig waren ter dekking van de afval- en rioleringskosten, maar kunnen dienen om tegenvallers in de hiervoor genoemde kosten in de toekomst te kunnen opvangen;
- van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden. De waardering geschiedt tegen nominale waarde, c.q. het voorzienbare verlies met uitzondering van de voorzieningen welke gewaardeerd zijn tegen contante waarde en bij welke rekening dient te worden gehouden met een jaarlijkse kostenstijging.

Langlopende schulden

Onder langlopende schulden wordt verstaan:

- schulden wegens obligatieleningen;
- schulden wegens onderhandse leningen;
- schulden wegens door derden belegde reserves en waarborgsommen;
- alles met een oorspronkelijke looptijd van één jaar of langer.

De waardering geschiedt tegen de nominale waarde.

Vlottende passiva

Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden wordt verstaan:

- de schulden aan publiekrechtelijke lichamen;
- kasgeldleningen;
- banksaldi;
- overige rekening-courantsaldi;
- overige schulden;
- alles met een oorspronkelijke looptijd korter dan één jaar.

De waardering geschiedt tegen de nominale waarde.

Voor de uitkeringen van de sociale dienst zijn worden geen vakantiegeldverplichtingen opgenomen. De uitkeringen moeten aansluiten bij de SiSa-verklaringen en die zijn op basis van het kasstelsel.

Overlopende passiva

Onder overlopende passiva vallen vooruit ontvangen baten, nog te betalen kosten en/of kapitaalinkomsten, die in het rekeningjaar zijn ontvangen en door middel van de balans worden doorgeschoven naar het volgende rekeningjaar, waarin zij worden verantwoord.

Met ingang van 2007 zijn onder de overlopende passiva ook opgenomen de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De waardering geschiedt tegen nominale waarde.

BEPALING BATEN EN LASTEN

Stelsel van baten en lasten

Het gehanteerde stelsel van baten en lasten zorgt er mede voor dat die gelijknamige componenten ook in de jaarrekening worden opgenomen. Het maakt niet uit of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar leiden of hebben geleid. Zij worden verantwoord tot hun brutobedrag. Verliezen worden verantwoord op het moment dat deze voorzienbaar zijn en bij winsten gebeurt dat nadat deze daadwerkelijk zijn gerealiseerd.

Alle baten en lasten worden ingedeeld naar programma's, producten en categorieën.

- programma's zijn: door de gemeenteraad gekozen gegroepeerde indeling van gemeentelijke taken waarop door de gemeente wordt bestuurd en gestuurd. Daartoe zijn voor elk programma doelstellingen geformuleerd;
- producten zijn: zaken die de gemeente voortbrengt en die helpen de doelstellingen uit de programma's te verwezenlijken. Elk product valt onder één van de programma's;
- categorieën zijn: groepen, waarin de baten en de lasten naar soorten zijn ingedeeld.

De verdeling van de baten en lasten van kostenplaatsen geschiedt op basis van de bij de begroting vastgestelde verdeelsleutels. Werkelijke tijdverantwoording vindt alleen plaats daar, waar werkzaamheden worden verricht voor kapitaalwerken, grondexploitaties en werken voor derden. Voor het overige worden de uren verdeeld overeenkomstig de voor gecalculerde uren in de begroting van het betreffende dienstjaar.

Ten aanzien van schattingen wordt in deze jaarrekening per post een oordeel gevormd over de omvang van de schatting. Waar nodig zijn de grondslagen voor deze schattingen afzonderlijk opgenomen in de toelichting op de balans.

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaand jaar.

Sociaal domein

De lasten van de jeugdzorg worden mede bepaald aan de hand van opgaven van die worden ontvangen van externe partijen met betrekking tot de voortgang van behandeltrajecten. De wijze waarop deze opgaven tot stand komen zijn door de gemeente niet altijd controleerbaar. Bovendien is van de zijde van de aanbieder sprake van een inschatting en is sprake van een nieuwe financieringssysteem waarbij ervaringscijfers ontbreken. Inherent hieraan is dat de werkelijke uitkomst kan afwijken.

Algemene uitkeringen

In de algemene uitkeringen 2021 zijn meegenomen de nabetalingen en verrekeningen tot en met januari 2022.

Vennootschapsbelasting

Voor een zeer groot aantal activiteiten van de gemeente Dantumadiel geldt dat niet wordt voldaan aan de ondernemingscriteria en dat deze niet belasting- en aangifteplichtig zijn voor de VPB. Er is ofwel sprake van het aanbieden van een "collectief goed" (geen deelname economische verkeer), "normaal vermogensbeheer" of van "structureel verlieslatende activiteiten".

De gemeente doet alleen aangifte voor haar belaste activiteiten in het kader van de verkoop afvalstromen en het grondbedrijf. De afvalstromen met een opbrengst worden belast op basis van landelijke afspraken met een winstopslag van 1% van de omzet, waarbij er geen kosten kunnen worden toegerekend. Alleen de afvalstromen waarbij de gemeente risicodragend is voor de verkoop van grondstoffen worden belast. Voor het grondbedrijf is over 2016 een openingsbalansberekening opgesteld. Deze openingsbalans en fiscale systematiek van winstberekening vormen de basis voor de jaren 2017 en verder.

Apparaatskosten en overhead

De apparaatskosten en overhead worden voor het overgrote deel bepaald door het aandeel (vast percentage) van de gemeente Dantumadiel in de apparaatskosten van de gemeente Noardeast-Fryslân. De kosten van leidinggevenden en enkel ondersteunende diensten, zoals financiën en personeelszaken, worden volledig toegerekend aan overhead. De overige apparaatskosten worden, enkele vaste toerekeningen uitgezonderd, in verhouding tot de begroting toegerekend aan de overige taakvelden. Op de overhead drukken verder de huisvestingskosten en kosten als voorlichting en communicatie, bezwaar en beroep en rechtskundig en deskundig advies.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Het doel van de WNT is het tegengaan van bovenmatige bezoldigingen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi)publieke sector. In de WNT worden bezoldigingen en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen waarop de wet van toepassing is genormeerd en openbaar gemaakt. Het voor de gemeente Dantumadiel toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000. De berekening van de bezoldiging is in overeenstemming met de wet en uitvoeringsregeling is opgenomen.

Balans per 31 december

Activa

	2021	2020
Vaste activa		
1 Immateriële vaste activa		
a. kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	3.963.050	4.135.356
b. kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	-	-
c. bijdrage aan activa eigendom van derden	<u>1.126.640</u>	<u>1.184.658</u>
	5.089.690	5.320.014
2 Materiële vaste activa		
a. investeringen met een economisch nut	25.299.147	26.012.261
b. als a, ter bestrijding van kosten kan heffing worden geheven	5.531.895	5.114.789
c. investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	<u>6.004.870</u>	<u>3.975.172</u>
	36.835.913	35.102.222
3 Financiële vaste activa		
a. kapitaalverstrekking aan:		
1. deelnemingen	-	-
2. gemeenschappelijke regelingen	-	-
3. overige verbonden partijen	100.000	100.000
b. leningen aan:		
1. openbare lichamen	-	-
2. woningbouwcorporaties	-	-
3. deelnemingen	-	-
4. overige verbonden partijen	-	-
c. overige langlopende geldleningen	1.219.479	1.254.629
d. overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-
e. uitzettingen in Rijk's schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-
f. uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	<u>27.873</u>	<u>27.873</u>
	1.347.352	1.382.502
Totaal vaste activa	43.272.955	41.804.738
Vlottende activa		
4 Voorraden		
a. grond- en hulpstoffen	-	-
b. onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	903.773	985.450
c. gereed product en handelsgoederen	-	-
d. vooruitbetalingen	<u>-</u>	<u>-</u>
	903.773	985.450

	2021	2020	
5 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar			
a. vorderingen op openbare lichamen	5.310.642	5.472.417	
b. verstrekte kasgeldleningen openbare lichamen	-	-	
c. overige verstrekte kasgeldleningen	-	-	
d. uitzettingen in Rijk's schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.183.187	4.552.831	
e. rekening-courant verhouding met het Rijk	-	-	
f. rekening-courant verhoudingen met niet financiële instellingen	342.797	176.606	
g. uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	-	-	
h. overige vorderingen	910.680	1.519.530	
i. overige uitzettingen	-	-	
	9.747.306	11.721.385	
6 Liquide middelen			
a. kassaldi	3.055	1.949	
b. bank- en girosaldi	474.210	356.247	
	477.265	358.196	
7 Overlopende activa			
a. nog te ontvangen bedragen Europese en Nederlandse overheidslichamen	2.352.530	2.544.379	
b. overige nog te ontvangen bedragen	915.557	789.177	
	3.268.087	3.333.556	
Totaal vlottende activa	14.396.432	16.398.587	
Totaal activa	57.669.387	58.203.325	

Passiva

2021

2020

Vaste passiva

8 Eigen vermogen			
a. Reserves			
1. algemene reserve	4.628.013	3.307.686	
2. tariefseglisatiereserves			
3. overige bestemmingsreserves	4.698.061	4.548.359	
b. resultaat (na bestemming)	<u>4.009.537</u>	<u>750.975</u>	
	13.335.610		8.607.020
9 Voorzieningen			
a. Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen	3.182.043	3.432.067	
b. Voorziening voor risico's	-	-	
c. Onderhoudsvoorzieningen	4.572.388	4.049.457	
d. Voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen	<u>-</u>	<u>-</u>	
	7.754.431		7.481.523
10 Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar of langer			
a. obligatieleningen			
b. onderhandse leningen van:			
1. binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	2.280.000	2.400.000	
2. binnenlandse banken en overige financiële instellingen	27.588.156	28.827.662	
3. binnenlandse bedrijven	-	-	
4. Openbare lichamen	130.528	240.607	
5. overige binnenlandse sectoren	-	-	
6. buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	-	-	
c. door derden belegde gelden	-	-	
d. waarborgsommen	<u>5.250</u>	<u>21.025</u>	
	30.003.933		31.489.294
Totaal vaste passiva	51.093.974		47.577.837

Vlottende passiva

11 Netto vlottende schulden			
a. kasgeldleningen aangaan openbare lichamen	-	-	
b. overige kasgeldleningen	-	-	
c. bank- en girosaldi	-	-	
d. overige schulden	<u>2.250.798</u>	<u>4.647.252</u>	
	2.250.798		4.647.252

	2021	2020
12 Overlopende passiva		
a. verplichtingen die in een volgend jaar tot betaling komen	2.188.324	2.217.567
b. vooruit ontvangen bedragen EU, Rijk en Provincie ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	1.805.379	3.686.632
c. overige vooruit ontvangen bedragen	<u>330.911</u>	<u>74.037</u>
	4.324.615	5.978.236
Totaal vlottende passiva	6.575.413	10.625.488
Totaal passiva	57.669.387	58.203.325
Gegarandeerde geldleningen	44.563.719	43.375.398

Toelichting op de balans per 31 december 2021

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden op basis van het Besluit begroting en Verantwoording als volgt onderverdeeld:

	Boekwaarde 01-01-2021	Mutaties 2021	Boekwaarde 31-12-2021
a. kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	4.135.356	-172.307	3.963.050
b. kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	-	-	-
c. bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.184.658	-58.018	1.126.640
	<u>5.320.014</u>	<u>-230.324</u>	<u>5.089.690</u>

Voor een verdere specificatie van de immateriële vaste activa wordt verwezen naar bijlage 6, Staat van activa.

2. Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden op basis van het Besluit begroting en Verantwoording als volgt onderverdeeld:

	Boekwaarde 01-01-2021	Mutaties 2021	Boekwaarde 31-12-2021
a. investeringen met een economisch nut	26.012.261	-713.114	25.299.147
b. investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	5.114.789	417.106	5.531.895
c. investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.	3.975.172	2.029.698	6.004.870
	<u>35.102.222</u>	<u>1.733.691</u>	<u>36.835.913</u>

Voor een verdere specificatie van de materiële vaste activa wordt verwezen naar bijlage 6, Staat van activa.

2.a. Investerings met een economisch nut

	Boekwaarde 01-01-2021	Mutaties 2021	Boekwaarde 31-12-2021
➤ Gronden en terreinen	5.876.330	-21.423	5.854.906
➤ Bedrijfsgebouwen	19.873.279	-747.184	19.126.095
➤ Grond- weg- en waterbouwkundige werken	8.899	56.576	65.475
➤ Machines, apparaten en installaties	229.504	2.971	232.476
➤ Overige materiële vaste activa	24.249	-4.054	20.195
	<u>26.012.261</u>	<u>-713.114</u>	<u>25.299.147</u>

Het verloop van de investeringen met een economisch nut is:

<u>Gronden en terreinen</u>	
Boekwaarde per 1 januari 2021	5.876.330
Investering of desinvestering	-
Afschrijving	-21.423
Bijdrage van derden	-
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2021	<u>5.854.906</u>
<u>Bedrijfsgebouwen</u>	
Boekwaarde per 1 januari 2021	19.873.279
Investering of desinvestering	112.233
Afschrijving	-859.417
Bijdrage van derden	-
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2021	<u>19.126.095</u>
<u>Grond- weg- en waterbouwkundige werken</u>	
Boekwaarde per 1 januari 2021	8.899
Investering of desinvestering	56.576
Afschrijving	-
Bijdrage van derden	-
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2021	<u>65.475</u>
<u>Machines, apparaten en installaties</u>	
Boekwaarde per 1 januari 2021	229.504
Investering of desinvestering	28.656
Afschrijving	-25.684
Bijdrage van derden	-
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2021	<u>232.476</u>
<u>Overige materiële vaste activa</u>	
Boekwaarde per 1 januari 2021	24.249
Investering of desinvestering	-
Afschrijving	-4.054
Bijdrage van derden	-
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2021	<u>20.195</u>

2.b. Investerings met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

	Boekwaarde 01-01-2021	Mutaties 2021	Boekwaarde 31-12-2021
➤ Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	5.099.552	425.683	5.525.235
➤ Overige materiële vaste activa	15.237	-8.577	6.660
	<u>5.114.789</u>	<u>417.106</u>	<u>5.531.895</u>

Het verloop van de investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven is:

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

Boekwaarde per 1 januari 2021	5.099.552
Investing of desinvestering	638.471
Afschrijving	-212.788
Bijdrage van derden	-
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2021	<u>5.525.235</u>

Overige materiële vaste activa

Boekwaarde per 1 januari 2021	15.237
Investing of desinvestering	-
Afschrijving	-8.577
Bijdrage van derden	-
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2021	<u>6.660</u>

De investeringen met een maatschappelijk nut bestaan uit:

	Boekwaarde 01-01-2021	Mutaties 2021	Boekwaarde 31-12-2021
➤ Gronden en terreinen	11.685	-1.461	10.225
➤ Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.895.377	2.042.401	5.937.778
➤ Overige materiële vaste activa	68.110	-11.242	56.867
	<u>3.975.172</u>	<u>2.029.698</u>	<u>6.004.870</u>

Waarvan van:

➤ Van voor 2017	2.244.089	1.636.064	3.880.152
➤ Vanaf 2017 (verplichte activering)	1.731.083	393.635	2.124.718
	<u>3.975.172</u>	<u>2.029.698</u>	<u>6.004.870</u>

2.c. Investerings met een maatschappelijk nut

Gronden en terreinen

Boekwaarde per 1 januari 2021	11.685
Investering of desinvestering	-
Afschrijving	-1.461
Bijdrage van derden	-
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2021	<u>10.225</u>

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

Boekwaarde per 1 januari 2021	3.895.377
Investering of desinvestering	3.993.020
Afschrijving	-250.861
Bijdrage van derden	-1.699.758
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2021	<u>5.937.778</u>

Overige materiële vaste activa

Boekwaarde per 1 januari 2021	68.110
Investering of desinvestering	-
Afschrijving	-11.242
Bijdrage van derden	-
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2021	<u>56.867</u>

3. Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden op basis van het Besluit begroting en Verantwoording als volgt onderverdeeld:

	Boekwaarde 01-01-2021	Mutaties 2021	Boekwaarde 31-12-2021
a. kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen	100.000	-	100.000
b. leningen aan openbare lichamen, woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen	-	-	-
c. overige langlopende leningen	1.254.629	-35.150	1.219.479
d. uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;	-	-	-
e. uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-	-
f. overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.	27.873	-	27.873
	<u>1.382.502</u>	<u>-35.150</u>	<u>1.347.352</u>

Voor een verdere specificatie van de financiële vaste activa wordt verwezen naar bijlage 6, Staat van activa.

VLOTTENDE ACTIVA

4. Voorraden

4.b. In exploitatie genomen bouwgronden

	Boek- waarde 01-01-2021	Mutaties incl. winstneming 2021	Boek- waarde 31-12-2021	Verlies- voorziening 31-12-2021	Balans Waarde 31-12-2021
➤ De Westereen, East	164.823-	-46.047	-210.869	-	-210.869
➤ De Westereen, Oostersingel	880.228	-268.337	611.891	-	611.891
➤ De Westereen, Bedr.terrein Aldi	77.354-	77.354	0	-	-
➤ Feanwâlden, De Bosk	591.876	179.988	771.864	-	771.864
➤ Walterswâld, Broekloane	-23.593	23.593	0	-	-
➤ Broeksterwâld, Jagerswei	220.884-	-48.229	-269.112	-	-269.112
	<u>985.450</u>	<u>-81.677</u>	<u>903.773</u>	<u>-</u>	<u>903.773</u>

De geraamde nog te maken kosten, de geraamde opbrengsten, alsmede eventuele winst- of verliesnemingen zijn tot stand gekomen aan de hand van de percentage of completion-methode (POC).

De Westereen, East

Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar					-164.823
Vermeerderingen en verminderingen in het dienstjaar				-173.441	
Winstneming 2021				<u>127.394</u>	
					<u>-46.047</u>
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar					-210.869
Geraamde nog te maken kosten					518.167
Geraamde opbrengsten					-643.875
Winstneming t/m 2021					<u>-267.281</u>
Geraamd eindresultaat 2021					<u><u>-603.858</u></u>
Winstneming 2021					127.394
Winstneming voorgaande jaren					<u>139.887</u>
Winstneming t/m 2021					<u><u>267.281</u></u>

De Westereen, Oostersingel

Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar					880.228
Vermeerderingen en verminderingen in het dienstjaar				-267.680	
Winstneming 2021 (correctie voorgaande jaren)				<u>-656</u>	
					<u>-268.337</u>
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar					611.891
Geraamde nog te maken kosten					250.743
Geraamde opbrengsten					-882.899
Winstneming t/m 2021					<u>-26.510</u>
Geraamd eindresultaat 2021					<u><u>-46.775</u></u>

Winstneming 2021	-656
Winstneming voorgaande jaren	27.166
Winstneming t/m 2021	<u>26.510</u>
<u>De Westereen, Bedr.terrein Aldi</u>	
Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar	-77.354
Vermeerderingen en verminderingen in het dienstjaar	15.112
Winstneming 2021	<u>62.242</u>
	<u>77.354</u>
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar	-
Geraamde nog te maken kosten	-
Geraamde opbrengsten	-
Winstneming t/m 2021	<u>-137.889</u>
Eindresultaat (winst)	<u>-137.889</u>
Winstneming 2021	62.242
Winstneming voorgaande jaren	75.647
Winstneming t/m 2021	<u>137.889</u>
<u>Feanwâlden, De Bosk</u>	
Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar	591.876
Vermeerderingen en verminderingen in het dienstjaar	134.502
Winstneming 2021	<u>45.486</u>
	<u>179.988</u>
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar	771.864
Geraamde nog te maken kosten	1.512.192
Geraamde opbrengsten	-2.550.879
Winstneming t/m 2021	<u>-149.964</u>
Geraamd eindresultaat 2021	<u>-416.787</u>
Winstneming 2021	104.478
Winstneming voorgaande jaren	45.486
Winstneming t/m 2021	<u>149.964</u>
<u>Walterswâld, Broekloane</u>	
Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar	-23.593
Vermeerderingen en verminderingen in het dienstjaar	-93.890
Winstneming 2021	<u>117.483</u>
	<u>23.593</u>
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar	-
Geraamde nog te maken kosten	-
Geraamde opbrengsten	-
Winstneming t/m 2021	<u>-223.540</u>
Eindresultaat (winst)	<u>-223.540</u>
Winstneming 2021	117.483
Winstneming voorgaande jaren	106.057
Winstneming t/m 2021	<u>223.540</u>

Broeksterwâld, Jagerswei

Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar		-220.884
Vermeerderingen en verminderingen in het dienstjaar	-63.687	
Winstneming 2021	<u>15.458</u>	
		<u>-48.229</u>
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar		-269.112
Geraamde nog te maken kosten		196.016
Geraamde opbrengsten		-
Winstneming t/m 2021		<u>-63.807</u>
Geraamd eindresultaat 2021		<u><u>-136.904</u></u>
Winstneming 2021		15.458
Winstneming voorgaande jaren		<u>48.349</u>
Winstneming t/m 2021		<u><u>63.807</u></u>

Voor een verdere toelichting op de bouwgronden wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid

5. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

5.a. Vorderingen op en uitzettingen aan openbare lichamen		
➤ Belastingdienst		4.829.313
➤ Vorderingen op overige openbare lichamen		<u>481.329</u>
		<u><u>5.310.642</u></u>
5.d. Uitzettingen in 's Rijks schatkist		
➤ Schatkistbankieren		<u><u>3.183.187</u></u>
5.f. Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen		
➤ Rekening courant SVN		<u><u>342.797</u></u>
5.h. Overige vorderingen		
➤ Debiteuren algemeen		615.853
➤ Voorziening dubieuze debiteuren		-199.210
➤ Debiteuren sociale zaken		782.101
➤ Voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken		<u>-288.063</u>
		<u><u>910.680</u></u>

Ten laste van de voorzieningen dubieuze debiteuren moest een bedrag van ruim € 98.000 als oninbaar worden afgeboekt. Vrijgevallen is een bedrag van € 10.000.

6. Liquide middelen

6.a. Kassaldi		
➤ Kas publiekzaken		<u>3.055</u>
		<u><u>3.055</u></u>

6.b. Banksaldi

➤ Bank Nederlandse Gemeenten	449.030
➤ Rabobank	24.705
➤ Simplid Card	475
	<u>474.210</u>

7. Overlopende activa

7.a. Nog te ontvangen bedragen Nederlandse overheidslichamen

	Saldo 01-01-2021	Toevoegingen 2021	Ontvangen 2021	Saldo 31-12-2021
➤ Belastingdienst (BTW/BCF)	321.931	255.417	-384.333	193.015
➤ Ministerie Sociale Zaken (BBZ delaratie- en budgetdeel)	10.021	-	-	10.021
➤ SVB (WMO)	10.000	-	-10.000	-
➤ Gemeente Leeuwarden (TOZO) *	2.200.125	584.638	-2.190.167	594.596
➤ Rijk (SPUK sport 2020)	2.302	-	-	2.302
➤ Rijk (toeslagenaffaire)	-	67	-	67
➤ Provincie Fryslân (KIK / Anno)	-	968.307	-	968.307
➤ Diversen (Wetterwâlden Bûtenfjild)	-	176.105	-	176.105
➤ SDF, afrekening beschermd wonen 2021	-	407.476	-	407.476
➤ Veiligheidsregio (Coronatoegangsbewijzen)	-	640	-	640
	<u>2.544.379</u>	<u>2.392.651</u>	<u>-2.584.500</u>	<u>2.352.530</u>

7.b. Overige nog te ontvangen en vooruit betaalde bedragen

➤ Verkoop De Fontein Damwâld	313.500
➤ Afrekening WMO vervoer 2021	168.642
➤ Afvalfonds, nascheiding Q3 en Q4	124.010
➤ Diverse overige nog te ontvangen en vooruit betaalde bedragen < € 100.000	309.405
	<u>915.557</u>

PASSIVA

VASTE PASSIVA

8. Eigen vermogen

8.a. Reserves

8.a.1. Algemene reserves

Algemene reserve (vrij besteedbaar)

Saldo per 1 januari 2021		3.307.686
Toevoegingen		
➤ Restant opgeheven reserve Campus Damwâld	816.783	
➤ Plan van aanpak energietransitie	77.000	
➤ Bijdrage uit faillissement Pasana	393.869	
➤ Rentetoevoeging	165.409	
➤ Onttrekking uit bestemmingsreserve	106.000	
➤ Beschikking omzetbelasting De Kruisweg	-	
	<hr/>	1.559.061
Onttrekkingen		
➤ ICT projecten	-87.780	
➤ Project Wetterwalden	-23.959	
➤ Energiepakketten	-2.581	
➤ Transitievisie warmte	-72.000	
➤ Implementatie omgevingswet	-138.413	
➤ Planontwikkeling diverse projecten	-43.000	
➤ Friciekosten	-46.000	
➤ Project Campus Damwald	-7.579	
➤ Opstellen toekomstvisie	-39.903	
➤ Bijdrage versnellingsagenda	-144.495	
➤ Extra financiering re-integratie traject	-148.000	
➤ Toevoeging aan bestemmingsreserve	-106.000	
➤ Vorming voorziening waterwegen	-10.000	
➤ Vorming voorziening kunstwerken	-120.000	
		-989.709
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2020		750.975
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		-
Saldo per 31 december 2021		<hr/> <hr/> <u>4.628.013</u>

8.a.3. Bestemmingsreserves

	Saldo 01-01-2021	Toevoegingen en/of onttrekkingen	Bestemming rekening- resultaat 2020	Vermindering afschrijving activa	Saldo 31-12-2021
➤ Openbare verlichting	152.959	66.294	-	-	219.253
➤ Meerjaren onderhoudsplan gebouwen en installaties	319.868	7.546	-	-	327.414
➤ Beheer wegen	362.171	160.064	-	-	522.235
➤ Tariefdifferentiatie OZB	326.160	54.104	-	-	380.264
➤ Kapitaallasten	1.904.707	2.682	-	-86.744	1.820.645
➤ Kapitaallasten renovatie sportvelden	44.304	17.000	-	-11.422	49.882
➤ Recreatieve voorzieningen	123.351	-	-	-	123.351
➤ Campus Damwâld	816.783	-816.783	-	-	-
➤ Implementatie Omgevingswet	68.892	-44.471	-	-	24.421
➤ Reserve Regiodeal	-	-	-	-	-
➤ Eenmalige uitgaven	71.295	-71.000	-	-	295
➤ Coronacompensatie	357.870	872.431	-	-	1.230.301
	<u>4.548.359</u>	<u>247.867</u>	-	<u>-98.166</u>	<u>4.698.061</u>

Reserve openbare verlichting

Deze reserve is ingesteld voor het dekken van de lasten van de vervanging van lichtmasten en armaturen. Aan de reserve zullen de gemiddelde jaarlijkse vervangingslasten over een periode van 15 jaar worden toegevoegd. De werkelijke lasten, voor zover deze binnen de (bijgestelde) begroting blijven, komen ten laste van de bestemmingsreserve.

Saldo per 1 januari 2021	152.959
Toevoegingen	
➤ Toevoeging ten laste van de exploitatie	<u>135.881</u>
	135.881
Onttrekkingen	
➤ Onttrekking t.b.v. kapitaallasten vervanging lichtmasten	-69.587
	-69.587
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2020	-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa	-
Saldo per 31 december 2021	<u><u>219.253</u></u>

Reserve meerjaren onderhoudsplan gebouwen en installaties

Om inzicht te krijgen in de onderhoudstoestand van dit moment en de nabije toekomst is voor het onderhoud van gebouwen en installaties binnen de gebouwen een beheersplan opgesteld (MOP- meerjarig Onderhoudsplan) dat ertoe moet bijdragen dat het onderhoud blijvend op een aanvaardbaar niveau kan worden

gewaarborgd. Deze reserve is ingesteld om de jaarlijks sterk fluctuerende onderhoudslasten te egaliseren

Werking: de gemiddelde onderhoudslasten, over een periode van 10 jaar, worden jaarlijks in de reserve gestort en de werkelijke onderhoudslasten worden (voor zover deze binnen de (bijgestelde) begroting blijven) jaarlijks aan de reserve onttrokken.

Voor het onderhoud onderwijshuisvesting is een afzonderlijke reserve gevormd en dat onderhoud valt niet onder de reserve gebouwen en installaties.

Saldo per 1 januari 2021		319.868
Toevoegingen		
➤ Toevoeging ten laste van de exploitatie	<u>147.314</u>	147.314
Onttrekkingen		
➤ Bijdrage aan onderhoud	<u>-139.768</u>	-139.768
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2020		-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		-
Saldo per 31 december 2021		<u><u>327.414</u></u>

Reserve beheer wegen

Om inzicht te krijgen in de onderhoudstoestand van dit moment en de nabije toekomst is voor het onderhoud van wegen en parkeervoorzieningen een beheersysteem ontwikkeld (RAWEB), dat ertoe moet bijdragen dat het onderhoud blijvend op een aanvaardbaar niveau kan worden

gewaarborgd. De reserve beheer wegen is ingesteld om de jaarlijks sterk fluctuerende onderhoudslasten te egaliseren. Werking: de gemiddelde

onderhoudslasten over een periode van 10 jaar worden jaarlijks in de voorziening gestort en de werkelijke

onderhoudslasten worden jaarlijks aan de voorziening onttrokken. Om technische redenen is de voorziening

per 1 januari 2005 overgeboekt naar deze bestemmingsreserve.

Saldo per 1 januari 2021		362.171
Toevoegingen		
➤ Toevoeging ten laste van de exploitatie	<u>500.000</u>	500.000
Onttrekkingen		
➤ Bijdrage aan onderhoud	<u>-339.936</u>	-339.936
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2020		-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		-
Saldo per 31 december 2021		<u><u>522.235</u></u>

Reserve tariefdifferentiatie OZB

Deze reserve is bedoeld voor uitgaven van het bedrijfsleven in brede zin. De uitgaven zullen in overleg met het bedrijfsleven worden gedaan. De bestemmingsreserve wordt in de regel jaarlijks gevoed met additionele OZB-opbrengsten voor niet-woningen.

Saldo per 1 januari 2021		326.160
Toevoegingen		
➤ Toevoeging ten laste van de exploitatie	<u>76.604</u>	76.604
Onttrekkingen		
➤ Ondernemersfonds	-22.500	-22.500
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2019		-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		-
Saldo per 31 december 2021		<u><u>380.264</u></u>

Reserve kapitaallasten

Deze reserve is om administratieve redenen ingesteld en dient ter dekking van de kapitaallasten van investeringen die gedekt moeten worden uit reserves. Het gaat daarbij om investeringsuitgaven die niet in één keer ten laste van de reserves worden gebracht maar worden geactiveerd, waarvan een deel omdat het BBV dit voorschrijft.

Saldo per 1 januari 2021		1.904.707
Toevoegingen		
➤ Overboeking van reserve openbare verlichting	<u>2.682</u>	2.682
Onttrekkingen		-
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2020		-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		-86.744
Saldo per 31 december 2021		<u><u>1.820.645</u></u>

Reserve kapitaallasten renovatie sportvelden

Aan deze reserve zullen jaarlijks de geraamde gemiddelde jaarlijkse renovatiekosten van sportvelden over een periode van 20 jaar worden toegevoegd. Onttrokken zullen worden de werkelijke uitgaven aan deze renovaties. Voor de reserve kunnen nog nader te bepalen minimum en maximum niveaus worden vastgesteld.

Saldo per 1 januari 2021		44.304
Toevoegingen		
➤ Toevoeging ten laste van de exploitatie	<u>17.000</u>	17.000
Onttrekkingen		-
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2020		-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		-11.422
Saldo per 31 december 2021		<u><u>49.882</u></u>

Reserve recreatieve voorzieningen

Doelstelling van de gemeente is het bevorderen van de instandhouding en stimulering van de toegankelijkheid en bereikbaarheid van recreatiegebieden en recreatieve voorzieningen en daarnaast het stimuleren van de vaarrecreatie en de ontwikkeling van dag- en verblijfsrecreatie, zoals bij het Eeltjemeer. Deze reserve wordt aangewend ter dekking van onrendabele investeringen op het onderhavige beleidsterrein.

Saldo per 1 januari 2021	123.351
Toevoegingen of onttrekkingen	-
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2020	-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa	-
Saldo per 31 december 2021	-
	<u>123.351</u>

Reserve Campus Damwâld

Reserve is in 2021 opgeheven en het saldo is overgeboekt naar de algemene reserve.

Saldo per 1 januari 2021	816.783
Toevoegingen	-
Onttrekkingen	-
➤ Onttrekking uitgaven 2021	<u>-816.783</u>
	-816.783
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2020	-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa	-
Saldo per 31 december 2021	<u>-</u>

Reserve Implementatie Omgevingswet

Onttrokken aan de Algemene reserve ten behoeve van de implementatie van de omgevingswet.

Saldo per 1 januari 2021	68.892
Toevoegingen	-
➤ Bijdrage uit de Algemene Reserve	<u>135.966</u>
	135.966
Onttrekkingen	-
➤ Onttrekking uitgaven 2021	<u>-180.437</u>
	-180.437
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2019	-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa	-
Saldo per 31 december 2021	<u>24.421</u>

Reserve Regiodeal

Onttrokken aan de Algemene reserve ten behoeve van de implementatie van de Regiodeal

Saldo per 1 januari 2021	-
Toevoegingen	144.495
Onttrekkingen	-144.495
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2019	-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa	-
Saldo per 31 december 2021	<u>-</u>

Reserve eenmalige uitgaven

Onttrokken aan de Algemene reserve ten behoeve van een aantal incidentele uitgaven.

Saldo per 1 januari 2021	71.295
Toevoegingen	-
Onttrekkingen	
➤ Grootonderhoud kerktorens	<u>-71.000</u>
	-71.000
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2019	-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa	<u>-</u>
Saldo per 31 december 2021	<u><u>295</u></u>

Reserve Coronacompensatie

Gereserveerde rijksbijdrage septembercirculaire.

Saldo per 1 januari 2021	357.870
Toevoegingen	
➤ Reservering rijksbijdrage	<u>1.083.000</u>
	1.083.000
Onttrekkingen	
➤ Coronamaatregelen 2021	<u>-210.569</u>
	-210.569
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2019	-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa	<u>-</u>
Saldo per 31 december 2021	<u><u>1.230.301</u></u>

8.b. Rekeningresultaat

Rekeningresultaat na bestemming	<u><u>4.009.537</u></u>
---------------------------------	-------------------------

9. Voorzieningen

9.a. Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen

	Saldo 01-01-2021	Toevoegingen	Vrijgevallen	Aanwending	Saldo 31-12-2021
➤ Pensioenverplichtingen	3.136.114	-	16.034-	-84.304	3.035.776
➤ Wachtgeldverplichtingen	284.046	-	36.112-	-103.668	144.267
➤ Wachtgeldverplichtingen voormalige Stichting Werk	11.907	-	11.061-	-846	-
➤ Afronding complex Broekloane	-	2.000	-	-	2.000
	<u>3.432.067</u>	<u>2.000</u>	<u>-63.206</u>	<u>-188.818</u>	<u>3.182.043</u>

Voorziening Pensioenverplichtingen

Het doel van deze voorziening is te kunnen voldoen aan de financiële verplichtingen uit hoofde van pensioenen van oud-wethouders en (voormalig) personeel.

Saldo per 1 januari 2021	3.136.114
Toevoegingen	-
Vrijgevallen	-16.034
Aanwendungen	-84.304
Saldo per 31 december 2021	<u>3.035.776</u>

Voorziening Wachtgeldverplichtingen

Het doel van deze voorziening is te kunnen voldoen aan de financiële verplichtingen uit hoofde van wacht-gelden van oud-wethouders en (voormalig) personeel.

Saldo per 1 januari 2021	284.046
Toevoegingen	-
Vrijgevallen	-36.112
Aanwendungen	-103.668
Saldo per 31 december 2021	<u>144.267</u>

Voorziening Wachtgeldverplichtingen voormalige Stichting Werk

Bij de liquidatie van de stichting heeft de gemeente wachtgeldverplichtingen overgenomen.

Saldo per 1 januari 2021	11.907
Toevoegingen	-
Vrijgevallen	-11.061
Aanwendungen	-846
Saldo per 31 december 2021	<u>-</u>

Voorziening afronding complex Broekloane

Het bouwgrondcomplex Broekloane is afgesloten. Voor de afrondende werkzaamheden is een voorziening gevormd.

Saldo per 1 januari 2021	-
Toevoegingen	2.000
Vrijgevallen	-
Aanwendungen	-
Saldo per 31 december 2021	<u>2.000</u>

9.c. Onderhoudsvoorzieningen

	Saldo 01-01-2021	Toevoegingen	Vrijgevallen	Aanwending	Saldo 31-12-2021
➤ Riolering	3.909.681	417.052	-	-23.905	4.302.828
➤ Afvalstoffen	121.902	15.503	15.719-	-	121.686
➤ Baggeren	17.874	-	-	-	17.874
➤ Groot onderhoud kunstwerken	-	120.000	-	-	120.000
➤ Groot onderhoud waterwegen	-	10.000	-	-	10.000
	<u>4.049.457</u>	<u>562.555</u>	<u>-15.719</u>	<u>-23.905</u>	<u>4.572.388</u>

Voorziening Riolering

De voorziening kan op begrotingsbasis worden ingezet ten behoeve van het reduceren van de stijging van de rioolrechten. Op rekeningsbasis wordt het saldo op de afvalinzameling toegevoegd of onttrokken aan de voorziening.

Saldo per 1 januari 2021	3.909.681
Toevoegingen	417.052
Vrijgevallen	-
Aanwendingen	-23.905
Saldo per 31 december 2021	<u>4.302.828</u>

Voorziening Afvalstoffen

Conform nieuwe voorschriften van het BBV is deze voorziening in 2014 gevormd met de storting van het positieve resultaat van dat jaar op de producten voor afvalstoffen. Uitgangspunt is dat positieve resultaten op deze producten altijd zullen worden bijgestort in de voorziening.

Het saldo van de voorziening zal ingezet worden ten gunste van de afvalstoffenheffing.

Saldo per 1 januari 2021	121.902
Toevoegingen	15.503
Vrijgevallen	-15.719
Aanwendingen	-
Saldo per 31 december 2021	<u>121.686</u>

Voorziening Baggeren

Van het Wetterskip wordt een jaarlijkse bijdrage ontvangen voor de overdracht van "stedelijk" vaarwater. Daar tegenover onstaat een verplichting voor het onderhoud.

Saldo per 1 januari 2021	17.874
Toevoegingen	-
Vrijgevallen	-
Aanwendingen	-
Saldo per 31 december 2021	<u>17.874</u>

Voorziening groot onderhoud kunstwerken

Voorziening ingesteld conform het onderhoudsplan Kunstwerken.

Saldo per 1 januari 2021	-
Toevoegingen	120.000
Vrijgevallen	-
Aanwendungen	-
Saldo per 31 december 2021	<u>120.000</u>

Voorziening groot onderhoud waterwegen

Voorziening ingesteld conform het onderhoudsplan Waterwegen.

Saldo per 1 januari 2021	-
Toevoegingen	10.000
Vrijgevallen	-
Aanwendungen	-
Saldo per 31 december 2021	<u>10.000</u>

10. Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

10.b.1. Onderhandse leningen van binnenlandse pensioenfondsen en verzekeraars

Saldo per 1 januari 2021	2.400.000
Aangetrokken	-
Afgelost	-120.000
Saldo per 31 december 2021	<u>2.280.000</u>

Rente 2021	36.236
Verschuldigde aflossing 2022	120.000

10.b.2. Leningen bij binnenlandse banken en overige financiële instellingen

Saldo per 1 januari 2021	28.827.662
Aangetrokken	-
Afgelost	-1.239.506
Saldo per 31 december 2021	<u>27.588.156</u>

Rente 2021	240.985
Verschuldigde aflossing 2022	1.239.506

10.b.4. Leningen bij openbare lichamen

Saldo per 1 januari 2021	240.607
Aangetrokken	-
Afgelost	-110.079
Saldo per 31 december 2021	<u>130.528</u>

Rente 2021	2.854
Verschuldigde aflossing 2022	111.741

10.c. Waarborgsommen

- Planschade
- Overige waarborgsommen

4.500

750

5.250

VLOTTENDE PASSIVA

11. Netto-vlottende schulden

11.d. Overige schulden

➤ Crediteuren	2.250.798
	<u>2.250.798</u>

12. Overlopende passiva

12.a. Verplichtingen die in een volgend jaar tot betaling komen

➤ Uitkeringen soza	557.147
➤ Productverantwoording jeugd 2021	596.327
➤ Productverantwoording WMO 2021	262.323
➤ Transitorische rente	225.159
➤ Loonheffing	183.429
➤ Diverse overige verplichtingen	363.939
	<u>2.188.324</u>

12.b. Vooruit ontvangen bedragen EU, rijk en provincie ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren

	Saldo 01-01-2021	Toevoegingen	Aangewend	Saldo 31-12-2021
➤ Rijk (DLG)	1.033	-	-	1.033
➤ ANNO-projecten (Better Wetter)	353.363	-	-186.052	167.311
➤ Rijk (nationaal restauratiefonds)	37.320	7.463	-	44.783
➤ Diversen, Wetterwâlden	276.938	-	-276.938	-
➤ Rijk (TOZO)	2.200.125	584.638	-1.996.203	788.560
➤ Rijk (Sportakkoord)	14.231	-	-14.231	-
➤ Rijk (verkeersveiligheidsplan)	187.550	-	-63.392	124.158
➤ Provincie Fryslân (Miedlaan/Broeklaan)	347.341	-	-347.341	-
➤ Rijk (GIDS-gelden)	65.848	40.284	-	106.132
➤ Rijk (OAB)	202.883	55.121	-	258.004
➤ Rijk (Covid gerelateerde onderwijsvertraging)	-	49.373	-	49.373
➤ Rijk (SPUK sport incl.preventieakkoord)	-	64.303	-	64.303
➤ Rijk (Toeslagenaffaire)	-	7.068	-	7.068
➤ Rijk (Regeling Reductie Energiegebr. Woningen)	-	124.517	-	124.517
➤ Provincie Fryslân (Manifest verkeersveiligheid)	-	15.138	-	15.138
➤ Provincie Fryslân (Regeling Reductie Energiegebr. Woningen)	-	55.000	-	55.000
	<u>3.686.632</u>	<u>1.002.905</u>	<u>-2.884.157</u>	<u>1.805.379</u>

12.c. Overige vooruit ontvangen bedragen

➤ ZonMW, subsidie MDT-project	284.085
➤ Diverse overige vooruit ontvangen bedragen	46.826
	<u>330.911</u>

FISCALE POSITIE

De fiscale positie van de Vennootschapsbelating is:

Jaar	Status	Verschuldigd per 31-12 (T-1)	Belasting boekjaar	Betaald of ontvangen	Jaar betaald of ontvangen	Verschuldigd per 31-12 (T)
2016	Definitief	-	-	-		-
2017	Definitief	-	-	-		-
2018	Definitief	-	-	-		-
2019	Definitief	-	-	-		-
2020	Definitief	-	-	-		-
2021						

De aangifte 2021 is nog niet berekend, maar de verwachting is dat ook hieruit geen verplichting of vordering zal ontstaan.

--	--	--	--	--	--	--

Schatkistbankieren

De wet verplicht schatkistbankieren is op 15 december 2013 van kracht geworden. Onder verwijzing naar de toelichting die hierover ook is opgenomen in de paragraaf Financiering geeft de hiernavolgende tabel een toelichting op de calculatie van het drempelbedrag schatkistbankieren dat voor Dantumadiel in acht moet worden genomen terwijl tevens de ontwikkeling per kwartaal van de benutting van het drempelbedrag wordt aangegeven.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		1 ^e halfjaar		2 ^e halfjaar	
-1	Drempelbedrag	436		1.163	
		Kwartaal			
		1	2	3	4
-2	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijksschatkist aangehouden middelen	233	339	237	308
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	203	97	925	855
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		1 ^e halfjaar		2 ^e halfjaar	
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	58.135		58.135	
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	58.135		58.135	
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-		-	
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van € 250.000	Drempelbedrag	436			
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.				1.163	
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal			
		1	2	3	4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijksschatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	20.939	30.863	21.849	28.354
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijksschatkist aangehouden middelen	233	339	237	308

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De volgende categorieën kunnen worden onderscheiden:

1. Afspraken die zijn gemaakt in het kader van langlopende investeringsprojecten, zoals gebiedsontwikkeling Centrale As, Kansen in Kernen, Better Wetter en Wetterwâlden-Bûtenfjild, Rioleringswerken en afspraken in het kader van ANNO (Agenda Netwerk Noord Oost). De jaarlijkse lasten van deze projecten zijn opgenomen in de meerjarenraming;
2. Meerjarige contracten met derden die vooral liggen op het gebied van de bedrijfsvoering (automatisering, kopieerapparatuur, schoonmaak etc.), onderhoud (voor zover hiervoor nog geen bestemmingsreserves zijn gevormd) en de afvalverwerking (Omrin), waarbij de meeste kosten van bedrijfsvoering lopen via de gemeenten Noardeast-Fryslân. De kosten zijn opgenomen in de meerjarenraming.
3. Verplichtingen ten opzichte van onze gemeenschappelijke regelingen zoals de de GR NEF en Veiligheidsregio. De hieraan gerelateerde lasten zijn gedekt in de meerjarenraming.
4. Garantieverplichtingen aan onder andere woningbouwcorporaties waarvoor geen dekking is opgenomen in de begroting en waarvan het risico wordt opgevangen via het weerstandsvermogen. Een bijzondere garantstelling is die voor een BNG-lening aan de in faillissement verkerende Stichting Vastgoed Pasana. Ten aanzien van het vastgoed is de claim afgewikkeld. Op het gebied van zorg loopt er nog een claim. Het is op dit moment namelijk niet mogelijk een betrouwbare inschatting te maken van de uitkomst van deze procedure. Ook een betrouwbare waardering van een vordering is daardoor niet mogelijk.

Een uitputtende kwantificering van deze posten is niet voorhanden.

Gebeurtenissen na balansdatum

Pasana

De afwikkeling van de faillissementen van de Stichting Vastgoed Pasana en van andere onderdelen van de Pasana-groep, waaronder Pasana Care B.V. (de zorgpoot van de groep) nadert zijn einde.

Inmiddels is duidelijk dat de vordering van de gemeente Dantumadiel in het faillissement van Stichting Vastgoed Pasana door de curatoren is erkend en zal meedoen in de zgn. verificatieprocedure.

De verwachting is, gelet op het aantal schuldeisers dat in de verificatie van dit faillissement zal meedoen en het bedrag dat daarmee gemoeid is, dat de schuldeisers een percentage van ongeveer 37 % van hun ingediende vordering terug kunnen zien uit dit faillissement.

Dit komt voor de gemeente Dantumadiel, gelet op de hoogte van de vordering van het betaalde borgbedrag, neer op ca. € 370.000.

De gemeente heeft ook een vordering ingediend in het faillissement van andere onderdelen van de Pasana-groep, waaronder Pasana Care B.V.. Deze zijn in eerste instantie betwist door de curatoren en daaromtrent loopt op het ogenblik een procedure van bindend advies, welke tussen de gemeente Dantumadiel (en ook de gemeente Ameland) en de curatoren is overeengekomen.

De uitslag van deze bindend advies-procedure is op het moment van dit schrijven nog niet bekend.

Stichting Doarpshûs MynSkip

Inzake het beroep van de Stichting Doarpshûs MynSkip te Feanwalden tegen de weigering van de gemeente om de gevraagde subsidies van totaal € 1.073.000 uit te betalen, heeft de rechtbank Noord-Nederland op 9 juni jl. besloten deze weigering te vernietigen. De overweging hierbij was dat het besluit om de subsidie niet uit te betalen, niet door de raad maar door het college zou zijn genomen, terwijl de raad hiervoor het bevoegde bestuursorgaan zou zijn. Het college zal tegen de uitspraak hoger beroep aantekenen.

Ontvlechting

De gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel werken sinds 1 januari 2019 samen in een centrumregeling. In 2021 is de samenwerking geëvalueerd. De uitkomst van de evaluatie was dat beide gemeenten geen meerwaarde zien in de centrumregeling. Voordat de centrumregeling definitief opgeheven kan worden dient er een onderzoek uitgevoerd te worden naar de gevolgen van een mogelijke ontvlechting.

De uitkomsten van het impactonderzoek zijn begin april openbaar gemaakt. Bij het schrijven van deze ontwikkelingen zal het bestuurlijke besluitvormingsproces nog doorlopen moeten worden. In de paragraaf weerstandsvermogen is een risico aangemaakt voor de incidentele kosten die de ontvlechting met zich mee brengen.

Overzicht van baten en lasten 2021

Omschrijving	Primitieve begroting 2021			Begroting 2021 na wijziging			Realisatie 2021		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1: Ynwenner en Bestjoer	215.037	-2.979.107	-2.764.070	281.923	-3.082.744	-2.800.821	340.114	-2.983.186	-2.643.072
2: Mienskip	140.991	-2.970.366	-2.829.375	275.723	-3.174.487	-2.898.764	230.766	-3.111.033	-2.880.267
3: Soarch en Wolwêzen	7.485.209	-30.249.315	-22.764.106	9.471.656	-33.708.709	-24.237.053	8.731.176	-31.000.170	-22.268.994
4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje	107.213	-769.722	-662.509	1.044.634	-1.794.285	-749.651	949.750	-1.399.356	-449.606
5: Wenjen en Omjouwing	2.637.854	-3.314.434	-676.580	2.672.454	-3.618.190	-945.736	3.477.575	-3.964.210	-486.635
6: Iepenbiere Romte	1.803.446	-5.291.824	-3.488.378	2.787.486	-6.627.183	-3.839.697	1.927.091	-5.599.625	-3.672.534
Subtotaal programma's	12.389.750	-45.574.768	-33.185.018	16.533.876	-52.005.598	-35.471.722	15.656.473	-48.057.581	-32.401.108
Algemene Dekkingsmiddelen	40.443.290	-782.066	39.661.224	44.095.301	-491.060	43.604.241	44.350.398	-387.424	43.962.974
Overhead	6.861	-6.768.311	-6.761.450	6.861	-6.985.735	-6.978.874	15.767	-6.849.044	-6.833.277
Heffing VPB	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal algemene dekkingsmidde- len	40.450.151	-7.550.377	32.899.774	44.102.162	-7.476.795	36.625.367	44.366.166	-7.236.468	37.129.698
Totaal saldo baten en lasten	52.839.901	-53.125.145	-285.244	60.636.038	-59.482.393	1.153.645	60.022.639	-55.294.048	4.728.590
Toevoeging/onttrekking aan reserves	1.052.079	-1.044.890	7.189	4.060.801	-4.157.518	-96.717	3.082.950	-3.802.003	-719.053
Resultaat	53.891.980	-54.170.035	-278.055	64.696.839	-63.639.911	1.056.928	63.105.588	-59.096.051	4.009.537

WNT-verantwoording 2021 Gemeente Dantumadiel

De WNT is van toepassing op Gemeente Dantumadiel. Het voor Gemeente Dantumadiel toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000. Dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. *Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voorafmalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.*

Gegevens 2021 bedragen x € 1 Functiegegevens	R.G. Dijksterhuis Gemeentesecretaris	T.D. de Jong Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,8889
Dienstbetrekking?	ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	96.995	65.413
Beloningen betaalbaar op termijn	19.037	11.398
<i>Subtotaal</i>	<i>116.032</i>	<i>76.811</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	185.780
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	0
Totale bezoldiging	116.032	76.811
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2020 bedragen x € 1 Functiegegevens	R.G. Dijksterhuis Gemeentesecretaris	T.D. de Jong Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,8889
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	93.501	67.395
Beloningen betaalbaar op termijn	15.492	10.799
<i>Subtotaal</i>	<i>108.993</i>	<i>78.194</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000	178.669
Totale bezoldiging	108.993	78.194

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Er zijn in 2021 geen ontslaguitkeringen aan functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Verantwoording ten aanzien van SiSa

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking siSa - d.d. 1-3-2022

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen Veiligheidsregio's	Naam veiligheidsregio Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/01	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: A12B/02	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/03	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/04	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/05	
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020 Aard controle R Indicator: B2/01	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T) Aard controle R Indicator: B2/02	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: B2/03	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/04	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	
			€ 0	27	27	€ 0	€ 0	
			Normbedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06	Normbedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08			
			Ja	Ja	Nee			
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/15	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T) Keuze normbedragen Aard controle n.v.t. Indicator: B2/16	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T) Keuze normbedragen Aard controle n.v.t. Indicator: B2/18	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (t/m jaar T) Keuze normbedragen Aard controle n.v.t. Indicator: B2/20
			€ 10.260	€ 10.260	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) Keuze normbedragen Aard controle n.v.t. Indicator: B2/22							
€ 0	€ 0							
BZK	C43	Regeling reductie energiegebruik woningen Gemeenten	Beschikkingnummer/naam Aard controle n.v.t. Indicator: C43/01	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: C43/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: C43/03	Aantal bereikte woningen Aard controle n.v.t. Indicator: C43/04	Toelichting Aard controle n.v.t. Indicator: C43/05	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C43/06
			RREW2020-00451167	€ 55.483	€ 55.483	0	in 2022 zullen de pakketten worden aangeboden aan de inwoners.	Nee
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2) Aard controle R Indicator: C62/01	Berekening bedrag uitvoeringskosten Aard controle R Indicator: C62/02	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen Aard controle R Indicator: C62/03	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C62/04		
			23	€ 3.450	€ 67	Nee		
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		

		Gemeenten	Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04		
			€ 329.612	€ 0	€ 0	€ 202.883		
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gereleerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld Aard controle R Indicator: D14/01	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen Aard controle R Indicator: D14/02	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs Aard controle R Indicator: D14/03	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Aard controle R Indicator: D14/04		
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
lenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen emaat de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: E3/02	Overige bestedingen (jaar T) Aard controle R Indicator: E3/03	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt Aard controle R Indicator: E3/04	Correctie over besteding (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: E3/05	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: E3/06
			1 2015.0181.05	€ 37.950	€ 8.656	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09	Correctie over besteding (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: E3/10	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E3/11
			1 2015.0181.05	€ 37.950	€ 8.656	€ 0		Nee
lenW	E20	Regeling stimulerende verkeersmaatregelen 2020-2021 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: E20/01	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: E20/03	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04		
			€ 63.392	€ 63.392	€ 102.800	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters) Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07		
			1 108 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Nee	0			
			2 109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Nee	0			
			3 122 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Nee	4			
			4 223 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwverkeer) aantal in st	Nee	6			
EZK	F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Projectnaam/nummer Aard controle R Indicator: F9/01	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: F9/02	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: F9/03	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: F9/04	Toelichting Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05	
			1 EAW-20-008/5729	€ 12.248	€ 24.496	Ja		
			Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: F9/06					
			Ja					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeente deel 2021 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/01	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/02	Besteding (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/03	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/04	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/05	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 5.592.917	€ 121.753	€ 532.521	€ 1.016	€ 141.647	€ 5.716
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit twijfeschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) Gemeente Participatiewet (PW)
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	

			Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle R Indicator: G2/12	
			€ 60.662	€ 33.874	€ 0	€ 626.189	€ 2.530	€ 14.752	
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2/13	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14					
			€ 243.574	Ja					
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2021 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Aard controle R Indicator: G3/01	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) Aard controle R Indicator: G3/02	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Aard controle R Indicator: G3/03	Besteding (jaar T) Bob Aard controle R Indicator: G3/04	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Aard controle R Indicator: G3/05	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Aard controle R Indicator: G3/06	
			€ 0	€ 0	€ 11.008	€ 0	€ 0	€ 0	
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) Aard controle R Indicator: G3/07	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) Aard controle R Indicator: G3/08	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) Aard controle R Indicator: G3/09	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) Aard controle R Indicator: G3/10	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11	€ 0	
€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	€ 0				
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2021 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Aard controle R Indicator: G4/02	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Aard controle R Indicator: G4/03	Baten (jaar T) levensonderhoud Aard controle R Indicator: G4/04	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Aard controle R Indicator: G4/05	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 12.856	€ 2.435	€ 1.284	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 1.758	€ 0	€ 51	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 233.568	€ 10.000	€ 9.715	€ 10.000	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 109.675	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 63.874	€ 0	€ 313	€ 0	€ 0	
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Aard controle R Indicator: G4/08	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10			
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja			
2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja						
3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	33	2	Ja						
4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	32	0	Ja						
5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	18	0	Ja						

Vaststellingsbesluit

De raad van de gemeente Dantumadiel,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.

gelet op het bepaalde in artikel 257 van de Gemeentewet

gelezen het advies van de financiële commissie als bedoeld in artikel 40 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de gemeenteraad;

besluit:

1. De jaarstukken 2021 vast te stellen.
2. Het rekeningresultaat ad. € 4.010.000 toe te voegen aan de Algemene Reserve.
3. Een bedrag ad. € 212.000 te onttrekken aan de Algemene Reserve in 2022 ten behoeve van organisatorische knelpunten in de samenwerking.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân, gehouden op 5 juli 2022.

Griffier

Voorzitter